



กระทรวงการศึกษาศาสตร์วัฒนธรรม
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
กระทรวงการศึกษาศาสตร์วัฒนธรรม
กรมการศึกษานอกโรงเรียน

จัดพิมพ์โดย
กรุงเทพฯ

กระทรวงการศึกษาศาสตร์วัฒนธรรม
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
กระทรวงการศึกษาศาสตร์วัฒนธรรม
กรมการศึกษานอกโรงเรียน

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

พิมพ์ที่
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

พุทธศักราช 2550

กระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่



รัตนะ ปัญญาเมืองใจ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2550

B 9242

**PROCESS OF PRISONERS CONTROL IN DISCIPLINARY MAXIMUM
SECURITY IN CHIANGMAI CENTRAL PRISON**


The logo of Mahamakut Buddhist University is a large, intricate emblem. It features a central shield with a star and a stupa. Above the shield is a tiered stupa with a flame-like sunburst radiating from its top. The shield is flanked by two figures holding a banner with Thai script. The entire emblem is surrounded by a wreath of flowers and leaves.

RATTANA PUNYAMAUNGJAI

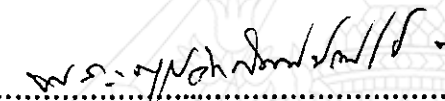
**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIRMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E 2550 (2007)**

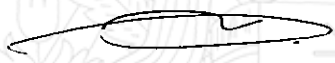
หัวข้อสารนิพนธ์ : กระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง
ของเรือนจำกลางเชียงใหม่
ชื่อนักศึกษา : นายรัตนะ ปัญญาเมืองใจ
สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. หนูม้วน ร่มแก้ว
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ดร. ศุภกฤษ เมธิ์โลกพงษ์

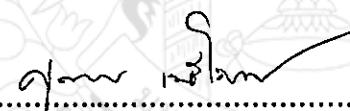
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

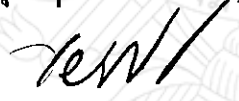

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดดัมพ์พัฒนวิริยาจารย์)

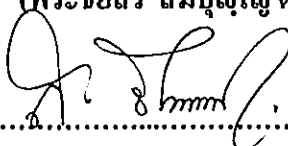
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์


..... ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดดัมพ์พัฒนวิริยาจารย์)


..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผศ. ดร. หนูม้วน ร่มแก้ว)


..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร. ศุภกฤษ เมธิ์โลกพงษ์)


..... กรรมการ
(พระชยสร สมปูลุโย ดร.)


..... กรรมการ
(ผศ.พิเศษ ดร. สุกิจ ชัยมุสิก)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : **Process of Prisoners Control in Disciplinary Maximum Security in ChiangMai Central Prison**

Student's Name : **Mr. Rattana Punyamaungjai**

Department : **Government**

Advisor : **Asst. Prof. Dr. Noomuan Romkaew**

Co-Advisor : **Dr. Supakrit Metheepokpong**

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P. Sampipattanaaviriyajan
..... Dean of Graduate School
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajan)

Thematic Committee

P. Sampipattanaaviriyajan
..... Chairman
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajan)

N. Romkaew
..... Advisor
(Asst. Prof. Dr. Noomuan Romkaew)

Supakrit Metheepokpong
..... Co-Advisor
(Dr. Supakrit Metheepokpong)

PhraChayasara Samapoonyo Dr.
..... Member
(PhraChayasara Samapoonyo Dr.)

S. Chaimusik
..... Member
(Asst. Emeritus Prof. Dr. Sukit Chaimusik)

หัวข้อสารนิพนธ์	: กระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่
ชื่อนักศึกษา	: นายรัคนะ ปัญญาเมืองใจ
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ผศ.ดร.หนูม้วน ร่มแก้ว
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ดร.ศุภกฤษ เหมธิโภคพงษ์
ปีการศึกษา	: 2549

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์เรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง แนวทางและมาตรการในการป้องกันและปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ประชากรในการศึกษาคือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจำนวน 5 คน และกลุ่มผู้ต้องขังที่อยู่ในแดนมั่นคงสูงจำนวน 103 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีปัญหาที่เกิดจากกระบวนการควบคุม คือ มีความรู้สึกกังวลใจเกี่ยวกับผู้ต้องขังจะลอบทำร้าย มีปัญหาจากผู้ต้องขังที่มีลักษณะคือด้านและทำผิดจนติดนิสสัย และผู้ต้องขังที่สนิทสนมกับเจ้าหน้าที่เป็นการส่วนตัว ส่วนผู้ต้องขังมีความคิดเห็นต่อกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง ด้านส่วนตัวมีความกระตือรือร้นที่จะกระทำความดี ด้านอาคารสถานที่ และด้านสิทธิเห็นว่ายังไม่มีความเหมาะสมเพียงพอ ด้านระบบเทคโนโลยีที่ได้นำมาใช้อยู่ในระดับปานกลาง ด้านเจ้าพนักงานมีความรู้ความสามารถ มีความยุติธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี ยึดถือระเบียบในการปฏิบัติงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ต้องขัง และสามารถปรึกษาหารือร้องทุกข์กับเจ้าพนักงานได้

ส่วนข้อเสนอแนะในกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงจากเจ้าหน้าที่ คือ ควรจัดเจ้าหน้าที่และสถานที่ควบคุมให้มีจำนวนที่เพียงพอต่อจำนวนผู้ต้องขัง เพิ่มสวัสดิการและอุปกรณ์เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานที่ทันสมัยให้มากกว่านี้

ส่วนผู้ต้องขัง เห็นว่าควรให้ได้รับการเยี่ยมเยียนจากญาติมากกว่านี้ทั้งด้านระยะเวลาและจำนวนครั้ง ด้านสถานที่จะต้องมีพื้นที่ให้เพียงพอต่อจำนวนผู้ต้องขังที่สามารถทำกิจกรรมต่างๆ อยากรับความรู้ด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการและควรได้รับการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่อย่างเสมอภาค เท่าเทียมกัน

Thematic Title : **Process of Prisoners Control in Disciplinary Maximum Security in ChiangMai Central Prison**

Student's Name : **Mr. Rattana Punyamaungjai**

Department : **Government**

Advisor : **Asst. Prof. Dr. Noomuan Romkaew**

Co-Advisor : **Dr. Supakrit Metheepokpong**

Academic Year : **B.E.2549 (2006)**

ABSTRACT

The Thematic paper is designed to study the process of prisoners control, means and measures in preventing and treating the prisoners in disciplinary maximum security in Chiang Mai Central Prison. Sampling units for the study consist of 5 prison officers and 103 prisoners in the aforesaid confinement. The study data are collected through questionnaires, and analyzed with computer package program.

The research findings show that officers have experienced different problems resulting from controlling measures: they are worried about being hurt by prisoners; prisoners are stubborn and habitually commit offenses; some of them have personal acquaintance with the officer. While prisoners expressed opinions regarding controlling measures in the disciplinary maximum security as follows: in terms of personal aspect, they are enthusiastic to do good; in terms of residential and right, it are neither suitable nor sufficient; in terms of technology system, it is scaled at medium level; in terms of the officers concerned, they are smart, competent and fair; they strictly observe rules and regulations, and have so good human relation with inmates that the inmates are able to consult them or submit their complaints to them.

The prison officers have given suggestions about prisoners control in disciplinary maximum security that the designated officers and confinement space should be proportionately matched with the number of inmates; the prison should provide more service and modern equipment.

As regards the prisoners themselves, they express opinions that their relatives should be allowed to visit them more often than before, both in a period of time and in a number of visits. In terms of space, there should be larger space for the inmates to organize different activities; besides, they want to get knowledge on modern technology, to participate in creation activity, and to be equally treated by the officers.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผศ.ดร.หนูม้วน ร่มแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และ ดร.ศุภกฤษ เมธี โภคพงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณพระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์ ผศ.พิเศษ.ดร.สุกิจ ชัยมุสิก พระคร.ชยสร สมบุญโย ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบและให้คำแนะนำตรวจสอบแก้ไขสารนิพนธ์ ผศ.อักรชัย ชัยแสวง พระปลัดบุญธรรม บุญธรรม โม อาจารย์ตระกูล ชำนาญ ที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่เรือนจำกลางเชียงใหม่และผู้ต้องขัง ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ที่เป็นส่วนสำคัญในการจัดการเรียนการสอนและอนุมัติการจบการศึกษา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และขอบคุณทุกคนในครอบครัวที่ให้กำลังใจและสนับสนุนด้านต่าง ๆ ขอบคุณเพื่อน ๆ ที่กรุณาช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย มาโดยตลอด

รัตนะ ปัญญาเมืองใจ

มหามกุฏราชวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 กระบวนการจัดการในแดนความมั่นคงสูง	5
2.1.1 แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง	5
2.2.2 แนวทางการจัดระบบควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำความมั่นคงสูง	7
2.2.3 องค์ประกอบที่สำคัญในการจัดระบบควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำความมั่นคงสูง	9
2.2.4 แนวทางการปฏิบัติในเขตควบคุมพิเศษ	9
2.2.5 แนวทางในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง	11
2.2.6 การบริหารงานภายในแดนความมั่นคงสูง	19
2.2.7 ผู้ปฏิบัติงานใน “เขตควบคุมพิเศษ” (แดนความมั่นคงสูง)	24
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
2.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย	30

บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	31
3.1	การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31
3.2	การสร้างเครื่องมือการวิจัย	31
3.3	การตรวจหาคุณภาพเครื่องมือ	32
3.4	การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
3.5	การวิเคราะห์ข้อมูล	33
3.6	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	34
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
ตอนที่ 1	วิเคราะห์ข้อมูลเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับผู้ต้องขัง	37
1.1	ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	37
1.2	ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง	39
ตอนที่ 2	วิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มผู้ต้องขังที่อยู่ในแดนความมั่นคงสูง	42
2.1	ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	42
2.2	กระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง	47
ตอนที่ 3	ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่และกลุ่มผู้ต้องขัง	53
3.1	ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่	53
3.2	ปัญหาและข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ต้องขัง	56
บทที่ 5	บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	61
5.1	สรุปผลการวิจัย	61
5.2	อภิปรายผล	64
5.3	ข้อเสนอแนะในการวิจัย	68
บรรณานุกรม		70

ภาคผนวก	72
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	74
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	76
ภาคผนวก ค แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่	78
ภาคผนวก ง แบบสอบถามสำหรับผู้ต้องขัง	84
ประวัติผู้วิจัย	91



สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับผู้ต้องขัง	37
ตารางที่ 2	จำนวนและร้อยละของปัญหาที่เกิดจากกระบวนการควบคุมเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่พูดคุยกับผู้ต้องขัง	39
ตารางที่ 3	จำนวนและร้อยละของปัญหาที่เกิดจากกระบวนการควบคุมเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ที่พูดคุยกับผู้ต้องขัง	39
ตารางที่ 4	จำนวนและร้อยละของปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังระหว่างการปฏิบัติงาน ด้านปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน	40
ตารางที่ 5	จำนวนและร้อยละของปัญหาที่เกิดจากกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังระหว่างการปฏิบัติงาน ด้านความรู้สึกกังวลหรือปัญหาเกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน	40
ตารางที่ 6	จำนวนและร้อยละของลักษณะปัญหาที่ผู้ต้องขังสร้างความหนักใจหรือสร้างปัญหาให้กับเจ้าหน้าที่	41
ตารางที่ 7	จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ต้องขัง ด้านอายุ	42
ตารางที่ 8	จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ต้องขัง ด้านการศึกษา	42
ตารางที่ 9	จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ต้องขัง ด้านสถานภาพ	43
ตารางที่ 10	จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ต้องขัง ด้านภูมิลำเนา	43
ตารางที่ 11	จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ต้องขัง ด้านการประกอบอาชีพก่อนต้องโทษ	44
ตารางที่ 12	จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ต้องขัง ด้านต้องโทษคดีความผิด	45
ตารางที่ 13	จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ต้องขัง ด้านกำหนดโทษ	45
ตารางที่ 14	จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ต้องขัง ด้านการได้รับพระราชทานอภัยโทษ	46
ตารางที่ 15	จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ต้องขัง ด้านการกระทำผิดซ้ำ	46

ตารางที่ 16	จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ต้องขัง ด้านความรู้สึกเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ระหว่างการถูกคุมขัง	46
ตารางที่ 17	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านส่วนตัว	47
ตารางที่ 18	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านอาคารสถานที่	48
ตารางที่ 19	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านสิทธิผู้ต้องขัง	49
ตารางที่ 20	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านระบบเทคโนโลยี	51
ตารางที่ 21	จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านบทบาทของเจ้าหน้าที่เรือนจำ	52
ตารางที่ 22	ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านส่วนตัว	53
ตารางที่ 23	ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านอาคารสถานที่	53
ตารางที่ 24	ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านสิทธิของผู้ต้องขัง	54
ตารางที่ 25	ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านระบบเทคโนโลยี	54
ตารางที่ 26	ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านบทบาทของเจ้าหน้าที่	55
ตารางที่ 27	ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านอื่น ๆ	55
ตารางที่ 28	ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ต้องขังเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านส่วนตัว	56

ตารางที่ 29	ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ต้องขังเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านอาคารสถานที่	57
ตารางที่ 30	ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ต้องขังเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านสิทธิของผู้ต้องขัง	58
ตารางที่ 31	ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ต้องขังเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านระบบเทคโนโลยี	59
ตารางที่ 32	ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ต้องขังเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านบทบาทของเจ้าหน้าที่เรือนจำ	59
ตารางที่ 33	ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ต้องขังเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านอื่น ๆ	60



บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยสภาพการณ์ปัจจุบันของกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้อาชญากรรมมีพลวัตไปตามกระแสโลกและมีการขยายตัวมากขึ้น เกิดการถ่ายทอดเทคนิควิธีการรูปแบบใหม่ไปทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย ซึ่งทำให้รูปแบบของอาชญากรรมเปลี่ยนแปลงไปและทำให้กระบวนการยุติธรรมต้องมีการพลิกโฉมการทำงาน เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของอาชญากรรม ซึ่งกรมราชทัณฑ์ก็เป็นหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่รับผิดชอบด้านการควบคุมดูแลผู้ต้องขัง ดังนั้นจึงต้องปรับกลยุทธ์ในการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับลักษณะผู้ต้องขังที่เปลี่ยนแปลงไป¹

เรือนจำจัดเป็นสังคม ๆ หนึ่งซึ่งจะต้องมีกฎระเบียบในการควบคุมให้ผู้ต้องขังอยู่รวมอย่างปกติและผู้ที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลกฎระเบียบก็คือเจ้าหน้าที่นั่นเอง เป็นธรรมชาติของทุกสังคมที่ย่อมจะมีกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดที่มักแหกกฎและละเมิดสิทธิของผู้อื่น เช่นเดียวกันหากในสังคมเรือนจำมีกลุ่มผู้ต้องขังที่มีลักษณะที่ก่อให้เกิดความวุ่นวายและทำให้ผู้ต้องขังอื่นได้รับอันตรายได้ ดังนั้นด้วยเหตุนี้จึงต้องแยกผู้ต้องขังดังกล่าวออกมาควบคุมต่างหาก เพื่อเป็นการป้องกันสังคมเรือนจำโดยทั่วไปในการรักษาความสงบเรียบร้อย และมีให้เกิดการถ่ายทอดพฤติกรรมจากผู้ต้องขังที่กระทำผิดร้ายแรงไปสู่ผู้ต้องขังที่กระทำผิดทั่ว ๆ ไป ทั้งนี้ตามหลักอาชญาวิทยาแล้วควรต้องแยกผู้กระทำผิดออกจากสังคม โดยนำมาควบคุมไว้ต่างหากในพื้นที่จำกัด เพื่อให้คนในสังคมอยู่อย่างปลอดภัย และสถานที่ควบคุมก็คือเรือนจำ ฉะนั้นคตินั้นสังคมเรือนจำก็ถือว่าเป็นสังคมพิเศษ สังคมหนึ่งเช่นกัน ซึ่งกรมราชทัณฑ์ได้จัดการกับปัญหาดังกล่าวโดยให้ผู้ต้องขังที่มีลักษณะร้ายเข้ามาอยู่ใน “เขตควบคุมพิเศษ” (แดนความมั่นคงสูง) และจะต้องมีการปฏิบัติที่เข้มงวดเป็นพิเศษ²

การจัดตั้ง “เขตควบคุมพิเศษ” (แดนความมั่นคงสูง) ของกรมราชทัณฑ์เป็นกลยุทธ์หนึ่งในการที่จะรับมือกับรูปแบบของอาชญากรรมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยกรมราชทัณฑ์ได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อปรับปรุง ประยุกต์วิธีการปฏิบัติงานให้มีความเหมาะสมและเท่ากันกับกลวิธีต่าง ๆ ของผู้ต้องขัง พร้อมทั้งนำอาระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการควบคุมผู้ต้องขังแทนเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และเป็นการลดการเข้าถึง

¹ สาวิตรี นุชฉาย, “นโยบายการบริหารจัดการผู้ต้องขังในเขตผู้ควบคุมพิเศษ”, วารสารราชทัณฑ์, ปีที่ 53 ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2547) : 20.

² เรื่องเดียวกัน.

ระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขัง ซึ่งอาจนำไปสู่การได้รับประโยชน์ เช่น การติดสินบน เป็นเหตุให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เสียระบบ เกิดการทุจริตและเกิดความวุ่นวายภายในเรือนจำขึ้น ดังนั้นเพื่อรับมือกับปัญหาดังกล่าว กรมราชทัณฑ์จึงได้จัดตั้ง “เขตควบคุมพิเศษ” (แดนความมั่นคงสูง) ขึ้นเพื่อให้การปกครองภายในเรือนจำและทัณฑสถานเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย³

การจัดการเกี่ยวกับเขตควบคุมพิเศษ (แดนความมั่นคงสูง) ในประเทศไทยมีความจำเป็นอย่างมากที่ต้องพัฒนา ปรับปรุงให้มีความเป็นมืออาชีพและมีมาตรฐานขึ้น เนื่องจากปัจจุบันยังมีปัญหาต่าง ๆ มากมายที่จะต้องทำการพัฒนาและแก้ไข ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการขาดพื้นที่ในการแยกผู้ต้องขัง สภาพของโครงสร้างของเรือนจำยังไม่มียูนิฟอร์มที่เป็นมาตรฐานส่วนมากเป็นการปรับปรุงเสริมขึ้นมาจากของเดิม เนื่องจากจำนวนผู้ต้องขังมีมากเกินไปเมื่อเทียบกับความมั่นคงหรือความสามารถในการควบคุม ของเรือนจำที่จะรับได้ และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการติดตามสอดส่องดูแลผู้ต้องขังที่ต้องเฝ้าดูพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด

ในด้านของแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ซึ่งเป็นหน่วยงานการบริหารราชการส่วนกลาง สังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม ตั้งอยู่เลขที่ 142 ถนนโชตนา ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีฐานะเป็นเรือนจำกลางประจำเขต 5 ก็ได้ประสบปัญหาอุปสรรคในการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงอยู่หลายประการ ไม่ว่าจะเป็นในด้านของตัวอาคารสถานที่ควบคุมซึ่งอยู่ในเกณฑ์ต่ำ เนื่องจากเป็นอาคาร 5 ชั้นได้ใช้ในส่วนของอาคารชั้นที่ 5 เป็นแดนความมั่นคงสูงซึ่งสภาพของโครงสร้างภายในแดนไม่ได้ออกแบบมาเพื่อใช้ในกิจการดังกล่าว ทำให้ต้องมีการเสริมลูกกรงเหล็กครอบระเบียงด้านนอกตลอดแนวอาคาร ตัวอาคารมีมุมหักหลายจุด การควบคุมไม่ทั่วถึง ปัญหาเจ้าหน้าที่มีน้อยไม่สอดคล้องกับจำนวนผู้ต้องขัง ซึ่งปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเพียง 5 นาย⁴ (มีนาคม 2549) ซึ่งเทียบกับจำนวนผู้ต้องขังที่มีถึง 108 คน⁵ (มีนาคม 2549) เท่ากับเจ้าหน้าที่ 1 คน ต้องดูแลควบคุมผู้ต้องขัง 22 คน ซึ่งโดยทั่วไปแล้วกรมราชทัณฑ์ได้กำหนดมาตรฐานที่ใช้กันระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ต้องขังเท่ากับเจ้าหน้าที่ 1 คนต่อผู้ต้องขัง 5 คน จากสภาพของปัญหาต่าง ๆ จึงทำให้ผู้ศึกษาที่เป็นเจ้าหน้าที่ที่ได้มีส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องกับการควบคุมผู้ต้องขังภายในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ มีความสนใจที่จะศึกษาถึงกระบวนการในการควบคุมผู้ต้องขังในแดน

³ เรื่องหน้าเดียวกัน.

⁴ ฝ่ายรักษาการณณ์, “คำสั่งส่วนควบคุมและรักษาการณณ์”, เชียงใหม่ : ฝ่ายรักษาการณณ์เรือนจำกลางเชียงใหม่, 2549, (อัดสำเนา).

⁵ ฝ่ายพัฒนาปฏิบัติ, “รายงานสถิติและข้อมูลราชทัณฑ์”, เชียงใหม่ : ฝ่ายพัฒนาปฏิบัติเรือนจำกลางเชียงใหม่, 2549, (อัดสำเนา).

ความมั่นคงสูงดังกล่าว เพื่อจะได้นำผลที่ได้จากการวิจัยมาปรับปรุงและใช้เป็นมาตรการในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษากระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่
- 1.2.2 เพื่อหาแนวทางและมาตรการในการป้องกันและปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการศึกษาคือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับผู้ต้องขัง จำนวน 5 คน และกลุ่มผู้ต้องขังที่อยู่ในแดนมั่นคงสูง จำนวน 103 คน

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษารั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ มี 6 ด้าน คือ ด้านส่วนตัว, ด้านอาคารสถานที่, ด้านสิทธิของผู้ต้องขัง, ด้านระบบเทคโนโลยี, ด้านบทบาทของเจ้าหน้าที่ และ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ

1.3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

เก็บรวบรวมข้อมูลที่แดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ซึ่งตั้งอยู่เลขที่ 142 ถนนโชตนา ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.4 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

กระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง หมายถึง การจัดการควบคุมและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่และปัญหาในกระบวนการควบคุมอันเนื่องมาจากผู้ต้องขัง

ผู้ต้องขังรายสำคัญ หมายถึง ผู้ต้องขังที่ได้ผ่านการจำแนกลักษณะว่ามีแนวโน้มของพฤติกรรมที่จะเป็นปัญหาในการควบคุม เช่น ผู้ต้องขังที่มีอิทธิพล ผู้ต้องขังคดีอาชญากรรมรายใหญ่ ผู้ต้องขังที่มีการกระทำความผิดเป็นเครือข่ายเป็นองค์กรอาชญากรรม ผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมในการกระทำความผิดเป็นเครือข่ายเป็นองค์กรอาชญากรรม ผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมในการกระทำความผิดซ้ำในเรือนจำที่รุนแรงหรือกระทำความผิดวินัยบ่อยครั้ง

เรือนจำกลางเชียงใหม่ หมายถึง ที่ซึ่งใช้ควบคุม กักขังผู้ต้องขังกับสิ่งที่ใช้ต่อเนื่องกัน ตั้งอยู่ที่เลขที่ 142 ถนน โชคนา ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีอำนาจการควบคุมผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษถึงตลอดชีวิต

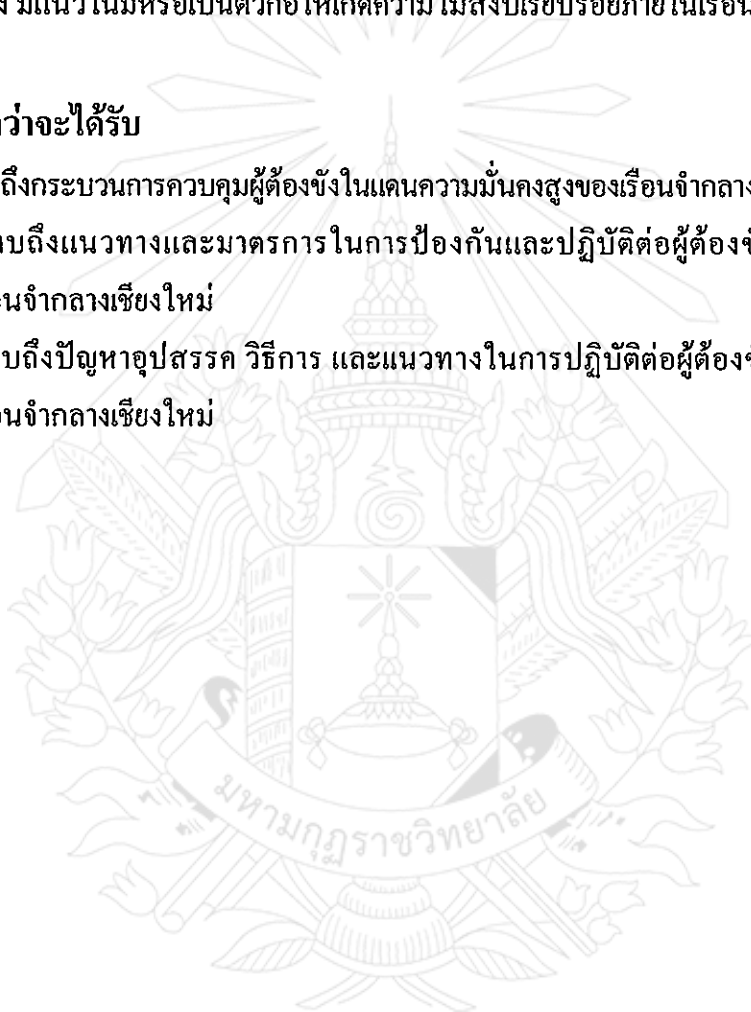
แดนความมั่นคงสูง หมายถึง อาคารสถานที่ที่มีการรักษาความปลอดภัยในการควบคุมผู้ต้องขังที่เข้มงวดและอยู่ในระดับสูงสุด ซึ่งแยกผู้ต้องขังคดี โหดเหี้ยม มีพฤติกรรมในการใช้ความรุนแรงหรือทำร้ายเป็นประจำ มีแนวโน้มที่จะหลบหนีหรือหลบหนีไปแล้วจากที่คุมขังที่มีการรักษาความปลอดภัยสูง มีแนวโน้มหรือเป็นตัวก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยภายในเรือนจำ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ได้ทราบถึงกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่

1.5.2 ได้ทราบถึงแนวทางและมาตรการในการป้องกันและปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่

1.5.3 ได้ทราบถึงปัญหาอุปสรรค วิธีการ และแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่



บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 กระบวนการจัดการในแดนความมั่นคงสูง
- 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 กระบวนการจัดการในแดนความมั่นคงสูง

2.1.1 แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง

กรมราชทัณฑ์ มีนโยบายในการจัดตั้งแดนความมั่นคงสูงประจำเรือนจำ/ทัณฑสถาน เพื่อใช้คุมขังผู้ต้องขังรายสำคัญที่มีพฤติการณ์ในการแหกหักหลบหนี ผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์ มีกำหนดโทษสูง ผู้ต้องขังที่มีอิทธิพล กระทบความผิดในลักษณะเป็นเครือข่าย โดยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงจะเป็นการปฏิบัติที่มุ่งเน้นถึงการควบคุมที่เข้มงวด มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น โทรศัพท์วงจรปิด สัญญาณเตือนภัยมาใช้ในการควบคุม มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงเป็นการเฉพาะเพื่อใช้ในการติดตามและเฝ้าระวังพฤติการณ์ขณะถูกคุมขัง ซึ่งในปี พ.ศ. 2545 มีนโยบายการจัดตั้งแดนความมั่นคงสูงจำนวน 4 แห่ง และในปี พ.ศ. 2546 ได้ขยายเพิ่มเติมอีก 5 แห่ง รวมเป็น 9 แห่ง ต่อมาในปี พ.ศ. 2547 อธิบดีกรมราชทัณฑ์ได้สั่งการให้เพิ่มเติมอีก 5 แห่ง รวมทั้งสิ้นมีนโยบายให้จัดตั้งแดนความมั่นคงสูงในเรือนจำ/ทัณฑสถาน จำนวน 14 แห่ง ดังนี้

1. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง
2. เรือนจำกลางบางขวาง
3. เรือนจำกลางคลองเปรม
4. เรือนจำกลางเชียงราย
5. เรือนจำกลางเชียงใหม่
6. เรือนจำกลางพิษณุโลก
7. เรือนจำกลางคลองไผ่
8. เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช

9. เรือนจำกลางสงขลา
10. เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา
11. เรือนจำกลางพิเศษธนบุรี
12. เรือนจำกลางราชบุรี
13. เรือนจำกลางเขabin
14. เรือนจำกลางสมุทรปราการ

ลักษณะของผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง คือ ผู้ต้องขังรายสำคัญ ที่ได้ผ่านการจำแนก ลักษณะผู้ต้องขังว่ามีแนวโน้มของพฤติกรรมที่จะเป็นปัญหาในการควบคุม เช่น ผู้ต้องขังที่มีอิทธิพล ผู้ต้องขังคดียาเสพติดรายใหญ่ ผู้ต้องขังที่มีการกระทำความผิดเป็นเครือข่ายเป็นองค์กรอาชญากรรม ผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมในการกระทำความผิดซ้ำในเรือนจำที่รุนแรง จึงมีความจำเป็นจะต้องส่งตัวมาควบคุมที่แดนความมั่นคงสูงที่มีการปฏิบัติและควบคุมที่เข้มงวดเป็นพิเศษ

การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงจึงต้องแยกความสัมพันธ์ของผู้ต้องขังกับเจ้าหน้าที่ออกจากกัน และใช้ระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการควบคุมแทน ในส่วนกิจกรรมของผู้ต้องขังจัดให้มีกิจกรรมตามความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้ต้องขัง มุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจให้อ่อนโยน เพื่อให้หายอมรับสภาพที่ต้องถูกคุมขังที่เข้มงวดและไม่ก่อปัญหาระหว่าง ถูกคุมขัง ซึ่งการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงต้องพิจารณาระบบความมั่นคงทางกายภาพของเรือนจำ/ทัณฑสถานควบคู่ไปกับระบบแก้ไขหรือกิจกรรม โดยต้องเน้นที่การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังและจะต้องมีแผนการแก้ไขหรือแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเป็นรายบุคคล การฝึกวิชาชีพที่ไม่ใช่เครื่องมือที่อาจเป็นอาวุธหรืออุปกรณ์ในการหลบหนี กำหนดความจุผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงให้มีจำนวนที่เหมาะสมกับสภาพของแดนความมั่นคงสูงแต่ละแห่งเมื่อผู้ต้องขังมีพฤติกรรมที่ไม่ก่อปัญหา ไม่กระทำความผิดซ้ำหรือกระทำผิดวินัย ให้ย้ายผู้ต้องขังดังกล่าวออกจากแดนความมั่นคงสูงหรือเรือนจำ/ทัณฑสถานอื่น เพื่อเป็นการผ่อนคลายการควบคุมที่เข้มงวด และเข้าสู่โปรแกรมแก้ไขอื่นหรือเข้าสู่โปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

ดังนั้นจากเหตุผลดังกล่าว กรมราชทัณฑ์จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงเพื่อจัดทำแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ให้สอดคล้องกับมาตรการในการควบคุมทางกายภาพและเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องตลอดทั้งหลักสิทธิมนุษยชน¹

¹ สำนักทัณฑวิทยา กรมราชทัณฑ์. แนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง, (กรุงเทพมหานคร : กรมราชทัณฑ์, 2547), (อัดสำเนา).

2.2.2 แนวทางการจัดระบบควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำความมั่นคงสูง

เรือนจำมั่นคงสูงต้องมีโครงสร้างการบริหารงานที่สอดคล้องกับขนาดของเรือนจำและประเภทของผู้ต้องขัง โดยการเสริมจุดแข็งในงานควบคุมผู้ต้องขังและสร้างกลไกในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ มีความพร้อม ความชำนาญให้เต็มรูปแบบ กล่าวคือ โครงสร้างการบริหารงานเรือนจำจะต้องสามารถควบคุมและป้องกันการหลบหนีของผู้ต้องขังได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีการจัดโครงสร้างตามลำดับความสำคัญ อาทิเช่น มีระบบการรักษาความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกเรือนจำ (ในชุมชน) มีระบบการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังตามหลักสากลที่ประเทศต่าง ๆ ได้ดำเนินการสำเร็จเป็นอย่างดี คือ ผู้ต้องขังที่ถูกควบคุมในเรือนจำประเภทนี้ต้องเป็นผู้ที่ประกอบอาชญากรรมเป็นอาชญากรรมแก่การแก้ไขฟื้นฟูให้เป็นคนดีได้ การจัดระบบเรือนจำควรเป็นระบบรวมศูนย์อยู่ภายใต้มาตรฐานการบริหารงานส่วนกลาง สามารถควบคุมผู้ต้องขังชายและผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำแห่งเดียวได้ในกรณีที่จำเป็น²

ด้านการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง

เรือนจำความมั่นคงสูงควรจะมีหน่วยงานโดยเฉพาะในการศึกษาประวัติ ลักษณะของผู้ต้องขังแต่ละคนว่าควรจะใช้โปรแกรมการบำบัดฟื้นฟูพฤติกรรม หรือฝึกวิชาชีพลักษณะใดที่เหมาะสมและได้ผลดีมากที่สุด นอกจากนี้การฝึกวิชาชีพในเรือนจำประเภทนี้ควรดำเนินการภายใต้สภาพความเป็นจริงเท่าที่เรือนจำจะสามารถดำเนินการได้เท่านั้นและการใช้แรงงานผู้ต้องขังในระหว่างต้องโทษจำคุกควรมุ่งผลลัพธ์ทางการปกครองและจัดการระเบียบวินัยเพื่อไม่ให้ผู้ต้องขังมีเวลาว่างและก่อความวุ่นวายขึ้นภายในเรือนจำ เนื่องจากผู้ต้องขังที่ควบคุมในเรือนจำประเภทนี้เป็นผู้ต้องขังลักษณะพิเศษ จึงต้องมีโปรแกรมสำหรับการแก้ไขฟื้นฟูเป็นการเฉพาะ

ด้านอาคารสถานที่

โครงสร้างสถานที่ภายในเรือนจำความมั่นคงสูงนี้อาจใช้พื้นที่ในแดนใดแดนหนึ่งที่จัดตั้งเป็นแดนความมั่นคงสูงหรือในกรณีก่อสร้างในเรือนจำใหม่ก็ควรคำนึงถึงขนาดความจุของผู้ต้องขังเป็นสำคัญ ประตुरเรือนจำควรมีอย่างน้อย 3 ชั้น แยกเป็นประตูรถยนต์และประตูสำหรับเจ้าหน้าที่ มีกำแพงที่มั่นคงแข็งแรงพร้อมป้อมรักษาการณ์บนสันกำแพง มีการแบ่งแดนควบคุมตามประเภทคดีและลักษณะของผู้ต้องขังโดยมีส่วนประกอบของอาคารสถานที่ เช่น อาคารเรือนนอน โรงงานฝึกวิชาชีพ ที่ประกอบอาหาร ที่อาบน้ำและที่ซักล้าง ร้านค้าสวัสดิการและห้องควบคุมปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่อยู่ในแดนโดยมีรั้วกันแดนเป็นคอนกรีต

² อายุดม์ สนิทพพันธุ์, “การจัดระบบการควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำความมั่นคงสูง”, วารสารราชทัณฑ์, ปีที่52 ฉบับที่ 3 (2547) : 73 – 74.

ด้านสิทธิของผู้ต้องขัง

ผู้ต้องขังที่ถูกควบคุมในเรือนจำความมั่นคงสูงควรได้รับสิทธิตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ข้อกำหนด มาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติ นอกเหนือจากกฎหมายและระเบียบของกรมราชทัณฑ์แล้ว อาทิ การได้รับการเยี่ยมติดต่อกับบุคคลภายนอก ทั้งนี้ จะต้องมีการติดตั้งระบบการเยี่ยมที่เหมาะสม โดยนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการเยี่ยมเพื่อป้องกันการฝ่าฝืนระเบียบของทางเรือนจำ การได้รับประทานอาหารเช้า กลางวัน เย็น โดยมีให้เลือก 4 ชุด ตามประเทศสิงคโปร์ แต่ไม่อนุญาตให้นำของฝากจากญาติเข้าไปในเรือนจำมีน้ำให้ดื่มและใช้ภายในห้องขัง เป็นต้น

ด้านระบบเทคโนโลยี

เรือนจำความมั่นคงสูงควรมีระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ให้มาก เพื่อควบคุมรักษาความปลอดภัยและการบริหารจัดการเรือนจำ โดยมุ่งเน้นความปลอดภัยของตัวเจ้าพนักงาน สำหรับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ควรเป็นเครื่องมือที่ถูกออกแบบมาสำหรับงานราชทัณฑ์โดยตรง เช่น โทรศัพท์วงจรปิด เครื่องตรวจอาวุธและสิ่งของต้องห้าม เครื่องตรวจลายพิมพ์นิ้วมือ ประตูไฟฟ้า และแก๊สน้ำตา เป็นต้น ตลอดจนติดตั้งระบบเสริมความมั่นคง เช่น รั้วลวดหนาม และสัญญาณแจ้งเหตุ

ด้านบทบาทของเจ้าพนักงานเรือนจำ

เจ้าพนักงานเรือนจำที่ปฏิบัติงานในเรือนจำความมั่นคงสูงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถพิเศษที่แตกต่างจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น ๆ ทั่วไป เนื่องจากต้องปฏิบัติต่อผู้ต้องขังลักษณะพิเศษทั้งในด้านการควบคุม ปกครอง ดูแล และการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความพร้อมอยู่เสมอ สามารถใช้อุปกรณ์เครื่องมือ และอาวุธเฉพาะงานเรือนจำได้เป็นอย่างดี โดยมีการฝึกอบรมให้มีความชำนาญในการใช้อุปกรณ์ รวมทั้งมีความรู้ความสามารถทางการเจรจาต่อรองในระดับขั้นสูง นอกจากนี้เรือนจำประเภทนี้จะต้องมีจิตแพทย์และนักสังคมสงเคราะห์ประจำอยู่ สวัสดิการและค่าตอบแทนควรจะต้องได้รับสูงขึ้นพอสมควรที่จะสามารถจูงใจให้คนดีเข้ามาทำงานมากขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

การจัดระบบการควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำความมั่นคงสูงจะต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากในการดำเนินการซึ่งอาจจะไม่ได้รับการจัดสรรอย่างเต็มระบบเป็นผลทำให้ขาดความสมบูรณ์ในการบริหารจัดการบุคคลที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำความมั่นคงสูงต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพในทุก ๆ ด้าน ซึ่งในปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ยังไม่มีความพร้อมที่จะดำเนินการได้ทันที ผู้ต้องขังที่ควบคุมอยู่ในเรือนจำความมั่นคงสูงจะมีความหวั่นวิตกต่อสถานภาพของตนในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากได้ถูกจำแนกออกจากกลุ่มผู้ต้องขังทั่วไปซึ่งอาจก่อการจลาจลหรือก่อเหตุร้ายได้ในอนาคตสังคมภายนอกอาจมองว่ากรมราชทัณฑ์ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเข้มงวดเกินไปขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

2.2.3 องค์ประกอบที่สำคัญในการจัดระบบควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำความมั่นคงสูง

ระบบการควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำความมั่นคงสูง ควรคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

- 1) ลักษณะ โครงสร้างและขนาดพื้นที่ของเรือนจำ
- 2) กำแพงหรือรั้วของเรือนจำ (Enclosure)
- 3) ประตูเรือนจำ
- 4) ป้อมยามรักษาการณ์
- 5) เรือนนอนผู้ต้องขัง
- 6) ที่ทำการของหน่วยควบคุม (Control room)
- 7) ระบบเสริมความมั่นคง เช่น โทรทัศน์วงจรปิด สัญญาณแจ้งเหตุ วิทยุรับ – ส่ง
- 8) ระบบการเชื่อมติดต่อกับบุคคลภายนอก
- 9) มาตรการกฎหมาย และระเบียบสังคม
- 10) เจ้าหน้าที่ (Prison Officer) เช่น การฝึกอบรมสวัสดิการค่าตอบแทน และจิตสำนึก

เป็นต้น³

2.2.4 แนวทางการปฏิบัติในเขตควบคุมพิเศษ

เรือนจำจัดว่าเป็นสังคม ๆ หนึ่ง ซึ่งจะต้องมีกฎระเบียบในการควบคุมให้ผู้ต้องขังอยู่ร่วมกันอย่างปกติและผู้ที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลกฎระเบียบก็คือ เจ้าหน้าที่ เป็นธรรมชาติของทุกสังคมที่ย่อมจะมีกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดที่มักแหกกฎและละเมิดสิทธิของผู้อื่น เช่นเดียวกันหากในสังคมเรือนจำมีกลุ่มผู้ต้องขัง ที่มีลักษณะที่ก่อให้เกิดความวุ่นวายในเรือนจำและมีลักษณะเป็นผู้ร้ายรายสำคัญจะทำให้สังคมเรือนจำเกิดความวุ่นวายและทำให้ผู้ต้องขังได้รับอันตรายได้ ดังนั้นด้วยเหตุนี้จึงต้องแยกผู้ต้องขังดังกล่าวออกมาควบคุมต่างหาก เพื่อเป็นการป้องกันสังคมเรือนจำโดยทั่วไปในการรักษาความสงบเรียบร้อยและมีได้เกิดการถ่ายทอดพฤติกรรมจากผู้ต้องขังที่กระทำผิดร้ายแรงไปสู่ผู้ต้องขังที่กระทำผิดทั่ว ๆ ไป

ลักษณะของผู้ต้องขังที่ควรถูกควบคุมในเขตควบคุมพิเศษ (แดนความมั่นคงสูง) แบ่งเป็น 4 ประเภท ดังนี้

- 1) ผู้ต้องขังที่เป็นผู้ร้ายรายสำคัญ (ผู้ที่มีจิตใจเป็นอาชญากรโดยสันดาน และก่อคดีที่โหดเหี้ยม ทารุณ หรือคดีที่กระทบต่อความรู้สึกของวิญญูชนเป็นอย่างมาก) หรือผู้มีอิทธิพล (ผู้ที่มี

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 7.

คุณลักษณะในการทำให้ผู้อื่นรอบข้างยำเกรงหรือเกรงใจ และลักษณะดังกล่าวจะเป็นอันตรายต่อความมั่นคงหรือความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในเรือนจำ)

2) ผู้ต้องขังที่เป็นหรือสามารถเป็นแกนนำในการก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยภายในเรือนจำ และ/หรือภายนอกเรือนจำ

3) ผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมรุนแรง ก้าวร้าวอย่างมาก

4) ผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมเตรียมการพยายามแหกหักหลบหนี หรือมีการแหกหักหลบหนี

ทั้งนี้ตามหลักอาชญาวิทยาแล้ว ควรต้องแยกผู้กระทำผิดออกจากสังคม โดยนำมาควบคุมไว้ต่างหากในพื้นที่จำกัด เพื่อให้คนในสังคมอยู่อย่างปลอดภัย และสถานที่ควบคุมคือ เรือนจำ ฉะนั้น ฉะนั้น สังคมเรือนจำก็ถือว่าเป็นสังคมพิเศษสังคมหนึ่งเช่นกัน ซึ่งกรมราชทัณฑ์ได้จัดการกับปัญหาดังกล่าว โดยให้ผู้ต้องขังที่มีลักษณะร้ายเข้ามาอยู่ใน “เขตควบคุมพิเศษ” (แดนความมั่นคงสูง) และจะต้องมีการปฏิบัติที่เข้มงวดเป็นพิเศษ

ดังนั้นในเรือนจำควรมีแนวทางการปฏิบัติในเขตควบคุมพิเศษ ดังนี้⁴

การจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง (Classification) เจ้าหน้าที่จะดำเนินการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง โดยคณะกรรมการเรือนจำควรมี 2 ชุดคือ คณะกรรมการจำแนกผู้ต้องขังลักษณะทั่วไปและคณะกรรมการจำแนกผู้ต้องขังใน “เขตควบคุมพิเศษ” (แดนความมั่นคงสูง) เมื่อคณะกรรมการชุดแรกดำเนินการจำแนกลักษณะในเบื้องต้นหากมีลักษณะใน 4 ประเภทข้างต้นจะดำเนินการส่งต่อไปให้คณะกรรมการใน “เขตควบคุมพิเศษ” (แดนความมั่นคงสูง) ดำเนินการจำแนกเพื่อจัดกลุ่มผู้ต้องขังต่อไป ซึ่งผู้ต้องขังในเขตนี้จะต้องได้รับการจำแนกอย่างต่อเนื่อง

การรับตัวผู้ต้องขัง (Admission) เมื่อผู้ต้องขังเข้ามาใน “เขตควบคุมพิเศษ” (แดนความมั่นคงสูง) เจ้าหน้าที่จะต้องดำเนินการตรวจค้นผู้ต้องขังอย่างละเอียด โดยใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี เช่น เครื่องตรวจโลหะ เครื่องสแกน เป็นต้น เพื่อป้องกันมิให้ผู้ต้องขังลักลอบนำสิ่งต้องห้ามเข้าในเขตฯ นอกจากนี้ยังต้องจัดให้มีการปฐมนิเทศให้ผู้ต้องขังทราบถึงกฎระเบียบในเขตฯ และหากฝ่าฝืนต้องยอมรับการลงโทษ ตามกฎระเบียบที่กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดความเสมอภาคและไม่แยกปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

การจัดทำทะเบียนประวัติผู้ต้องขัง เจ้าหน้าที่จะดำเนินการจัดทำทะเบียนประวัติผู้ต้องขัง เฉพาะราย โดยจะเจาะถึงข้อมูลประวัติส่วนตัว พฤติการณ์แห่งคดี เครือข่าย/คู่คดี ทนายความ ญาติ ความเคลื่อนไหวทางการเงิน ซึ่งจะต้องมีการตรวจสอบร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักงาน ป.ป.ง. และกรมการปกครอง เป็นต้น จากนั้นจะนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำเป็น

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 22-35.

เครือข่ายเป็นรายบุคคลและดูถึงความเชื่อมโยง เพื่อเฟ้าระวังติดตามพฤติกรรมโดยมิให้เครือข่าย ลักลอบติดต่อและกระทำผิดได้

กิจกรรมสำคัญสำหรับผู้ต้องขัง ในการควบคุมในเขตฯ อาจทำให้ผู้ต้องขังเกิดความเครียด ดังนั้นจึงต้องจัดให้มีกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้ต้องขังรู้สึกผ่อนคลายและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รวมถึงเพื่อเป็นการขัดเกลาจิตใจให้เกิดความสงบและมีสมาธิ ไม่ฟุ้งซ่าน ซึ่งกิจกรรมที่จัดให้ นั้นจะต้องไม่ก่อให้เกิดความไม่มั่นคงของเขตฯ เช่น การให้การศึกษา การเลี้ยงปลาสวยงาม งานศิลปะ เป็นต้น รวมถึงให้การศึกษาและจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนาหรือวันสำคัญทางศาสนาต่างๆ เช่น นุ่งสมาธิ อบรมจิตภาวนา นอกจากนี้อาจจัดให้มีการฝึกวิชาชีพเพื่อให้เกิดรายได้สำหรับผู้ต้องขัง ซึ่งอุปกรณ์ในการฝึกวิชาชีพจะต้องไม่ก่อให้เกิดการคัดแปลงเป็นอาวุธได้ เช่น ปลูกผัก ปลูก เป็นต้น ทั้งนี้ควรสำรวจความต้องการของผู้ต้องขังเพื่อให้เกิดความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม ต่าง ๆ

บริการแก่ผู้ต้องขัง เป็นการบริการตามสิทธิที่ผู้ต้องขังควรได้รับ เช่น การจัดสวัสดิการ ต่าง ๆ การจัดให้มีที่ปรึกษาทางกฎหมาย การจัดให้มีนักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์ในการให้คำปรึกษา ปัญหาต่าง ๆ การลดวันต้องโทษ การพักการลงโทษ การขอพระราชทานอภัยโทษ เป็นสิ่งที่ผู้ต้องขัง พึงได้รับโดยชอบธรรมตามความเหมาะสม

2.2.5 แนวทางในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง

1. การรับตัวผู้ต้องขัง

เป็นกระบวนการแรกที่สำคัญในการตรวจตัวและสิ่งของ เพื่อป้องกัน ไม่ให้ผู้ต้องขังมี สิ่งของต้องห้ามและสิ่งของที่ไม่อนุญาตลักลอบหรือซุกซ่อนมาเก็บรักษาไว้ในแดนความมั่นคงสูง รวมถึงการปฐมนิเทศชี้แจงให้ผู้ต้องขังที่เข้าใหม่รับทราบถึงระบบ ระเบียบ กฎและข้อบังคับของ แดนความมั่นคงสูง

1.1 การตรวจค้น

1) การตรวจค้นตัวผู้ต้องขังที่เข้าออกแดนความมั่นคงสูงให้จัดเจ้าหน้าที่ตรวจค้นที่มี ไหวพริบปฏิภาณในการตรวจค้น มีการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการตรวจค้น เช่น เครื่องตรวจค้น โลหะ แบบมือถือหรือแบบเดินผ่าน ตรวจค้นตัวผู้ต้องขังโดยละเอียดห้ามมิให้นำสิ่งของต้องห้ามและ สิ่งของที่ไม่อนุญาตลักลอบนำเข้าแดนความมั่นคงสูงโดยเด็ดขาด

2) การตรวจค้นสิ่งของที่เข้าออกแดนความมั่นคงสูง ให้เจ้าหน้าที่ตรวจค้นสิ่งของ ทำการตรวจค้นโดยละเอียดและเมื่อผ่านการตรวจค้นแล้ว ให้ลงนามหรือประทับตราผ่านการตรวจ สิ่งของอีกครั้งหนึ่ง หากไม่สามารถลงนามหรือประทับตราไว้ที่สิ่งของได้ ให้ทำใบรายการแล้ว

ลงนามหรือประทับตรากำกับไว้ ทั้งนี้ตราประทับการตรวจค้นให้เจ้าพนักงานรับผิดชอบเก็บไว้ให้ในที่ปลอดภัย

1.2 สิ่งของผู้ต้องขังที่อนุญาตให้มีในแดนความมั่นคงสูง ให้พิจารณาอนุญาตเฉพาะของใช้ที่จำเป็นและมีปริมาณไม่มากโดยมุ่งเน้นถึงความปลอดภัยในการตรวจค้นและควบคุมเป็นหลัก โดยจัดให้มีผู้เก็บของเพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง ห้ามไม่ให้ผู้ต้องขังเก็บของใช้ในที่อื่นโดยเด็ดขาดและจัดให้มีกุญแจผู้เก็บของผู้ต้องขังสำรองไว้ที่ศูนย์ควบคุมกลางภายในแดนอีก 1 ชุด เพื่อพร้อมในการตรวจค้นตลอดเวลา

1.3 การปฏิรูประบบผู้ต้องขัง ให้ผู้บังคับบัญชาระดับพัสดี หัวหน้าฝ่าย/หัวหน้างานในแดนความมั่นคงสูงเป็นผู้ปฏิรูประบบผู้ต้องขัง ทำการอบรมชี้แจง ปฏิรูประบบผู้ต้องขังใหม่เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญสำหรับผู้ต้องขังใหม่เป็นอย่างยิ่งการปฏิรูประบบผู้ต้องขังใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับระบบ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของแดนความมั่นคงสูง รวมทั้งได้รับทราบเกี่ยวกับขั้นตอนวิธีการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง โดยมุ่งหวังให้ผู้ต้องขังสามารถใช้ชีวิตอยู่ในแดนความมั่นคงสูงได้ตามปกติ

2. การจัดทำทะเบียนประวัติผู้ต้องขัง

ผู้ต้องขังรายสำคัญในแดนความมั่นคงสูง ทุกคนจะต้องมีทะเบียนประวัติรายบุคคล ประจำแดนความมั่นคงสูงเป็นการเฉพาะ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมเฝ้าระวังพฤติกรรม เป็นฐานข้อมูลในการวางแผนการปฏิบัติรายบุคคล การจัดกิจกรรมและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน โดยจัดเก็บเป็นแฟ้มข้อมูลและจัดเก็บข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์โดยข้อมูลประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

1. กองงาน
2. ยอดความเคลื่อนไหวเงินฝาก
3. กลุ่มผู้ต้องขังที่อยู่ร่วมกัน/การติดต่อผู้ต้องขังอื่น
4. คู่คดี
5. พฤติกรรมในแดนความมั่นคงสูง
6. ประวัติการกระทำผิดวินัย
7. เจ้าพนักงานผู้ควบคุม
8. ข้อมูลการติดต่อญาติ/ทนายความ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ

2.1 การจัดทำโครงข่ายและเครือข่ายผู้ต้องขังรายสำคัญ

1) ความหมายของ “โครงข่ายและเครือข่าย” โครงข่ายหมายถึง ข่ายงานผู้ต้องขังที่เป็นหัวหน้าหรือตัวการใหญ่ในเครือข่ายหรือขบวนการในการกระทำความคิด เช่น โครงข่าย

“ภาพ 70 ไร่” เครือข่าย หมายถึง ข่ายงานผู้ต้องขังที่สืบสวนขยายผลจากผู้ต้องขังที่เป็นหัวหน้าหรือตัวการใหญ่ในการกระทำความผิด เช่น เครือข่าย “น.ช.สมนึก สีแดง, น.ช. จรัส สีแดง”

2) การหาข้อมูลและแหล่งข้อมูล ข้อมูลจากจากสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ เป็นต้น การประสานข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ คำร้องขอฝากขัง สำเนาคำพิพากษา และทะเบียนประวัติผู้ต้องขัง (รท. 101) แหล่งข่าวจากผู้ต้องขังและญาติ และสายลับ ผู้ต้องขังชาวต่างชาติให้ขอข้อมูลจากสถานกงสุลหรือสถานทูตของประเทศนั้น

3) การรวบรวมจัดเก็บและบันทึกข้อมูล รวบรวมภาพข่าวจากสื่อดังกล่าวในคดีที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังรายสำคัญและเป็นที่น่าสนใจของสังคม/ประชาชน เป็นประจำทุกวันและบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์เพื่อสามารถนำมาจัดทำเป็นเครือข่ายต่อไป เมื่อแผนความมั่นคงสูงได้รับตัวผู้ต้องขังคดีรายสำคัญให้จัดทำบัญชีรายชื่อสอบประวัติ และหาข้อมูลผู้ต้องขังอย่างละเอียด จัดทำเป็นแฟ้มข้อมูลติดตามความเคลื่อนไหวของผู้ต้องขัง และบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ทั้งในด้านการติดต่อกับบุคคลภายนอกหรือผู้ต้องขังด้วยกัน การออกศาล การใช้จ่ายเงิน และข้อมูลที่เป็นประโยชน์อื่น ดำเนินการประสานงาน ไปยังเรือนจำ/ทัณฑสถาน ที่ผู้ต้องขังในโครงข่ายและเครือข่ายเดียวกัน ถูกคุมขังอยู่ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในการจัดทำและกำหนดรูปแบบการเชื่อมโยงโครงข่ายและเครือข่าย ผู้ต้องขังรายสำคัญ

4) การเชื่อมโยงโครงข่ายและเครือข่ายนำข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติ และพฤติการณ์กระทำผิดที่ได้จากแหล่งข้อมูลมาวิเคราะห์เจาะลึก และเก็บบันทึกข้อมูลพื้นฐานในการเชื่อมโยงขบวนการนำข้อมูลพื้นฐาน ที่ได้้นั้นมาประมวลความเชื่อมโยงของตัวบุคคลและคดีตามลำดับระยะเวลาการขยายผลการจับกุม

5) การกำหนดรูปแบบการเชื่อมโยงข้อมูล (Model) นำข้อมูลที่ได้เกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ต้องขังทั้งหมดมาเชื่อมโยงและทำเป็นเครือข่ายให้เห็นถึงความเกี่ยวโยงของขบวนการในการกระทำความผิดที่เป็นเครือข่ายหรือองค์กรอาชญากรรม (Organized Crime)

6) การติดตามความเคลื่อนไหวของโครงข่ายและเครือข่ายตรวจสอบแหล่งข้อมูลทุกวันโดยที่ข้อมูลจะต้องเป็นปัจจุบัน เพื่อดูความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของโครงข่ายและเครือข่าย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมโครงข่ายและเครือข่ายต่อไป

2.2 การพัฒนาพหุตินิสัยผู้ต้องขัง

การพัฒนาพหุตินิสัยผู้ต้องขังรายสำคัญในแดนความมั่นคงมุ่งเน้นถึงการปฏิบัติที่ทำให้เกิดความมั่นคง โดยให้มีการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเป็นรายบุคคลตามที่คณะกรรมการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง ได้วางแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังรายสำคัญในแดนความมั่นคงสูง ซึ่งการพัฒนาพหุตินิสัยให้คำนึงถึงสภาพท้องถิ่นที่เรือนจำ/ทัณฑสถานตั้งอยู่ว่ามีวิทยากรที่มีความสามารถในการพัฒนาพหุตินิสัยผู้ต้องขังรายสำคัญด้านใดบ้าง เพื่อที่จะทำให้การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงเป็นไปโดยสะดวกและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น

2.2.1 การฝึกวิชาชีพ ควรจะเน้นวิชาชีพที่ทำให้จิตใจผู้ต้องขังรายสำคัญไม่ฟุ้งซ่าน โดยการฝึกวิชาชีพต้องไม่มีเครื่องมือในการฝึกวิชาชีพที่อาจใช้เป็นอาวุธหรืออุปกรณ์ในการหลบหนีได้ เช่น

- 1) การสอนวิชาชีพตามความถนัดและความต้องการของผู้ต้องขัง
- 2) การจัดการฝึกวิชาชีพระยะสั้น เช่น การเพาะเลี้ยงปลาสวยงาม
- 3) การฝึกวิชาชีพงานศิลปศึกษา เป็นต้น

2.2.2 การให้การศึกษาและการอบรมทางศีลธรรม

- จัดห้องสมุดประจำภายในแดนความมั่นคงสูง เพื่อใช้เป็นคลังแห่งความรู้พร้อมทั้งมีสื่อวีดีโอ ซีดี เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้

- การศึกษาตามอัธยาศัย โดยการเลือกศึกษาแขนงวิชาที่ตนเองชอบหรือถนัดซึ่งมีลักษณะต่อเนื่องเพื่อพัฒนาตนเองและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

- การจัดการเรียนวิชาสามัญ (ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย)

- ส่งเสริมให้ผู้ต้องขังได้ศึกษาเล่าเรียนธรรมศึกษาดังแต่ระดับธรรมศึกษาตรี

โท เอก

- การจัดการอบรมจิตภาวนา การนั่งสมาธิ เป็นหลักสูตรระยะสั้น

- จัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา เป็นต้น

- เชิญวิทยากรทางด้านศาสนา เช่น พุทธสมาคม อิสลาม มิชชันนารี มาอบรม

เป็นต้น

2.2.3 การสังคมสงเคราะห์ผู้ต้องขัง ภายในแดนความมั่นคงสูง เป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากผู้ต้องขังรายสำคัญมีกำหนดโทษที่สูงและต้องถูกควบคุมอย่างเข้มงวด จึงต้องมีกิจกรรมด้านสังคมสงเคราะห์เพื่อลดความเครียดของผู้ต้องขัง เช่น

1) จัดที่ปรึกษาด้านกฎหมายให้แก่ผู้ต้องขัง เพื่อประโยชน์ทางคดีสำหรับผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี

2) จัดที่ปรึกษาด้านการให้ สิทธิประโยชน์ในการพระราชทานอภัยโทษ ลดวันต้องโทษ พักการลงโทษ สำหรับผู้ต้องขังเด็ดขาด

3) จัดคลินิกให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลสำหรับผู้ต้องขัง ที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนในการปรับสภาพตนเองเข้ากับสิ่งแวดล้อมภายในแดนความมั่นคงสูง

4) เรือนจำ/ทัณฑสถาน ควรจัดให้มีการสำรวจความต้องการของผู้ต้องขังด้านสังคมสงเคราะห์ว่ามีความต้องการในเรื่องใดบ้าง เป็นต้น

2.2.4 การใช้วิธีการทางจิตวิทยา โดยประสานงานจากส่วนราชการ สังกัดกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ในพื้นที่ทำการประเมินบุคลิกภาพ ผู้ต้องขังตามแบบทดสอบสุขภาพจิตวิทยา เพื่อประเมินสภาพจิตใจ เช่น

- 1) แบบประเมินอาการความซึมเศร้า
- 2) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์
- 3) แบบประเมินความเครียด
- 4) แบบความสุข
- 5) การเขียนเรียงความเกี่ยวกับประวัติส่วนตัวและจุดมุ่งหมายชีวิต เป็นต้น

เมื่อได้ผลการทดสอบทางจิตวิทยาให้นำผลการทดสอบมาประกอบในการวางแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเป็นรายบุคคล และจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลผู้ต้องขังรายสำคัญด้วย

2.2.5 การสวัสดิการผู้ต้องขัง เป็นการปฏิบัติขั้นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการใช้ชีวิตภายในเรือนจำ/ทัณฑสถาน และหมายรวมถึง การจัดสวัสดิการ การให้การสงเคราะห์ และการได้รับสิทธิประโยชน์บางประการ ซึ่งการสวัสดิการดังกล่าว นับเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งและมีผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินชีวิตของผู้ต้องขังในระหว่างถูกคุมขังในแดนความมั่นคงสูง

1) การจัดเลี้ยงอาหาร การจัดเลี้ยงผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง ให้อยู่ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ ตั้งแต่การรับอาหารจากสุทกรรม การจัดเลี้ยงภายในแดน โดยต้องจัดเลี้ยงอาหารแก่ผู้ต้องขังให้ครบถ้วนทุกมือ ซึ่งอาหารที่จัดเลี้ยงต้องมีคุณภาพที่ดีมีปริมาณเหมาะสมเพียงพอต่อความต้องการ และมีคุณค่าตามหลักโภชนาการอาหาร 5 หมู่ รวมถึงมีการจัดเลี้ยงอย่างสะอาดและเป็นระเบียบถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลและการอนามัย ทั้งนี้ ให้พึงถือความเสมอภาคเป็นหลักในการปฏิบัติดังกล่าว การจัดเลี้ยงอาหารให้ดำเนินการอย่างเดียวกันสำหรับผู้ต้องขังโดยทั่ว ๆ ไปแห่งเรือนจำนั้น เว้นแต่ ต้องจัดเลี้ยงอาหารอย่างอื่นที่แตกต่างหรือจำเป็นต้องพิจารณาอนุญาตเป็นกรณี

พิเศษเนื่องจากเป็นสิทธิอันพึงได้รับของผู้ต้องขังตามที่กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายกำหนดไว้ก็ให้แดนความมั่นคงสูงถือปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

2) เครื่องแบบของผู้ต้องขังเรือนจำ/ทัณฑสถาน ต้องจัดทำเครื่องแบบตามที่กรมราชทัณฑ์ได้กำหนดให้ผู้ต้องขังแดนความมั่นคงสูงต้องแต่งเครื่องแบบพร้อมกำหนดสัญลักษณ์ให้แตกต่างจากผู้ต้องขังอื่นเพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถสังเกตและแยกออกจากผู้ต้องขังอื่น โดยจ่ายให้แก่ผู้ต้องขังปีละจำนวน 2 ชุด และให้สวมใส่ตลอดเวลาที่ถูกคุมขังในแดนความมั่นคงสูง

3) ที่นอนและเครื่องหลับนอน ต้องจัดให้ผู้ต้องขังทุกคนมีที่นอนและเครื่องหลับนอนที่มีลักษณะเดียวกันทั้ง วัสดุ รูปแบบ สีและขนาด โดยให้คำนึงถึงประโยชน์ในการควบคุม การจัดการรักษา การทำความสะอาด การตรวจค้น สุขภาพและอนามัยของผู้ต้องขัง สภาพภูมิอากาศและสถานที่ตั้งเรือนจำแห่งนั้นเป็นสำคัญ

4) การกีฬาและนันทนาการ ต้องจัดให้ผู้ต้องขังได้รับการออกกำลังกายและการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ เพื่อเป็นการเสริมสร้างสุขภาพกายและสุขภาพจิต รวมถึงปรับเปลี่ยน และเสริมสร้างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในสังคม โดยจัดให้มีเจ้าหน้าที่หรือบุคคลภายนอกที่มีความรู้และทักษะในกิจกรรมนั้น ๆ เป็นผู้ให้คำแนะนำหรือกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด รวมถึงจัดให้มีโปรแกรมด้านการบำบัดสุขภาพกายและจิตใจ การจัดกลุ่มกิจกรรม หรือการละลายพฤติกรรมแก่ผู้ต้องขัง เช่น โปรแกรมชุมชนบำบัด กิจกรรมทางด้านศิลปะและการใช้ดนตรี กิจกรรมกายบริหารประกอบดนตรี การฝึกสมาธิจิตภาวนา ลานกีฬาด้านยาเสพติด เป็นต้น รวมถึงต้องมีการทดสอบและการประเมินประสิทธิผลในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้ต้องขังอย่างต่อเนื่อง

5) การเยี่ยมญาติ การเยี่ยมญาติของผู้ต้องขังภายในแดนความมั่นคงสูงจะเยี่ยมญาติได้วันใดวันหนึ่งในรอบสัปดาห์ ซึ่งแตกต่างหากจากผู้ต้องขังหรือหากมีความจำเป็นที่ต้องเยี่ยมรวมกับผู้ต้องขังอื่นต้องจัดให้มีสถานที่หรือช่องในการเยี่ยมผู้ต้องขังแดนความมั่นคงสูง แยกออกจากสถานที่เยี่ยมผู้ต้องขังอื่น เท่าที่จะทำได้ โดยเจ้าพนักงานจะต้องควบคุมอย่างใกล้ชิด ของเยี่ยม พัสดุจะต้องตรวจค้นอย่างละเอียด และจะเยี่ยมได้สัปดาห์ละ 1 ครั้ง บุคคลที่จะเข้าเยี่ยมจำกัดไม่เกิน 5 คน ต่อผู้ต้องขัง 1 คน โดยต้องแสดงบัตรประชาชนให้เจ้าหน้าที่บันทึกรายละเอียด ชื่อ - ที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ รวมทั้งระบุความสัมพันธ์เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบ

6) การติดต่อทนายความหรือเจ้าพนักงานของรัฐ ต้องมีการบันทึกข้อมูลทนายความ หรือเจ้าพนักงานของรัฐ ที่มาติดต่อกับผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง เป็นรายบุคคล เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวอย่างใกล้ชิดและให้สำเนาบัตรประจำตัวของทนายความหรือเจ้าพนักงานของรัฐด้วยโดยการติดต่อให้จัดสถานที่ที่ซึ่งจัดไว้เป็นการเฉพาะส่วนตัว ตามที่กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายกำหนด

2.2.6 การบริการร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขังแดนความมั่นคงสูงต้องให้บริการและบันทึกข้อมูล การเบิกจ่ายเงินฝากและการใช้จ่ายในการซื้อสินค้าจากร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขังได้ตั้งซื้อสินค้าและนำมาส่งให้ผู้ต้องขังที่สั่งซื้อสินค้าโดยตรง และจะไม่อนุญาตผู้ต้องขังไปซื้อสินค้าที่ร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขังด้วยตนเอง

2.2.7 การสงเคราะห์ผู้ต้องขัง ต้องจัดหาและให้ความช่วยเหลือผู้ต้องขังนอกเหนือจากสิทธิที่พึงได้รับเท่าที่จำเป็น ซึ่งอาจให้ความช่วยเหลือในด้านจิตใจ การต่อสู้คดีความ การร้องทุกข์หรือวัตถุสิ่งของเครื่องใช้ รวมถึงการประสานงานกับหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการสงเคราะห์แก่ผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน เช่น จัดให้มีศูนย์การให้คำปรึกษาคำแนะนำ และความช่วยเหลือผู้ต้องขังในด้านต่าง ๆ โดยใช้เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง อาทิ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ นักกฎหมาย รับผิดชอบดูแลให้บริการแก่ผู้ต้องขังและดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2.8 การรักษาพยาบาล การรักษาพยาบาลผู้ต้องขังรายสำคัญในแดนความมั่นคงสูงเป็นสิ่งจำเป็นในด้านการปกครอง ทางด้านการแพทย์ และหลักมนุษยธรรม โดยให้เรือนจำ/ทัณฑสถาน จัดเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเข้ามาบริการตรวจรักษาผู้ต้องขังรายสำคัญ ภายในแดนความมั่นคงสูงเป็นเบื้องต้นและพิจารณาอาการเจ็บป่วยผู้ต้องขังเป็นราย ๆ หากมีความจำเป็นต้องนำตัวไปรักษาอาการเจ็บป่วยยังสถานพยาบาลหรือโรงพยาบาลภายนอก หรือ ทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์และต้องจัดกำลังเจ้าหน้าที่ควบคุมอย่างใกล้ชิดตลอดเวลาถ้าหากมีการเจ็บป่วยฉุกเฉินให้ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ที่กรมราชทัณฑ์กำหนด

2.2.9 การจำแนกซ้ำ เพื่อย้ายผู้ต้องขังออกจากแดนความมั่นคงสูง ผู้ต้องขังที่คุมขังในแดนความมั่นคงสูง เมื่อคุมขังในระยะหนึ่งจะต้องมีการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังซ้ำเพื่อประเมินพฤติกรรมว่ามีความประพฤติที่ดีไม่กระทำความผิดซ้ำในเรือนจำ/ทัณฑสถาน หรือก่อปัญหาในการควบคุมเมื่อผลการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังซ้ำพบว่า ไม่เคยกระทำความผิดซ้ำหรือกระทำผิดวินัยในแดนความมั่นคงสูงตามหลักเกณฑ์การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังประกอบความเห็นของผู้บังคับบัญชาในแดนความมั่นคงสูง ควรย้ายผู้ต้องขังดังกล่าวไปคุมขังที่แดนหรือเรือนจำ/ทัณฑสถานอื่นตามคู่มือการย้ายปกติเพื่อเป็นการผ่อนคลายการควบคุมที่เข้มงวดและเป็นการย้ายระบายผู้ต้องขังออกจากแดนความมั่นคงสูง เพื่อจะได้มีพื้นที่ในการควบคุมผู้ต้องขังรายสำคัญอื่น

1) การประเมินพฤติกรรมผู้ต้องขัง การติดตามผลและการประเมินผลการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง การติดตามผลและการประเมินผลการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง (Follow Up and Evaluation) เมื่อได้มีการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามแผนที่กำหนด จะต้องมีการติดตามผลว่าการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังดังกล่าวได้ผลหรือไม่เพียงใด มีปัญหาขัดข้องในเรื่องใด ทั้งในด้านส่วนตัวผู้ต้องขังด้านการ

กำหนดแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง รวมทั้งความพร้อมในด้านการนำไปปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ หากเห็นว่า การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังยังไม่ได้ผล ไม่เป็นที่น่าพอใจ จะต้องดำเนินการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังซ้ำอีกครั้งหนึ่ง เพื่อหาข้อบกพร่องของการจำแนกลักษณะในครั้งแรก เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป ซึ่งในการวางแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหรือเพื่อดำเนินการย้ายผู้ต้องขังออกจากแดนความมั่นคงสูง

2) การย้ายผู้ต้องขัง เมื่อย้ายผู้ต้องขังออกจากแดนความมั่นคงสูงต้องมีการส่งต่อข้อมูลเพื่อติดตามพฤติกรรม โดยกำหนดให้แดนหรือเรือนจำที่รับตัวผู้ต้องขังเฝ้าระวังและติดตามพฤติกรรมต่อ หากมีพฤติกรรมที่กระทำความคิดซ้ำ หรือมีพฤติกรรมไม่น่าไว้วางใจ ให้ส่งตัวกลับมาควบคุมที่แดนความมั่นคงสูงเพื่อเป็นการลงโทษ

2.2.10 การติดตามพฤติกรรมผู้ต้องขัง แดนความมั่นคงสูงต้องมีการติดตามพฤติกรรมโดยใช้เทคโนโลยี การวางสายสืบ การข่าว ในทางสืบสวนเพื่อติดตามพฤติกรรมผู้ต้องขัง โดยเฉพาะกลุ่มผู้ต้องขังที่เป็นหัวหน้าหรือตัวการใหญ่ในขบวนการ หรือเครือข่ายในการกระทำความผิด และต้องนำข้อมูลในการติดตามพฤติกรรม มาเฝ้าระวังและมีการจัดเก็บไว้เป็นข้อมูลในการเชื่อมโยงเครือข่าย เช่น

- 1) ติดตามพฤติกรรมผู้ต้องขังที่กินอยู่ร่วมกัน
- 2) ติดตามพฤติกรรมผู้ต้องขังในการจัดหาหนาย
- 3) ติดตามเงินเข้า – ออกภายในบัญชีผู้ต้องขัง
- 4) ติดตามผู้ต้องขังพูดคุยหรือจับกลุ่มขณะอยู่บนเรือนนอน
- 5) ติดตามพฤติกรรมผู้ต้องขังกลุ่มสำคัญที่เป็นอดีตข้าราชการ
- 6) ติดตามพฤติกรรมผู้ต้องขังที่ย้ายมาจากแดนอื่นและเรือนจำต่าง ๆ ที่มีพฤติกรรมในการกระทำความผิดซ้ำภายในเรือนจำ/ทัณฑสถาน
- 7) ติดตามพฤติกรรมผู้ต้องขังที่เป็นผู้ร้ายรายสำคัญ
- 8) ติดตามผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมแหกหักหลบหนี
- 9) ติดตามพฤติกรรมผู้ต้องขังที่เยี่ยมญาติทางโทรศัพท์
- 10) ติดตามพฤติกรรมผู้ต้องขังต่างชาติ
- 11) ติดตามพฤติกรรมผู้ต้องขังขณะอยู่ในโรงงานฝึกวิชาชีพ เป็นต้น

2.2.6 การบริหารงานภายในแดนความมั่นคงสูง

การบริหารงานภายในแดนความมั่นคงสูง ต้องใช้ทรัพยากรและหลักเกณฑ์หลายประการที่ควรนำมาใช้ในการปกครองควบคุมผู้ต้องขังภายในแดนความมั่นคงสูงให้อยู่ในระเบียบวินัย ไม่เกิดจุดอ่อนหรือจุดต่อแหลมให้ขังผู้ก่อเหตุร้ายหรือความวุ่นวายขึ้น ตลอดจนลักลอบกระทำความผิดในเรือนจำ/ทัณฑสถานขึ้นได้ โดยมีแนวทางในการบริหารงานดังนี้

1.1 การควบคุมและรักษาความปลอดภัย เรือนจำ/ทัณฑสถาน ต้องมีกระบวนการและวิธีการด้านการควบคุมผู้ต้องขังรายสำคัญและการรักษาความปลอดภัยแดนความมั่นคงสูงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันการหลบหนีหรือการก่อเหตุร้ายของผู้ต้องขัง หรือไม่ให้บุคคลอื่นช่วยเหลือการหลบหนีจากการควบคุม โดยกระบวนการและวิธีการดังกล่าวต้องเป็นที่ยอมรับของสังคมและสอดคล้องกับหลักการรักษาความปลอดภัยสากล รวมถึงหลักสิทธิมนุษยชน

1) หลักเกณฑ์และวิธีการในการมอบหมายหน้าที่เจ้าหน้าที่ ทำหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงต้องมีความชัดเจนและเหมาะสม โดยเจ้าหน้าที่ประจำแดนต้องเข้ารับการทดสอบและตรวจสอบความแข็งแรงสมบูรณ์ของร่างกายก่อนมอบหมายหน้าที่ในการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง ตามเกณฑ์ในการประเมินการทดสอบที่เหมาะสม

2) การตรวจสอบประวัติ เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังรายสำคัญในแดนความมั่นคงสูงต้องมีการตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมบุคคล โดยเน้นถึงเรื่องของความซื่อสัตย์สุจริต เมตตากรุณา ฐานะการเงิน ไม่มีปัญหา มีระเบียบวินัยสูง มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง มีทักษะในการต่อสู้ป้องกันตัวและการใช้อาวุธที่ดี

3) การจัดเจ้าหน้าที่ประจำจุดรักษาการณ์ ภายในแดนความมั่นคงสูงต้องมีแผนการจัดวางกำลังเจ้าหน้าที่ตามจุดรักษาการณ์ที่เหมาะสมในการควบคุมผู้ต้องขังและรักษาความปลอดภัย โดยต้องคำนึงถึงอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ จุดอ่อนหรือจุดต่อแหลมของแดนความมั่นคงสูงโดยครอบคลุมถึงลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้ การจัดเจ้าหน้าที่ประจำจุดรักษาการณ์ในเวลาปกติ การจัดเวรยามรักษาการณ์กลางคืนและกลางวัน ในวันหยุดราชการของเรือนจำ การจัดเวรเสริมช่วงเปราะบาง การจัดเวรสายตรวจ การจัดเวรสนับสนุนด้านต่าง ๆ และต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ระดับผู้บังคับบัญชาตรวจการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานตามจุดรักษาการณ์อย่างสม่ำเสมออัตรากำลัง เจ้าหน้าที่ในการควบคุมผู้ต้องขังต้องสอดคล้องกับจำนวนผู้ต้องขังภายในแดนความมั่นคงสูง

4) การประเมินการปฏิบัติงาน ในการควบคุมผู้ต้องขังรายสำคัญและการรักษาความปลอดภัยแดนความมั่นคงสูงทุก 6 เดือน มีแผนการฝึกอบรมทบทวนเจ้าหน้าที่เป็นระยะมีการทดสอบและตรวจสอบความแข็งแรงสมบูรณ์ของร่างกายอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง กรณีเจ้าหน้าที่

ประจำแค้นความมั่นคงสูงขาดหรือหย่อนสมรรถภาพต้องมีมาตรการในการสับเปลี่ยนหรือทดแทนหน้าที

5) เรือนจำต้องจัดสวัสดิการ ให้เจ้าหน้าที่ประจำแค้นความมั่นคงสูง เช่น การจัดหาเครื่องแบบชุดปฏิบัติการ การจัดหาอาหารกลางวันและการพิจารณาขึ้นเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ เป็นต้น

6) ระบบสื่อสารของแค้นความมั่นคงสูง ต้องชัดเจนและครอบคลุมพื้นที่ของเรือนจำสามารถติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานควบคุมผู้ต้องขังภายนอกและภายในแค้นความมั่นคงสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีช่องทางการสื่อสารหลายช่องทาง และมีระบบสื่อสารสำรองตลอดจนมีการควบคุมและรักษาความปลอดภัยระบบสื่อสาร ไม่ให้ถูกทำลาย หรือลักลอบใช้งานจากผู้ต้องขังหรือบุคคลอื่นช่องทางในการสื่อสารหลักควรประกอบด้วย โทรศัพท์ โทรสาร วิทยุสื่อสาร ในส่วนของระบบสื่อสารควรประกอบด้วย โทรศัพท์ภายในสถานที่ สัญญาณแจ้งเหตุร้ายไปยังที่ทำการเรือนจำ นกหวีดประจำตัวเจ้าหน้าที่ ระฆังประจำป้อมยามรักษาการณ์

7) การให้ความรู้และการฝึกอบรม เรือนจำต้องจัดให้มีการอบรมเจ้าหน้าที่ก่อนมอบหมายหน้าที่และทบทวนความรู้และเทคนิคในการควบคุมผู้ต้องขังรายสำคัญในแค้นความมั่นคงสูงในหัวข้อเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการควบคุมผู้ต้องขัง ศิลปะการป้องกันตัว การใช้อาวุธ การรักษาความปลอดภัย เทคนิคและวิธีการในการควบคุมผู้ต้องขัง โดยให้สอดคล้องกับระยะเวลาในการประเมินผล การปฏิบัติงานในการควบคุมผู้ต้องขังรายสำคัญและการรักษาความปลอดภัยในแค้นความมั่นคงสูง

8) เทคโนโลยี อาวุธ เครื่องมือ และอุปกรณ์ ในการควบคุมผู้ต้องขังและการรักษาความปลอดภัยต้องมีประสิทธิภาพทันสมัยและใช้งานได้ดีเพียงพอ ต้องมีการอบรมและทบทวนความรู้แก่เจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้ใช้อาวุธ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีในการควบคุมผู้ต้องขังและการรักษาความปลอดภัยให้ใช้งานได้อย่างถูกวิธีและมีประสิทธิภาพ ตามอำนาจหน้าที่ตลอดจนให้รู้วิธีดูแลรักษาและซ่อมบำรุงเบื้องต้น ได้ด้วย

9) การนับยอดจำนวนผู้ต้องขัง ต้องมีการนับยอดอย่างน้อย 3 ครั้งภายใน 1 วัน และต้องนับยอดจำนวนผู้ต้องขังทันทีเมื่อมีเหตุต้องสงสัย หรือมีสถานการณ์ฉุกเฉิน ในการนับยอดจำนวนผู้ต้องขังต้องมีการบันทึกในแบบรายงานและรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ การตรวจนับยอดผู้ต้องขังตามปกติให้ตรวจนับยอดก่อนออกจากเรือนนอน หลังพักกลางวัน และก่อนขึ้นเรือนนอน

10) การเคลื่อนที่หรือการย้ายผู้ต้องขัง ต้องมีการตรวจนับยอดจำนวนผู้ต้องขังหรือมีการตรวจสอบยืนยันตัวบุคคล และต้องจัดเจ้าหน้าที่ควบคุม พร้อมอาวุธและเครื่องมือสื่อสาร โดยกำลังเจ้าหน้าที่ในการควบคุมให้เป็นไปตามหลักการควบคุมสากล และเมื่อเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมมีความเห็นว่าควรจะใช้เครื่องพันธนาการ ก็ให้ดำเนินการตามระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มงวด การเคลื่อนที่หรือ

ย้ายผู้ต้องขังรายสำคัญออกนอกเรือนจำทุกครั้ง ต้องขอคำสั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อรักษาความปลอดภัย ร่วมกับเจ้าหน้าที่เรือนจำและต้องเป็นไปอย่างปกปิด เร็วรัด และปลอดภัย

11) การใช้เครื่องพันธนาการ กับผู้ต้องขังรายสำคัญต้องพิจารณาจากกรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย โดยเฉพาะการจำตรวนต้องมีการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาจำตรวนผู้ต้องขังรายสำคัญ และมีการบันทึกเหตุผลการจำและถอดตรวนทุกครั้ง และเลิกจำตรวนโดยเร็ว โดยขนาดและชนิดของเครื่องพันธนาการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด การใช้เครื่องพันธนาการให้คำนึงถึงหลักมนุษยธรรม ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หลักกฎหมาย ตลอดจนสภาพลักษณะของกรมราชทัณฑ์

12) ระเบียบ ข้อบังคับและมาตรการในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังรายสำคัญต้องชัดเจน ครอบคลุม และรัดกุม เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและการรักษาความปลอดภัย การกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรการในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ต้องเป็นไปตามกฎหมายหลักสิทธิมนุษยชน มีความทันสมัยและเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

1.2 แผนการควบคุมสถานการณ์ฉุกเฉิน

เรือนจำต้องมีแผนการควบคุมสถานการณ์ฉุกเฉินในแดนความมั่นคงสูง โดยมีขั้นตอนในการระงับเหตุสถานการณ์ฉุกเฉินที่ครอบคลุม ชัดเจน และรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานทุกคนที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ในกรณีเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยแผนการควบคุมสถานการณ์ฉุกเฉิน ประกอบด้วยมาตรการต่าง ๆ ดังนี้

1.2.1 มาตรการป้องกันเหตุร้าย

1) ด้านสถานที่ ให้ตรวจสอบ ประดูแดนความมั่นคงสูง กำแพงเรือนจำ เรือนนอน โรงงานฝึกวิชาชีพ ที่ทำการเจ้าพนักงาน ป้อมรักษาการณ์ ให้มีความมั่นคงแข็งแรงอยู่เสมอหากชำรุดให้ซ่อมแซมโดยด่วน

2) ด้านเจ้าหน้าที่ ให้จัดทำแผนกำลังคนสำหรับระงับเหตุร้ายโดยกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน มีการตรวจค้นทั้งกรณีปกติและฉุกเฉินเป็นประจำ จัดกำลังเจ้าหน้าที่ตรวจตราความเรียบร้อยทั่วบริเวณเรือนจำสม่ำเสมอ ประสานงานขอกำลังทหารที่มีความเชี่ยวชาญในการตรวจค้นวัตถุระเบิดมาร่วมตรวจค้นเมื่อเกิดเหตุต้องสงสัย ให้เจ้าพนักงานหาข่าวจากสื่อมวลชน ตำรวจ คำร้องฝากขัง สำเนาคำพิพากษา เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง แหล่งข่าวจากญาติผู้ต้องขัง เพื่อติดตามและเฝ้าระวังพฤติกรรม ผู้ต้องขังรายสำคัญที่มีพฤติกรรมน่าจะก่อเหตุร้าย มีการอบรมเสริมสร้างสมรรถภาพให้เจ้าหน้าที่ในการควบคุมผู้ต้องขังเสมอ

3) ด้านผู้ต้องขัง ต้องเฝ้าสังเกตพฤติกรรมผู้ต้องขังรายสำคัญอย่างใกล้ชิดจัดการควบคุมผู้ต้องขังรายสำคัญในวันหยุดราชการจัดให้ผู้ต้องขังรวมเป็นกลุ่มเพื่อความปลอดภัยในการควบคุม

การควบคุมผู้ต้องขังไปศาล ย้ายเรือนจำ ย้ายตามประเด็นหรือย้ายไปดำเนินคดีที่ศาลอื่น ให้กำชับเจ้าพนักงานรับผิดชอบในการจำเครื่องพันธนาการให้มั่นคงแข็งแรง หากปรากฏว่าผู้ต้องขังคนใดมีพฤติกรรมร้ายและมีลักษณะไม่น่าไว้วางใจหรือมีอาชัหลายคดี มีกำหนดโทษสูงให้แจ้งเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมทราบ การควบคุมผู้ต้องขังในโรงงาน ให้ยึดถือระเบียบการทำงานของผู้ต้องขังเข้าโรงงานแล้วห้ามออกจากโรงงานโดยไม่จำเป็น ไม่ปล่อยให้ผู้ต้องขังหลบเลี่ยงการงานไปมั่วสุมในบริเวณที่ห่างจากการสังเกตการณ์ของเจ้าหน้าที่ การเก็บอุปกรณ์เครื่องมือในการทำงานหรือฝึกวิชาชีพให้เก็บรักษาไว้เป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวก และทำบัญชีรับ-จ่าย แต่ละประเภทไว้โดยเฉพาะ ป้องกันไม่ให้ผู้ต้องขังลักลอบนำไปใช้เป็นอุปกรณ์ในการก่อเหตุร้าย

4) ด้านอุปกรณ์และเครื่องมือในการป้องกันเหตุร้าย คุกเรือนจำต้องมีความแข็งแรงสูง ยากแก่การรัดแสะและทำลาย การจัดลูกกุญแจต้องมีสถานที่จัดเก็บไว้โดยเฉพาะและปลอดภัย และมีกุญแจสำรองที่สามารถนำมาใช้ได้ทันที แสงสว่างทั้งภายในและภายนอกเรือนจำให้หมั่นตรวจตราดูแลให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดีตลอดเวลาและมีระบบไฟฟ้าสำรองเมื่อไฟฟ้าขัดข้องหรือเหตุฉุกเฉิน สายไฟฟ้าแรงสูงบนแนวกำแพงให้หมั่นตรวจสอบให้ใช้งานได้ดีสามารถป้องกันไม่ให้ผู้ต้องขังหลบหนีได้ หมั่นตรวจสอบเครื่องพันธนาการให้อยู่ในสภาพแข็งแรงและมีจำนวนเพียงพอในการใช้งาน จัดหาเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพมาช่วยในการควบคุมผู้ต้องขัง

1.2.2 มาตรการในการระงับเหตุร้าย

- 1) จัดหาอุปกรณ์และเครื่องมือในการระงับเหตุร้ายให้เพียงพอในการใช้งานมีสภาพพร้อมใช้งาน อาทิ อาวุธ ระบบสื่อสาร สัญญาแจ้งเหตุร้าย โดยกำหนดให้มีระเบียบปฏิบัติดังนี้
 - การใช้งานต้องจัดให้มีการฝึกอบรมให้รู้จักวิธีการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือในการระงับเหตุร้าย
 - การเก็บรักษา ให้เจ้าพนักงานรู้จักการเก็บรักษาอุปกรณ์และเครื่องมือในการระงับเหตุร้ายที่ถูกต้องและปลอดภัย และพร้อมนำมาใช้ตลอดเวลา
 - การซ่อมบำรุง ฝึกอบรมให้เจ้าหน้าที่รู้จักการซ่อมบำรุงรักษาให้อุปกรณ์และเครื่องมืออยู่ในสภาพสมบูรณ์
- 2) กำหนดหน้าที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการระงับเหตุร้าย โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้
 - การระงับเหตุเบื้องต้น ให้เจ้าพนักงานผู้เห็นหรือทราบเหตุการณ์ต้องดำเนินการระงับเหตุหรือควบคุมสถานการณ์ทันที

- การแจ้งเหตุ ให้เจ้าหน้าที่ผู้เห็นหรือทราบเหตุการณ์จะต้องดำเนินการรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบทันที

- การสั่งการเบื้องต้น ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจสูงสุดในขณะนั้นรีบรุดไปยังที่เกิดเหตุและวินิจฉัยสั่งการหรือมอบหมายหน้าที่ให้เจ้าหน้าที่ระดับรองร่วมรับผิดชอบในการแก้ไขสถานการณ์

- การระดมกำลังเจ้าพนักงาน ในกรณีที่เกิดเหตุร้ายดังกล่าวมีแนวโน้มว่าจะขยายตัวรุนแรงเกินกำลังเจ้าหน้าที่ขณะนั้นให้ผู้มีอำนาจสั่งการในขณะนั้นเปิดสัญญาณแจ้งเหตุร้ายและระดมเจ้าหน้าที่อื่นๆ ตามแผนระดมกำลังที่จัดไว้ให้เข้ามาเสริมกำลังในการระงับสถานการณ์

- การขอความช่วยเหลือและประสานงาน ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถระงับเหตุหรือควบคุมสถานการณ์ไว้ได้ ให้ติดต่อประสานงานขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานนอกเรือนจำ

3) การควบคุมสถานการณ์ เมื่อระดมกำลังเจ้าหน้าที่ได้ตามแผนป้องกันและระงับเหตุร้ายในเรือนจำที่ได้กำหนดไว้กรณีที่เรือนจำได้ประสานงานขอความช่วยเหลือให้กำลังดังกล่าว รออยู่บริเวณภายนอกเรือนจำ จนกว่าจะได้รับคำสั่งอนุญาตจากผู้มีอำนาจให้เข้าไปปฏิบัติหน้าที่ภายในเรือนจำจึงจะเข้าไปในภายในเรือนจำได้

4) การแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการเฉพาะกิจในกรณีที่เหตุร้ายเกิดขึ้นประกอบไปด้วยบุคคลสำคัญจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมในการหาวิธีการในการคลี่คลายสถานการณ์และให้ล้อมติของคณะกรรมการเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไปในกรณีที่ต้องใช้มาตรการเด็ดขาดโดยใช้กำลังจากหน่วยงานภายนอกเรือนจำ เช่น ตำรวจ ทหาร เข้าร่วมปราบปราม ให้ผู้บัญชาการเรือนจำแต่งตั้งเจ้าหน้าที่หน่วยงานภายนอกเป็นผู้ควบคุมพิเศษเพื่อให้มีอำนาจถูกต้องตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์

1.3 การซักซ้อมตามแผนป้องกันและระงับเหตุร้าย

1) ให้มีการฝึกซ้อมเจ้าพนักงานเพื่อให้เข้าใจในแผนป้องกันและระงับเหตุร้ายอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

2) การฝึกซ้อมตามแผนแต่ละครั้งให้เรือนจำรายงานกรมราชทัณฑ์ทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 15 วัน เพื่อจะได้มอบหมายให้ผู้ตรวจราชการกรมราชทัณฑ์และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไปสังเกตการณ์ในการฝึกซ้อมหรือให้คำแนะนำต่อไป

1.4 แผนการป้องกันและระงับอัคคีภัย

1) จัดแบ่งกำลังเจ้าหน้าที่ให้เป็นสัดส่วน และกำหนดให้มีหน้าที่รับผิดชอบ โดยเฉพาะเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในกรณีเกิดอัคคีภัย

- 2) กำหนดสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ให้เจ้าหน้าที่ทราบ พร้อมทั้งวิธีการรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับ
- 3) กำหนดขั้นตอนติดต่อขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 4) อบรมเจ้าหน้าที่ให้เข้าใจและรู้วิธีการใช้เครื่อง อุปกรณ์และวิธีการดับเพลิงที่ถูกต้อง เมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้เจ้าพนักงานจะสามารถระงับเหตุเพลิงไหม้ได้ทันที จัดส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมอบรมกับหน่วยดับเพลิง
- 5) หมั่นตรวจตราระมัดระวังมิให้เกิดเพลิงไหม้ ควบคุมการสูบบุหรี่ของผู้ต้องขัง กำจัดขยะมูลฝอยสิ่งที่จะเป็นเชื้อเพลิง ซ่อมแซมเครื่องใช้ไฟฟ้า และสายไฟเมื่อเกิดชำรุด
- 6) จัดอุปกรณ์ในการดับเพลิงให้เพียงพอ จัดหาน้ำหรือแหล่งน้ำในการดับเพลิงให้เพียงพอ และพร้อมอยู่เสมอ
- 7) กำจัดสิ่งกีดขวางต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในกรณีเกิดเพลิงไหม้
- 8) การจัดทำแผนควบคุมสถานการณ์ฉุกเฉินต้องมีการซักซ้อมแผนอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และการจัดทำเจ้าพนักงานตามแผนต้องเป็นปัจจุบันและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบถึงหน้าที่ความรับผิดชอบตามแผนทุกคน

2.2.7 ผู้ปฏิบัติงานใน “เขตควบคุมพิเศษ” (แดนความมั่นคงสูง)

เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานใน “เขตควบคุมพิเศษ” (แดนความมั่นคงสูง) เป็นผู้ที่มีความเสียสละอย่างสูง เนื่องจากต้องอุทิศเวลาให้กับการควบคุมดูแลผู้ต้องขังในเขตฯ และต้องใช้ความอดทนอดกลั้นต่อแรงกดดันรอบด้าน ทั้งยังช่วยวนจากผู้ต้องขังในการเสนอผลประโยชน์บางประการแก่เจ้าหน้าที่ และการปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเคร่งครัด ซึ่งจะทำอย่างไรให้เจ้าหน้าที่ไม่อ่อนไหวและลุ่มหลงไปกับผลประโยชน์จากผู้ต้องขัง ดังนั้นจะต้องเริ่มตั้งแต่

การคัดสรรบุคลากรที่จะเข้ามาปฏิบัติงานในเขตฯ เป็นพิเศษ จะต้องเป็นผู้ที่มีความตั้งใจมุ่งมั่น ซื่อสัตย์ และเสียสละอย่างแท้จริง ที่สำคัญต้องมีความเข้มแข็งทางจิตใจในการที่จะชนะอำนาจมืดและชนะใจตนเองในการที่จะไม่ปล่อยให้สิ่งสุจริตเข้ามาครอบงำจิตใจ นอกจากนี้วิธีการคัดสรรเจ้าหน้าที่ในแบบนามธรรมแล้ว ในทางรูปธรรมจะต้องพิจารณาถึงประวัติภูมิหลังของเจ้าหน้าที่ด้วย โดยใช้หลักของ Personnel Security จะเป็นการคัดกรองเจ้าหน้าที่ได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งหน่วยงานในต่างประเทศมักจะใช้ในการคัดสรรเจ้าหน้าที่และพบว่ามีข้อผิดพลาดน้อยมากในการที่เจ้าหน้าที่จะทุจริตต่อหน้าที่ เนื่องจากหน่วยงานในต่างประเทศจะให้ความสำคัญต่อความเสียหายที่

⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 23.

เกิดขึ้นมาก ดังนั้นการคัดสรรเจ้าหน้าที่ จึงถือว่ามีค่ามาก เพราะสามารถให้ทั้งคุณและโทษได้ ซึ่งกรมราชทัณฑ์ควรให้ความสำคัญต่อการคัดสรรเจ้าหน้าที่เช่นกัน เนื่องจากเป็นภารกิจที่ต้องใช้ความปลอดภัยสูง เช่นเดียวกับทฤษฎีต้นไม้คือ ถ้าหากกระบวนการเริ่มต้นมีประสิทธิภาพก็จะทำให้กระบวนการต่อไปมีประสิทธิภาพเช่นกัน ดังนั้น กรมราชทัณฑ์จึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญโดยดูที่คุณภาพมากกว่าปริมาณ เพราะงานราชทัณฑ์ต้องขับเคลื่อนไปด้วยบุคลากรทุกระดับจึงจะไปสู่เป้าหมายของความเป็นมืออาชีพ

การให้การอบรมและเสริมสร้างความรู้ เจ้าหน้าที่จะต้องเป็นผู้รู้เท่าทันและตื่นตัวอยู่เสมอ เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลก เนื่องจากอาชญากรรมรูปแบบใหม่มีความรุนแรงมากขึ้นและเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้นเจ้าหน้าที่จึงต้องพัฒนาศักยภาพของตนเพื่อให้ตามคิดถึงวิธีการก่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ รวมถึงเป็นการประเมินสถานการณ์และมองถึงอนาคตในการที่จะรับมือและป้องกันการตกเป็นเหยื่อของผู้ต้องขัง ซึ่งนอกจากเจ้าหน้าที่จะตื่นตัวในการพัฒนาตนเองแล้ว กรมราชทัณฑ์จะต้องจัดหลักสูตรเฉพาะสำหรับเจ้าหน้าที่ในเขตฯ และต้องมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ เพื่อประเมินศักยภาพและการพัฒนาความรู้ของเจ้าหน้าที่อยู่เสมอ รวมถึงการเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่เดินทางไปศึกษาดูงานเรือนจำต่างประเทศที่มีประสิทธิภาพ เพื่อนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานราชทัณฑ์ไทยและยังเป็นการเปิดโลกทัศน์แก่เจ้าหน้าที่ให้มีความรู้เกี่ยวกับงานราชทัณฑ์กว้างขึ้น นอกจากนี้ในการนำระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยควบคุมดูแลผู้ต้องขังนั้น จะต้องมีกรอบและแนะนำวิธีการใช้แก่เจ้าหน้าที่ให้มีความชำนาญก่อนที่จะนำไปใช้งาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

การจัดสวัสดิการให้แก่เจ้าหน้าที่ การปฏิบัติงานในเขตฯ เจ้าหน้าที่ต้องใช้ทั้งความอดทนและความเสียสละสูง ดังนั้นจึงควรได้รับการตอบแทนให้คุ้มกับการอุทิศแรงกายและแรงใจในการปฏิบัติงาน รวมถึงเป็นสิ่งกระตุ้นให้มีกำลังใจที่จะปฏิบัติงานต่อไป ซึ่งกรมราชทัณฑ์ได้เห็นคุณค่าและคำนึงถึง สวัสดิภาพของเจ้าหน้าที่ จึงได้จัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่ เช่น การทำประกันชีวิต ฟ้าตัดชุดเครื่องแบบ สวัสดิการด้านอาหาร เงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งผู้มีเหตุพิเศษสำหรับปฏิบัติงานในเรือนจำ (ตปร.) เป็นต้น นอกจากนี้การพิจารณาความดีความชอบเป็นพิเศษก็เป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่รู้สึกมีกำลังใจและตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธงชัย จันทร์ฉลอง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังคดีค้ายาเสพติดในเรือนจำ จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า “ผู้ต้องขังคดียาเสพติดส่วนใหญ่เป็นผู้เคยเสพยาเสพติดมาก่อนที่จะมาเป็นผู้ค้า ส่วนผู้ค้าอีกกลุ่มหนึ่งที่ไม่ได้ติดยาเสพติด เหตุที่ค้าก็เนื่องมาจากต้องการผลตอบแทนทางการเงิน จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่เรือนจำผู้ควบคุมดูแลผู้ต้องขัง ได้ทราบว่าผู้ต้องขังในคดียาเสพติดที่มีอัตราโทษสูงมักจะสร้างปัญหา สร้างอิทธิพลโดยการใช้เงิน เพื่อความสะดวกสบายของตนและหาโอกาสหลบหนีอยู่ตลอดเวลา เพราะฉะนั้นนักโทษคดียาเสพติดจึงถูกควบคุมดูแลอย่างเข้มงวด แต่ผู้ต้องขังคดีค้ายาเสพติดมักเรียกร้องอิสระและสิทธิ ตามหลักอาชญาวิทยา เนื่องจากเรือนจำจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีผู้ต้องขังส่วนมากเป็นคดีค้ายาเสพติด ซึ่งมีมากถึง ร้อยละ 63.75 ของผู้ต้องขังทั้งหมด”⁶

ที คุณา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ต้องขังต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในเรือนจำกลางเชียงใหม่ พบว่า “ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในเรือนจำกลางเชียงใหม่ ในด้านการจัดการสุขาภิบาลน้ำดื่ม น้ำใช้ การจัดการสุขาภิบาลอาหาร การจัดการสุขาภิบาล ห้องคุมขัง การจัดการ โรงงานฝึกวิชาชีพ การจัดการขยะภายในเรือนจำ การจัดการน้ำเสียและน้ำทิ้ง การจัดการด้านสวัสดิการและนันทนาการ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการจัดการด้านสิ่งปฏิภูม อยู่ในระดับพอใจน้อย ผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการสภาพแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และผู้ต้องขังที่มีอาชีพก่อนต้องโทษแตกต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาต้องโทษแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ”⁷

สินีพร กระโจมทอง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทศนคติของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่มีต่อมาตรฐานการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง กรณีศึกษาเรือนจำกลางเชียงใหม่ พบว่า “เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ระบุว่า ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง แต่ในการปฏิบัตินั้นปฏิบัติได้ไม่ครบทุกข้อ นอกจากนี้ในเรื่องของเกณฑ์ที่กรมราชทัณฑ์กำหนดไว้ เจ้าหน้าที่ระบุว่าทราบเป็นอย่างดี แต่ปฏิบัติได้ไม่ครบ และเจ้าหน้าที่รับทราบถึงการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการปฏิบัติเพื่อให้เหมาะสมกับสภาวะปัจจุบัน แต่สำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกรมราชทัณฑ์นั้นปฏิบัติได้ครบถ้วน

⁶ ธงชัย จันทร์ฉลอง, “การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังคดีค้ายาเสพติดในเรือนจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2543, บทคัดย่อ.

⁷ ที คุณา, “ความพึงพอใจของผู้ต้องขังต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในเรือนจำกลางเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2541, บทคัดย่อ.

การปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนนั้น เจ้าหน้าที่ระบุว่าได้ทราบถึงหลักสิทธิมนุษยชน แต่ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมเรื่องนี้ การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ระบุว่าหลักเกณฑ์ที่กรมราชทัณฑ์กำหนดมีความสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน และสภาพความเป็นอยู่ในเรือนจำก็มีความสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนเช่นเดียวกัน

การปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัยนั้น เจ้าหน้าที่ระบุว่าจากเหตุการณ์ที่ผู้ต้องขังทำการแหกคอกบ่อยครั้งขึ้นนั้น เจ้าหน้าที่สมควรต้องได้รับการอบรมเพิ่มขึ้นเพื่อฝึกทักษะในการป้องกันตัว และเจ้าหน้าที่เห็นว่ามาตรฐานที่ปฏิบัติกันอยู่ในขณะนี้ไม่เพียงพอต่อการป้องกันไม่ให้แหกคอก และระบบการตรวจตราและการควบคุมการใช้อุปกรณ์มีความเหมาะสม สำหรับการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ต่อผู้ต้องขังในด้านมาตรฐานความปลอดภัยตามหลักเกณฑ์ที่กรมราชทัณฑ์กำหนดนั้นสามารถปฏิบัติได้ร้อยละ 50 ขึ้นไป เจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นว่าสมควรที่จะต้องมีการปฏิบัติที่เข้มงวดต่อผู้ต้องขังที่มีความประพฤติไม่เหมาะสมเป็นกรณีพิเศษ และการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่มีระดับชั้นแตกต่างกันก็ควรมีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน

สำหรับประเด็นที่ผู้ต้องขังหลบหนีนั้นเจ้าหน้าที่เห็นว่า สาเหตุมาจากผู้ต้องขังต้องการอิสรภาพ ไม่ใช่มาจากการที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังไม่เหมาะสม

สำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามมาตรฐานการจัดสวัสดิการเจ้าหน้าที่ระบุว่าการจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังประกอบด้วย การรักษาพยาบาล กิจกรรมสันทนาการ เช่น การแข่งขันกีฬา อาหาร และการศึกษานั้นมีความเหมาะสม และไม่เห็นด้วยกับประเด็นที่ระบุว่า ผู้ต้องขังมีความเครียดเพราะไม่ได้รับการพักผ่อนที่เพียงพอ⁸

สมนทิพย์ ใจเหล็ก ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรม พบว่า “กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 31-40 ปี นอกจากนี้ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานราชทัณฑ์ในระดับ 5 มีอายุการทำงานระหว่าง 1 – 5 และส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

สำหรับปัญหาในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรม ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้เสพมักจะกระทำผิดระเบียบวินัยของทางเรือนจำเสมอ การประสบปัญหาไม่มีญาติมาเยี่ยม และการกระทำผิดซ้ำ ส่วนปัญหาที่เกิดจากตัวผู้ค้ำ ได้แก่ การกระทำผิดซ้ำ และผู้ค้ำมักจะพยายามขยายเครือข่ายขณะถูกจำคุกอยู่ในเรือนจำ นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างประมาณครึ่งหนึ่งเห็นว่ากำหนดโทษที่

⁸ สินีพร กระจ่างทอง, “ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่มีต่อมาตรฐานการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง: กรณีศึกษาเรือนจำกลางเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2545, บทคัดย่อ.

ผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรมได้รับเป็นอุปสรรคสำคัญในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า เจ้าหน้าที่ขาดการฝึกอบรมให้มีความชำนาญในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรม นอกจากนี้ยังเห็นว่า เจ้าหน้าที่ที่ประสบความเครียดเนื่องจากจำนวนผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้น ตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความเสี่ยงภัยสูงในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรม นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับค่าตอบแทนจากการทำงานที่ไม่มีความเหมาะสม ประสพปัญหาในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรม เนื่องจากสถานที่ไม่มีความเหมาะสมแออัดเกินไป การขาดโปรแกรมการแก้ไขเฉพาะสำหรับผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรม โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า กิจกรรมที่จัดให้แก่ผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรมมีความไม่เหมาะสม ไม่สามารถแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเห็นว่าควรมีโปรแกรมพิเศษเฉพาะสำหรับการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรม นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่างบประมาณในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรมไม่เพียงพอ ขาดแคลนเทคโนโลยีที่ทันสมัย กฎหมายราชทัณฑ์ และรัฐธรรมนูญไม่เอื้ออำนวยต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรม กลุ่มตัวอย่างประมาณครึ่งหนึ่งเห็นว่า องค์การภายนอกไม่ให้ความสำคัญต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรม โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า การแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรมจะประสบความสำเร็จมากขึ้น ถ้ามีองค์การภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรม นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรมกระทำผิดซ้ำ เพราะสังคมไม่ให้โอกาส รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่ต้องไปเผชิญหลังพ้นโทษการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรมจะมีประสิทธิภาพมากกว่านี้หากมีการติดตามดูแลหลังพ้นโทษ การคุมประพฤติสามารถช่วยแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรม และเห็นว่าควรมีการเลี้ยงโทษจำคุกสำหรับผู้เสพ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างประมาณครึ่งหนึ่งเห็นว่า การบริหารงานในกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ อัยการ ศาล ราชทัณฑ์) ไม่เอื้ออำนวยต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรม และเห็นว่านโยบายในการแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรม และกลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมด เห็นว่า การแก้ไขปัญหาผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรมควรเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายในสังคม

สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อปัญหาในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรมปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน มีความเห็นต่อปัญหาเจ้าหน้าที่ขาดการฝึกอบรมให้มีความชำนาญในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรม และปัญหาความเสี่ยงภัยแตกต่างกัน นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน มีความเห็นต่อการเลี้ยงโทษจำคุกและสภาพแวดล้อมที่ผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรมต้องกลับไปเผชิญภายหลังพ้นโทษแตกต่างกัน นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับงานแตกต่างกันมีความเห็นต่อประสพปัญหาในการปฏิบัติงานเนื่องจากข้อกำหนดของกฎหมายราชทัณฑ์ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรม และความเห็นต่อการคุมประพฤติผู้ต้องขัง

แตกต่างกัน และกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความเห็นต่อค่าตอบแทนจากการทำงานแตกต่างกัน”⁹

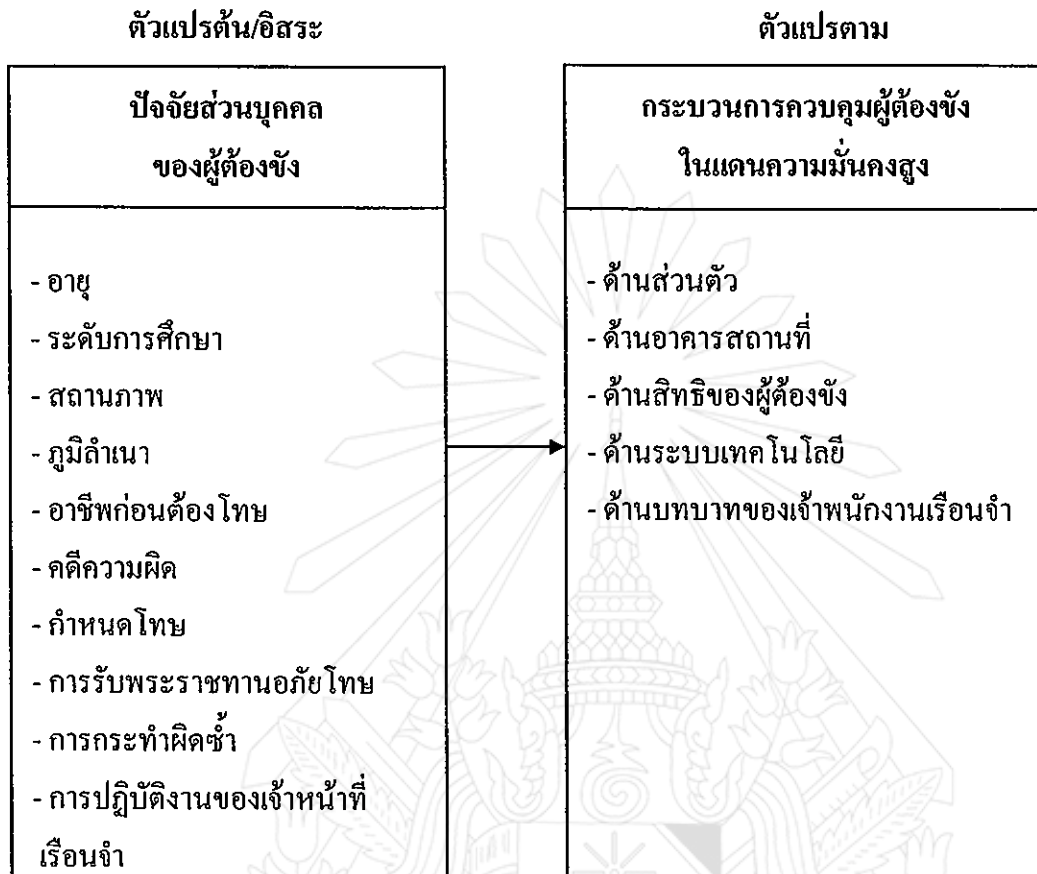
ไพฑูรย์ วิเศษศิริ ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและความต้องการของผู้ต้องขังในเรือนจำความมั่นคงสูง พบว่า “ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีปัญหาและความต้องการด้านความคาดหวังในอนาคตมากที่สุด คือต้องการที่จะปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย และทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม และประเทศชาติ รองลงมาคือปัญหาและความต้องการด้านการฝึกวิชาชีพ เพื่อนำวิชาชีพที่ได้ไปใช้ได้ภายหลังพ้นโทษ ซึ่งมีความสอดคล้องกับความคาดหวังในอนาคต กล่าวคือ ต้องการให้สังคมยอมรับและให้โอกาสในการประกอบอาชีพสุจริต รวมทั้งความต้องการด้านปัจจัยพื้นฐาน อันได้แก่ความสำคัญของสุขภาพ คือเรื่องความสะอาดของอาหาร การได้รับการรักษาพยาบาล เรื่องน้ำในการอุปโภคบริโภค ส่วนในด้านสวัสดิการและนันทนาการ นั้น คือต้องการได้ติดต่อกับญาติทางโทรศัพท์ ต้องการให้มีการจัดงานพบญาติใกล้ชิดตลอดปี การเพิ่มเวลาในการเยี่ยม และแจกสิ่งของเครื่องใช้จำเป็นแก่ผู้ต้องขังที่ไม่มีญาติเยี่ยม ส่วนปัญหาด้านการศึกษาซึ่งอยู่ในอันดับน้อยที่สุด ก็เนื่องจากผู้ต้องขังส่วนใหญ่อยู่ในวัยกลางคนจึงขาดความคาดหวังที่จะกลับสู่สังคมภายนอก และประกอบอาชีพสุจริตสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างปกติสุข”¹⁰



⁹ สุมนทิพย์ ใจเหล็ก, “ปัญหาในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรม”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2545, บทคัดย่อ.

¹⁰ ไพฑูรย์ วิเศษศิริ, “ปัญหาและความต้องการของผู้ต้องขังเรือนจำความมั่นคงสูง”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2545, บทคัดย่อ.

2.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย



บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ศึกษากระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

- 3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 การสร้างเครื่องมือวิจัย
- 3.3 การตรวจหาคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ประชากรที่ศึกษา คือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับผู้ต้องขัง จำนวน 5 คน และกลุ่มผู้ต้องขังที่อยู่ในแดนมั่นคงสูง จำนวน 103 คน รวม 108 คน

3.2 การสร้างเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม มีจำนวน 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 สำหรับเจ้าหน้าที่เรือนจำ และฉบับที่ 2 สำหรับผู้ต้องขัง ลักษณะของแบบสอบถามประกอบด้วยคำถามเลือกตอบ

ฉบับเจ้าหน้าที่เรือนจำ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการควบคุมอันเนื่องมาจากผู้ต้องขัง มีจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะแบบปลายเปิด มีจำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านส่วนตัว ด้านอาคารสถานที่ ด้านสิทธิของผู้ต้องขัง ด้านระบบเทคโนโลยี และด้านบทบาทของเจ้าพนักงานเรือนจำ

ฉบับผู้ต้องขัง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 กระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงเป็นแบบมาตราส่วน (Rating Scale) มีจำนวน 41 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ด้านคือ ด้านส่วนตัว ด้านอาคารสถานที่ ด้านสิทธิของผู้ต้องขัง ด้านระบบเทคโนโลยี และด้านบทบาทของเจ้าพนักงานเรือนจำ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะแบบปลายเปิด สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิด ดังนี้

- 1) ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 2) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดเป็นประเด็นในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ และวางแผนสร้างแบบสอบถาม
- 3) สร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้
 - 3.1) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างแบบสอบถามตามประเด็นที่ศึกษาและวัตถุประสงค์
 - 3.2) นำแบบสอบถามให้ที่ปรึกษาตรวจสอบแก้ไข แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบอีกครั้ง
 - 3.3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นทดลองใช้เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Validity) และหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วน (Rating Scale)
 - 3.4) แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะที่ได้จากการทดลองใช้ (Tryout)
 - 3.5) จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับจริงเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 การตรวจหาคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Validity) ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

1. พระปลัดบุญธรรม บุญธรรมโม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัครชัย ชัยแสวง
3. อาจารย์ตระกูล ชำนาญ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วไปทดลองใช้กับผู้ต้องขังที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วน (Rating Scale) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อัลฟา (The Coefficient of Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 และผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม

ตามข้อเสนอแนะที่ได้จากการทดลองใช้ พร้อมจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับจริงเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรเป้าหมาย แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ ประมวลผลข้อมูลและใช้โปรแกรม SPSS คอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

สำหรับเจ้าหน้าที่เรือนจำ

1) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการทำงาน ตำแหน่ง ในปัจจุบัน ระยะเวลาในการเข้ามาทำงานในแดนความมั่นคงสูง และการอบรมในกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percent)

2) วิเคราะห์ปัญหาในกระบวนการควบคุมอันเนื่องมาจากผู้ต้องขัง ได้แก่ การพูดคุยกับผู้ต้องขัง ความรู้สึกกังวล ลักษณะของผู้ต้องขัง โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percent)

3) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดที่เป็นข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ โดย หาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอด้วยการบรรยาย โดยเรียงข้อมูลจากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากไปหาน้อย

สำหรับผู้ต้องขัง

1) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ภูมิลำเนา อาชีพก่อนต้องโทษ คดีความผิด กำหนดโทษ การได้รับพระราชทานอภัยโทษ การกระทำผิดซ้ำ และความรู้สึกเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percent)

2) วิเคราะห์ระดับกระบวนการควบคุม 5 ด้าน คือ ด้านส่วนตัว ด้านอาคารสถานที่ ด้านสิทธิของผู้ต้องขัง ด้านระบบเทคโนโลยี และด้านบทบาทของเจ้าพนักงานเรือนจำ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ในการแปลความหมายของระดับค่าความคิดเห็นให้ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นเกณฑ์ ผู้วิจัยใช้หลักการแปลผลดังนี้

ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นมากที่สุด	มีค่าอยู่ระหว่าง 4.21 – 5.00
ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นมาก	มีค่าอยู่ระหว่าง 3.41 – 4.20
ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นปานกลาง	มีค่าอยู่ระหว่าง 2.61 – 3.40
ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นน้อย	มีค่าอยู่ระหว่าง 1.81 – 2.60
ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	มีค่าอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.80

3) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดที่เป็นข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอด้วยการบรรยาย โดยเรียงข้อมูลจากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากไปหาน้อย

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ค่าเฉลี่ย¹

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของข้อมูลทั้งหมด

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$\text{สูตร} \quad SD = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ N แทน จำนวนคน

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัว

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

¹ ศรีพรรณ สติพิงศ์, ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ 4, (เชียงใหม่ : โรงพิมพ์ดาว, 2542), หน้า 108 – 119.

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อัลฟา²

สูตร
$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{S_x^2} \right)$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่น

K แทน จำนวนข้อ

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมความแปรปรวนของแต่ละข้อ



² เกียรติสุตา สุภเวทย์เวหน, การหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัยการศึกษา, ในการศึกษาวิจัยทางการศึกษา, (เชียงใหม่ : โครงการตำรามหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541), หน้า 116.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง กระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง และหาแนวทางมาตรการในการป้องกันและปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ โดยมีประชากรในการวิจัยจำนวน 108 คน ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับผู้ต้องขัง จำนวน 5 คน และกลุ่มผู้ต้องขังที่อยู่ในแดนมั่นคงสูง จำนวน 103 คน ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้จำแนกผลการวิเคราะห์ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ ออกจากข้อมูลของกลุ่มผู้ต้องขัง โดยได้นำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับผู้ต้องขัง

- 1.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 1.2 ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มผู้ต้องขังที่อยู่ในแดนความมั่นคงสูง

- 2.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2.2 กระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่และกลุ่มผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง

- 3.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่
- 3.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ต้องขัง

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับผู้ต้องขัง

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง ของเรือนจำกลางเชียงใหม่ จำนวน 5 คน

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับผู้ต้องขัง

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
26 ปี	1	20.0
31 ปี	1	20.0
43 ปี	1	20.0
45 ปี	1	20.0
49 ปี	1	20.0
ระดับการศึกษา		
ปวช./ปวส.	1	20.0
ปริญญาตรี	3	60.0
สูงกว่าปริญญาตรี	1	20.0
ประสบการณ์ในการทำงาน		
1 ปี	1	20.0
2 ปี	2	40.0
24 ปี	1	20.0
26 ปี	1	20.0
ตำแหน่งในปัจจุบัน		
หัวหน้าเขตควบคุมพิเศษ ระดับ 6	2	40.0
เจ้าหน้าที่อบรม ระดับ 7	1	20.0
เจ้าหน้าที่อบรม ระดับ 3	1	20.0
เจ้าหน้าที่อบรม ระดับ 2	1	20.0

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาในการเข้ามาทำงาน		
6 เดือน	1	20.0
1 ปี	2	40.0
2 ปี	1	20.0
3 ปี	1	20.0
การรับการอบรมเกี่ยวกับการควบคุมฯ		
เคย	4	80.0
วิธีการป้องกันความปลอดภัย	4	100.0
การจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง	3	75.0
การจัดระบบเรือนจำ	3	75.0
บทบาทของเจ้าพนักงานเรือนจำ	3	75.0
แนวปฏิบัติในการควบคุมผู้ต้องขัง	4	100.0
กิจกรรมที่สำคัญสำหรับผู้ต้องขัง	3	75.0
อื่น ๆ เช่น	1	25.0
ไม่เคย	1	20.0

จากตารางที่ 1 พบว่า เจ้าหน้าที่เรือนจำกลางเชียงใหม่มีอายุระหว่าง 26 – 49 ปี จำนวน 1 คน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 20.0 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมา ปวช./ปวส. และ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 1 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 20.0 มีประสบการณ์ทำงาน 2 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมา 1 ปี 24 ปี และ 26 ปี จำนวน 1 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 20.0 ส่วนใหญ่แล้วมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าเขตควบคุมพิเศษ ระดับ 6 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมา เจ้าหน้าที่อบรม ระดับ 7 และเจ้าหน้าที่ ระดับ 2 – 3 จำนวน 1 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 20.0 มีระยะเวลาในการเข้ามาทำงาน 1 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมา 6 เดือน 2 – 3 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรม จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 80.0 เกี่ยวกับวิธีการรักษาความปลอดภัย และแนวปฏิบัติในการควบคุมผู้ต้องขัง รองลงมาเกี่ยวกับการจำแนกลักษณะของผู้ต้องขัง การจัดระบบเรือนจำ บทบาทของเจ้าพนักงานเรือนจำ กิจกรรมที่สำคัญสำหรับผู้ต้องขัง และอื่น ๆ เช่น การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการควบคุม

1.2 ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของปัญหาที่เกิดจากกระบวนการควบคุมเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ที่พูดคุยกับผู้ต้องขัง

เจ้าหน้าที่ที่พูดคุยกับผู้ต้องขัง	จำนวน	ร้อยละ
พูดคุยด้วยบ้อยที่สุด	2	40.0
พูดคุยด้วยนาน ๆ ครั้ง	3	60.0

จากตารางที่ 2 พบว่า เจ้าหน้าที่ที่ได้พูดคุยกับผู้ต้องขังนาน ๆ ครั้ง ซึ่งนอกเหนือจากการติดต่อจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมาพูดคุยด้วยบ้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของปัญหาที่เกิดจากกระบวนการควบคุมเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ที่พูดคุยกับผู้ต้องขัง

เจ้าหน้าที่ที่พูดคุยกับผู้ต้องขัง	จำนวน	ร้อยละ
การทักทายธรรมดา	4	80.0
ปัญหาส่วนตัวของผู้ต้องขัง	5	100.0
ขอให้ผู้ต้องขังทำงานบางอย่างให้	2	40.0
พูดตักเตือนเรื่องระเบียบวินัยหรือการทำงาน	5	100.0
อื่น ๆ เช่น การอยู่ร่วมกัน	1	20.0

จากตารางที่ 3 พบว่า เจ้าหน้าที่ที่พูดคุยกับผู้ต้องขังส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัวของผู้ต้องขัง และพูดตักเตือนเรื่องระเบียบวินัยหรือการทำงาน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0 มีการทักทายธรรมดากับผู้ต้องขัง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 80.0 เจ้าหน้าที่ขอให้ผู้ต้องขังทำงานบางอย่างให้ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 และเกี่ยวกับงานอื่น ๆ เช่น การอยู่ร่วมกัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังระหว่างการปฏิบัติงาน
ด้านปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน

ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
ระหว่างการปฏิบัติงานท่านรู้สึกกังวลใจหรือมีปัญหา อันเนื่องมาจากผู้ต้องขัง		
เคยเป็นประจำ	1	20.0
เคยเป็นครั้งคราว	4	40.0

จากตารางที่ 4 พบว่า ระหว่างการปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้สึกกังวลใจหรือมีปัญหาอันเนื่องมาจากผู้ต้องขังเป็นครั้งคราว จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 80.0 และเคยเป็นประจำ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของปัญหาที่เกิดจากกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังระหว่างการปฏิบัติงาน
ด้านความรู้สึกกังวลหรือปัญหาเกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน

ความรู้สึกกังวลหรือปัญหาเกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ต้องขังจะลอบทำร้าย	2	40.0
ผู้ต้องขังไม่ให้ความเคารพเชื่อฟัง	1	20.0
ผู้ต้องขังขอร้องให้ท่านช่วยเหลือในเรื่องที่ขัดต่อระเบียบ ของเรือนจำ	1	20.0
อื่น ๆ เช่น ผู้ต้องขังลอบกระทำผิดวินัยเรือนจำ	1	20.0

จากตารางที่ 5 พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้สึกกังวลหรือมีปัญหาอันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานเกี่ยวกับผู้ต้องขังจะลอบทำร้าย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมาผู้ต้องขังไม่ให้ความเคารพเชื่อฟัง ขอร้องให้เจ้าหน้าที่ช่วยเหลือในเรื่องที่ขัดต่อระเบียบวินัยของเรือนจำ และผู้ต้องขังลอบกระทำผิดวินัยเรือนจำ จำนวน 1 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 20.0

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของลักษณะปัญหาที่ผู้ต้องขังสร้างความหนักใจหรือสร้างปัญหาให้กับ
เจ้าหน้าที่

ลักษณะของปัญหาที่ผู้ต้องขังสร้างความหนักใจหรือสร้าง ปัญหาให้กับเจ้าหน้าที่	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ต้องขังที่มีอิทธิพลหนุนหลัง	2	40.0
ผู้ต้องขังโทษสูงหรือคดีอุกฉกรรจ์	2	40.0
ผู้ต้องขังที่มีลักษณะคือค้ำและทำผิดคดีนิสย	4	80.0
ผู้ต้องขังที่สนิทสนมกับเจ้าพนักงานเป็นการส่วนตัว	4	80.0

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ต้องขังที่มีลักษณะคือค้ำและทำผิดคดีนิสย และสนิทสนมกับ
เจ้าพนักงานเป็นการส่วนตัว เป็นผู้ต้องขังที่สร้างความหนักใจหรือสร้างปัญหาให้กับเจ้าหน้าที่
จำนวน 4 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 80.0 รองลงมา ผู้ต้องขังที่มีอิทธิพลหนุนหลัง และมีโทษสูง
หรือคดีอุกฉกรรจ์ จำนวน 2 คน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 40 เท่ากัน



ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มผู้ต้องขังที่อยู่ในแดนความมั่นคงสูง

2.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ จำนวน 103 คน

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ต้องขัง ด้านอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	2	1.9
21 - 30 ปี	38	36.9
31 - 40 ปี	24	23.3
41 - 50 ปี	21	20.4
51 ปีขึ้นไป	7	6.8

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 – 30 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9 รองลงมา 31 – 40 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3, 41 - 50 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 20.4, 51 ปีขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8 และต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ต้องขัง ด้านการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับการศึกษา	19	18.4
ประถมศึกษา	41	39.8
มัธยมศึกษาตอนต้น/ปลาย	30	29.1
ปวช./ปวส.	8	7.8
ปริญญาตรี	4	3.9

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 29.1, ไม่ได้รับการศึกษา จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 18.4, ระดับปวช./ปวส. จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8 และระดับปริญญาตรี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ต้องขัง ด้านสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	39	37.9
สมรสอยู่ด้วยกัน	37	35.9
สมรสแยกกันอยู่	14	13.6
หย่า	9	8.7
หม้าย	3	2.9

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 37.9 รองลงมาสมรสอยู่ด้วยกัน จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 35.9, สมรสแยกกันอยู่ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 13.6, หย่า จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7 และหม้าย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ต้องขัง ด้านภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	จำนวน	ร้อยละ
เชียงใหม่	60	58.3
เชียงราย	9	8.7
แม่ฮ่องสอน	2	1.9
แพร่	2	1.9
ลำพูน	1	1.0
ลำปาง	5	4.9
น่าน	1	1.0
สงขลา	1	1.0
นครสวรรค์	1	1.0
กาฬสินธุ์	1	1.0
กรุงเทพมหานคร	1	1.0
พิษณุโลก	1	1.0
นครศรีธรรมราช	2	1.9
เลย	1	1.0
ต่างด้าว	1	1.0

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 รองลงมาจังหวัดเชียงราย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7, ลำปาง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9, แม่ฮ่องสอน, แพร่, และนครศรีธรรมราช จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9 ลำพูน, น่าน, สงขลา, นครสวรรค์, ภาพสินธุ์, กรุงเทพมหานคร, พิษณุโลก, เลย และต่างด้าว จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 เท่ากัน

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ต้องขัง ด้านการประกอบอาชีพก่อนต้องโทษ

อาชีพก่อนต้องโทษ	จำนวน	ร้อยละ
รับจ้าง	44	42.7
ค้าขาย	15	14.6
เจ้าของกิจการ	2	1.9
นักเรียน/นักศึกษา	5	4.9
รับราชการ	3	2.9
เกษตรกร(ทำนา/ทำสวน/ทำไร่)	32	31.1
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1	1.0
ว่างงาน	1	1.0

จากตารางที่ 11 พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีอาชีพก่อนต้องโทษคือ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7 รองลงมาเกษตรกร เช่น ทำนา,ทำสวน,ทำไร่ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1, ค้าขาย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 14.6, นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9 รับราชการ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9 เจ้าของกิจการ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9 ส่วนพนักงานรัฐวิสาหกิจ และว่างงาน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 เท่ากัน

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ต้องขัง ด้านต้องโทษคดีความผิด

ต้องโทษในคดีความผิด	จำนวน	ร้อยละ
เกี่ยวกับเพศ	4	3.9
เกี่ยวกับทรัพย์สิน	6	5.8
เกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	22	21.4
เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ	68	66.0
อื่น ๆ เช่น สิทธิเสรีภาพ	3	2.9

จากตารางที่ 12 พบว่าผู้ต้องขังส่วนใหญ่ต้องโทษในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 66.0 รองลงมาเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 21.4, เกี่ยวกับทรัพย์สิน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8, เกี่ยวกับเพศ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9 และอื่น ๆ เช่น สิทธิเสรีภาพ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ต้องขัง ด้านกำหนดโทษ

กำหนดโทษ	จำนวน	ร้อยละ
ยังไม่ได้ตัดสิน	49	47.6
ตลอดชีวิต	3	2.9
ประหารชีวิต	2	1.9
20 – 25 ปี	9	8.9
26 – 30 ปี	6	5.9
31 – 35 ปี	10	9.9
36 – 40 ปี	3	2.9
41 – 45 ปี	1	0.99
46 – 50 ปี	4	3.96

จากตารางที่ 13 พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีกำหนดโทษ คือ ยังไม่ได้ตัดสิน จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 47.6 รองลงมาคือ 31 – 35 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 9.9, 20 – 25 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9, 26 – 30 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9, 46 – 50 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.96, ตลอดชีวิตและ 36 – 40 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9 เท่ากัน ประหารชีวิต จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9 และ 41 - 45 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.99

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ต้องขัง ด้านการได้รับพระราชทานอภัยโทษ

การได้รับการพระราชทานอภัยโทษ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคย	89	86.4
เคย จำนวน 1 – 2 ครั้ง	9	8.7

จากตารางที่ 14 พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการพระราชทานอภัยโทษ จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 86.4 รองลงมาเคยได้รับการพระราชทานอภัยโทษ ประมาณ 1 – 2 ครั้ง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ต้องขัง ด้านการกระทำผิดซ้ำ

ด้านการกระทำผิดซ้ำ	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่เคย	78	75.7
2. เคย จำนวน 1 – 3 ครั้ง	8	7.8

จากตารางที่ 15 พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ไม่เคยกระทำผิดซ้ำ จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 75.7 รองลงมาเคยกระทำผิดซ้ำ ประมาณ 1 – 3 ครั้ง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ต้องขัง ด้านความรู้สึกเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ระหว่างการถูกคุมขัง

ด้านความรู้สึกเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ระหว่างการถูกคุมขัง	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับความยุติธรรม	49	47.6
การยึดระเบียบในการควบคุม	30	29.1
เจ้าหน้าที่มีความเคร่งครัดมากเกินไป	43	41.7
ได้รับความกดดันจากเจ้าหน้าที่	25	24.3
อื่น ๆ เช่น เจ้าหน้าที่บางคนมีความลำเอียง	9	8.7

จากตารางที่ 16 พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีความรู้สึกเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ในระหว่างถูกคุมขัง คือ ได้รับความยุติธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ระหว่างการถูกคุมขัง จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 47.6 รองลงมาเจ้าหน้าที่มีความเคร่งครัดมากเกินไป จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 41.7 มีการยึดถือระเบียบในการควบคุม จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 29.1, ได้รับความกดดันจากเจ้าหน้าที่ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 และอื่น ๆ เช่น เจ้าหน้าที่บางคนมีความลำเอียง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7

2.2 กระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง

ตารางที่ 17 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านส่วนตัว

ด้านส่วนตัว	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. มีความกระตือรือร้นที่จะกระทำความดี	56 (54.4)	26 (25.2)	11 (10.7)	4 (3.9)	4 (3.9)	4.17	1.21	มาก
2. ถูกจำกัดเสรีภาพ	32 (31.1)	32 (31.1)	26 (25.2)	3 (2.9)	8 (7.8)	3.69	1.21	มาก
3. ยอมรับในกระบวนการลงโทษ	3 (2.9)	16 (15.5)	43 (41.7)	10 (9.7)	25 (24.3)	2.46	1.26	น้อย
4. ได้รับการยอมรับจากเพื่อนผู้ต้องขัง	14 (13.6)	40 (38.8)	32 (31.1)	8 (5.6)	6 (5.8)	3.38	1.17	ปานกลาง
5. อื่น ๆ เช่น เกิดความเครียดและเกิดความแอียด	-	1 (1.0)	3 (2.9)	3 (2.9)	10 (9.7)	0.28	0.75	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 17 พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นต่อกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง ด้านส่วนตัวอยู่ในระดับมาก คือ มีความกระตือรือร้นที่จะกระทำความดีและถูกจำกัดเสรีภาพ ($\bar{X} = 4.17$ และ $\bar{X} = 3.69$) รองลงมาได้รับการยอมรับจากเพื่อนผู้ต้องขัง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) ยอมรับใน กระบวนการลงโทษ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.46$) และอื่นๆ เช่น เกิดความเครียด และเกิดความแอียด อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 0.28$)

ตารางที่ 18 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง
ในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านอาคารสถานที่

ด้านอาคารสถานที่	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	SD.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. มีสถานที่ออกกำลังกาย	1 (1.0)	2 (1.9)	8 (7.8)	17 (16.5)	70 (68.0)	1.37	0.85	น้อยที่สุด
2. มีตู้ล็อกเกอร์เก็บของเพียงพอ	4 (3.9)	4 (3.9)	45 (43.7)	31 (30.1)	15 (14.6)	2.41	1.04	น้อย
3. สถานที่สะอาด ถูกสุขลักษณะอนามัย มีการระบายอากาศดี	7 (6.8)	10 (9.7)	50 (48.5)	17 (16.5)	19 (18.4)	2.70	1.09	ปานกลาง
4. มีที่นอนเพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขัง	6 (5.8)	21 (20.4)	58 (56.3)	9 (8.7)	5 (4.9)	3.02	1.04	ปานกลาง
5. มีที่รับประทานอาหารเพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขัง	2 (1.9)	7 (6.8)	33 (32.0)	38 (36.9)	17 (16.5)	2.23	1.06	น้อย
6. มีโรงฝึกวิชาชีพ	-	2 (1.9)	19 (18.4)	10 (9.7)	52 (50.5)	1.33	1.05	น้อยที่สุด
7. มีที่อาบน้ำ ห้องน้ำ และการซักล้างดี	2 (1.9)	6 (5.8)	50 (48.5)	29 (28.2)	16 (15.5)	2.50	0.87	น้อย
8. มีร้านสวัสดิการ	1 (1.0)	6 (5.8)	33 (32.0)	27 (26.2)	20 (19.4)	1.96	1.21	น้อย
9. อื่น ๆ เช่น มีห้องสมุด	2 (1.9)	-	3 (2.9)	4 (3.9)	7 (6.8)	0.33	0.93	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 18 พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นต่อกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคง ด้านอาคารสถานที่ อยู่ในระดับน้อยคือ มีที่อาบน้ำ ห้องน้ำ และการซักล้างดี มีตู้ล็อกเกอร์เก็บของเพียงพอ มีที่รับประทานอาหารเพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขัง มีร้านค้าสวัสดิการ ($\bar{X} = 1.81 - 2.60$) ส่วนสถานที่ออกกำลังกาย มีโรงฝึกวิชาชีพ และอื่น ๆ เช่น มีห้องสมุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.80$) และระดับปานกลางคือ มีที่นอนเพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขัง และสถานที่สะอาดถูกสุขลักษณะอนามัย มีการระบายอากาศดี ($\bar{X} = 2.61 - 3.40$)

ตารางที่ 19 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง
ในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านสิทธิผู้ต้องขัง

ด้านสิทธิผู้ต้องขัง	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อจากบุคคลภายนอก	3 (2.9)	6 (5.8)	24 (23.3)	29 (28.2)	40 (38.8)	2.03	1.08	น้อย
2. ระยะเวลาในการเยี่ยม	-	2 (1.9)	12 (11.7)	33 (32.0)	55 (53.4)	1.60	0.78	น้อยที่สุด
3. อาหารมีปริมาณเพียงพอ สะอาดถูกสุขลักษณะ	-	5 (4.9)	47 (45.6)	23 (22.3)	28 (27.2)	2.28	0.92	น้อย
4. ได้รับสวัสดิการ เช่น อุปกรณ์เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน	-	1 (1.0)	12 (11.7)	28 (27.2)	44 (42.7)	1.36	0.94	น้อยที่สุด
5. การติดตั้งโทรศัพท์ในห้องผู้ต้องขัง	2 (1.9)	4 (3.9)	3 (2.9)	11 (10.7)	61 (59.2)	1.15	1.04	น้อยที่สุด
6. การเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังได้ใช้โทรศัพท์ติดต่อกับญาติภายนอก	1 (1.0)	6 (5.8)	6 (5.8)	61 (59.2)	29 (28.2)	0.93	0.86	น้อยที่สุด
7. การปฏิบัติกิจทางศาสนา	3 (2.9)	6 (5.8)	30 (29.1)	24 (23.3)	35 (34.0)	2.06	1.15	น้อย
8. การติดต่อกับทนายความ	5 (4.9)	11 (10.7)	46 (44.7)	16 (15.5)	23 (22.3)	2.54	1.15	น้อย
9. การจัดหาสิ่งของจำเป็น เช่น สบู่ ยาสีฟัน ฯลฯ แจกให้แก่ผู้ต้องขังที่ไม่มีญาติ	2 (1.9)	3 (2.9)	11 (10.7)	29 (28.6)	48 (46.6)	1.56	1.04	น้อยที่สุด
10. จำนวนที่เงินใช้จ่ายในแต่ละวัน	2 (1.9)	7 (6.8)	31 (30.1)	20 (19.4)	34 (33.0)	1.99	1.20	น้อย
11. ผู้ต้องขังมีเวลาร่วมกิจกรรมด้านบันเทิง	1 (1.0)	2 (1.9)	5 (4.9)	15 (14.6)	69 (67.0)	1.23	0.85	น้อยที่สุด

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ด้านสิทธิผู้ต้องขัง	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	SD.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
12. มีการรักษาพยาบาลหรือการได้รับบริการทางการแพทย์	-	8 (7.8)	45 (43.7)	27 (26.2)	21 (20.4)	2.35	0.96	น้อย
13. มีการจัดกิจกรรมด้านนันทนาการให้แก่ผู้ต้องขัง	-	1 (1.0)	12 (11.7)	32 (31.1)	51 (31.1)	1.50	0.83	น้อยที่สุด
14. มีการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้ต้องขัง	-	3 (2.9)	6 (5.8)	24 (23.3)	51 (49.5)	1.25	0.93	น้อยที่สุด
15. การเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังเรียนหนังสือทั้งทางไกลและในชั้นเรียน	2 (1.9)	6 (5.8)	17 (16.5)	21 (20.4)	38 (36.9)	1.60	1.24	น้อยที่สุด
16. มีห้องสมุดเพียงพอกับจำนวนผู้ใช้	-	1 (1.0)	6 (5.8)	10 (9.7)	61 (59.2)	1.00	0.82	น้อยที่สุด
17. เรือนจำเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนอย่างเต็มที่	1 (1.0)	1 (1.0)	13 (12.6)	15 (14.6)	47 (45.6)	1.21	1.05	น้อยที่สุด
18. อื่น ๆ เช่น โครงการเปิดห้องสมุด มีการเรียนการสอน	1 (1.0)	-	2 (1.9)	1 (1.0)	4 (3.9)	0.17	0.69	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 19 พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นต่อกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง ด้านสิทธิของผู้ต้องขัง อยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ ระยะเวลาในการเยี่ยม การเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังเรียนหนังสือทั้งทางไกลและในชั้นเรียน การจัดหาสิ่งของจำเป็น เช่น สบู่ ยาสีฟัน ฯลฯ แจกให้แก่ผู้ต้องขังที่ไม่มีญาติ มีการจัดกิจกรรมด้านนันทนาการให้แก่ผู้ต้องขังได้รับสวัสดิการ เช่น อุปกรณ์เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้ต้องขัง มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมด้านบันเทิง เรือนจำเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ อื่น ๆ เช่น มีโครงการเปิดห้องสมุด มีการเรียนการสอน การติดตั้งโทรทัศน์ในห้องคุมขัง มีห้องสมุดเพียงพอกับจำนวน

ผู้ใช้ และการเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังได้ใช้โทรศัพท์ติดต่อกับญาติภายนอก ($\bar{X} = 1.00 - 1.80$) ส่วนสิทธิในการติดต่อกับทนายความ การรักษาพยาบาลหรือการได้รับบริการทางการแพทย์ อาหารมีปริมาณเพียงพอ สะอาดถูกสุขลักษณะ การปฏิบัติกิจทางศาสนา และได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับบุคคลภายนอก อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.81 - 2.60$)

ตารางที่ 20 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านระบบเทคโนโลยี

ด้านระบบเทคโนโลยี	ระดับความพึงพอใจ					\bar{X}	SD.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. มีการเชื่อมผ่านกล้องวีดีโอคอนเฟอร์เรนซ์	11 (10.7)	16 (15.5)	36 (35.0)	13 (12.6)	20 (19.4)	2.65	1.14	ปานกลาง
2. อื่น ๆ เช่น มีโครงการเปิดเรียนคอมพิวเตอร์ และมีการเชื่อมผ่านกล้องด้านล่างได้	1 (1.0)	2 (1.9)	4 (3.9)	3 (2.9)	8 (7.8)	0.38	0.98	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 20 พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นต่อกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง ด้านระบบเทคโนโลยี อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการเชื่อมผ่านกล้องวีดีโอคอนเฟอร์เรนซ์ ($\bar{X} = 2.65$) และระดับน้อยที่สุดคือ มีโครงการเปิดเรียนคอมพิวเตอร์ และมีการเชื่อมผ่านกล้องด้านล่างได้ ($\bar{X} = 0.38$)

ตารางที่ 21 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง ในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านบทบาทของเจ้าหน้าที่เรือนจำ

ด้านบทบาทของ เจ้าพนักงานเรือนจำ	ระดับความพึงพอใจ					\bar{X}	SD.	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. เจ้าพนักงานเรือนจำ มีความรู้ความสามารถ	3 (2.9)	22 (21.4)	56 (54.4)	15 (14.6)	7 (6.8)	2.9 9	0.87	ปาน กลาง
2. มีการควบคุม ปกครอง ดูแลอย่างยุติธรรม	3 (2.9)	26 (25.2)	46 (44.7)	14 (13.6)	13 (12.6)	2.8 9	1.05	ปาน กลาง
3. เป็นแบบอย่างที่ดี	3 (2.9)	27 (26.2)	43 (41.7)	17 (16.5)	10 (9.7)	2.8 7	1.10	ปาน กลาง
4. มีระเบียบหลักเกณฑ์ ในการปฏิบัติงาน	5 (4.9)	21 (20.4)	47 (45.6)	17 (16.5)	10 (9.7)	2.8 5	1.10	ปาน กลาง
5. สามารถปรึกษาปัญหา หรือร้องทุกข์กับ เจ้าพนักงานได้	2 (1.9)	23 (22.3)	44 (42.7)	15 (14.6)	17 (16.5)	2.7 3	1.10	ปาน กลาง
6. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับ ผู้ต้องขัง	4 (3.9)	26 (25.2)	37 (35.9)	18 (17.5)	11 (10.7)	2.7 5	1.25	ปาน กลาง
7. อื่น ๆ เช่น เจ้าหน้าที่ ทุบตีผู้ต้องขัง	-	1 (1.0)	1 (1.0)	-	4 (3.9)	0.1 1	0.52	น้อย ที่สุด

จากตารางที่ 21 พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง ในแดนความมั่นคงสูง ด้านบทบาทของเจ้าพนักงานเรือนจำอยู่ในระดับปานกลางคือ เจ้าพนักงาน เรือนจำมีความรู้ความสามารถ มีการควบคุม ปกครอง ดูแลอย่างยุติธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี มีระเบียบ หลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ต้องขัง และสามารถปรึกษาปัญหา หรือร้องทุกข์ กับเจ้าพนักงานได้ ($\bar{X} = 2.61 - 3.40$) และอื่น ๆ เช่น เจ้าหน้าที่ทุบตีผู้ต้องขัง อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.00 - 1.80$)

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่และกลุ่มผู้ต้องขัง

3.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่

ตารางที่ 22 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง ในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านส่วนตัว

ปัญหาข้อเสนอแนะ ด้านส่วนตัว	จำนวน
1. เห็นควรให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความเพียงพอต่อจำนวนผู้ต้องขัง	5
2. จัดสวัสดิการให้เป็นกรณีพิเศษ	5
3. เห็นควรแยกที่อยู่หรือสถานที่อยู่ของเจ้าหน้าที่ออกจากกันให้เป็นสัดส่วน	5

จากตารางที่ 22 พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านส่วนตัวคือ เห็นควรให้มีเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอต่อจำนวนผู้ต้องขัง จัดสวัสดิการให้เป็นกรณีพิเศษ เนื่องจากเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากผู้ต้องขังมากกว่าแดนอื่น และเห็นควรแยกที่อยู่หรือสถานที่อยู่ของเจ้าหน้าที่ออกจากกันให้เป็นสัดส่วน

ตารางที่ 23 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง ในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านอาคารสถานที่

ปัญหาและข้อเสนอแนะ ด้านอาคารสถานที่	จำนวน
1. สถานที่มีความคับแคบ	5
2. ไม่มีพื้นที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ	5

จากตารางที่ 23 พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านอาคารสถานที่คือ สถานที่มีความ คับแคบ ไม่มีพื้นที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ซึ่งทำให้ผู้ต้องขังเกิดความเครียดอันเนื่องมาจากความคับแคบของสถานที่

ตารางที่ 24 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังใน
แดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านสิทธิของผู้ต้องขัง

ปัญหาและข้อเสนอแนะ ด้านสิทธิของผู้ต้องขัง	จำนวน
1. ผู้ต้องขังพยายามใช้สิทธิของตนเองมากเกินไปทำให้เจ้าหน้าที่เกิดความ ลำบากใจ	5

จากตารางที่ 24 พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง
ในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านสิทธิของผู้ต้องขังคือ ผู้ต้องขังพยายามใช้สิทธิของ
ตนเองมากเกินไปทำให้เจ้าหน้าที่เกิดความลำบากใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ที่จะต้องปฏิบัติ
ตามนโยบายของกรม หรือกระทรวงหรือตามหลักสิทธิมนุษยชนในสภาพของพื้นที่ บุคลากร และ
งบประมาณที่มีความจำกัด

ตารางที่ 25 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังใน
แดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านระบบเทคโนโลยี

ปัญหาและข้อเสนอแนะ ด้านระบบเทคโนโลยี	จำนวน
1. ควรมีระบบเทคโนโลยีที่ดีและมีประสิทธิภาพ (กล้องวงจรปิด)	5
2. มีคอมพิวเตอร์ที่สามารถเก็บข้อมูลได้มาก	5
3. ควรมีเครื่องตัดสัญญาณโทรศัพท์	5

จากตารางที่ 25 พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง
ในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านระบบเทคโนโลยีคือ ควรมีระบบเทคโนโลยีที่
ดีและมีประสิทธิภาพ (กล้องวงจรปิด) คอมพิวเตอร์ที่สามารถเก็บข้อมูลได้มาก และเครื่องตัดสัญญาณ
โทรศัพท์

ตารางที่ 26 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านบทบาทของเจ้าหน้าที่

ปัญหาและข้อเสนอแนะ ด้านบทบาทของเจ้าพนักงาน	จำนวน
1. ควรมีการอบรมเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการการควบคุมผู้ต้องขัง	5
2. มีการฝึกซ้อมเหตุการณ์เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน	5
3. เจ้าหน้าที่มีการเข้าเวรมากรวัน/สัปดาห์	5
4. ควรมีนโยบายการจัดตารางเวรเป็นเดือน ๆ	5

จากตารางที่ 26 พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านบทบาทของเจ้าพนักงาน คือ ควรมีการอบรมเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการการควบคุมผู้ต้องขัง มีการฝึกซ้อมเหตุการณ์เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน เจ้าหน้าที่มีการเข้าเวรมากรวัน/สัปดาห์ และควรมีนโยบายการจัดตารางเวรเป็นเดือน ๆ เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีน้อยและไม่เพียงพอกับจำนวนของผู้ต้องขัง และบางครั้งเจ้าหน้าที่ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่เนื่องจากขัดต่อสิทธิของผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน เห็นควรจัดบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานให้ชัดเจน

ตารางที่ 27 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านอื่น ๆ

ปัญหาและข้อเสนอแนะ อื่น ๆ	จำนวน
1. ควรจัดให้มีสวัสดิการให้มากกว่านี้	5
2. มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่เจ้าหน้าที่	5
3. มีระบบสื่อสารระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ในหน่วยงาน	5
4. มีอุปกรณ์สำนักงานต่าง ๆ ที่จำเป็น	5
5. ควรมีการรับฟังข้อเท็จจริงจากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน	5
6. การให้ขวัญและกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่	5

จากตารางที่ 26 พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านอื่น ๆ เช่น ควรจัดให้มีสวัสดิการให้มากกว่านี้ มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่เจ้าหน้าที่ มีระบบสื่อสารระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ในหน่วยงาน มีอุปกรณ์สำนักงานต่าง ๆ ที่จำเป็น ควรมีการรับฟังข้อเท็จจริงจากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน และการให้ขวัญและกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

3.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ต้องขัง

ตารางที่ 28 ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ต้องขังเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง
ในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านส่วนตัว

ปัญหาและข้อเสนอแนะ ด้านส่วนตัว	จำนวน
ปัญหา	
1. ถูกจำกัดสิทธิ	6
2. ขาดเครื่องอุปโภค – บริโภค	6
3. ไม่มีญาติมาเยี่ยม	4
4. ไม่มีความยุติธรรมระหว่างการอยู่เรือนจำ	4
5. เกิดความเครียดเมื่ออยู่ในเรือนจำ	3
ข้อเสนอแนะ	
1. ควรให้ญาติมาเยี่ยมได้หลาย ๆ ครั้ง	15
2. ควรให้เวลาในการเยี่ยมนาน ๆ	8
3. ควรมีความบันเทิง มีนันทนาการ	6
4. ควรมีแพทย์มาตรวจสุขภาพหรือให้คำปรึกษา	4
5. ควรมีการย้ายนักโทษกลับภูมิลำเนา	2

จากตารางที่ 28 พบว่า กลุ่มผู้ต้องขังมีปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านส่วนตัวมีอยู่ 3 ประการที่สำคัญคือ ถูกจำกัดสิทธิ ขาดเครื่องอุปโภค – บริโภค ไม่มีญาติมาเยี่ยม ไม่มีความยุติธรรมระหว่างการอยู่เรือนจำ และเกิดความเครียดเมื่ออยู่ในเรือนจำ เพราะฉะนั้นควรให้ญาติมาเยี่ยมได้หลาย ๆ ครั้ง ควรให้เวลาในการเยี่ยมนาน ๆ มีความบันเทิง มีนันทนาการ มีแพทย์มาตรวจสุขภาพหรือให้คำปรึกษา และควรมีการย้ายนักโทษกลับภูมิลำเนา

ตารางที่ 29 ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ต้องขังเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง
ในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านอาคารสถานที่

ปัญหาและข้อเสนอแนะ ด้านอาคารสถานที่	จำนวน
ปัญหา	
1. สถานที่คับแคบมีจำกัด	49
2. สถานที่ออกกำลังกายไม่มี	34
3. อากาศภายในอาคารสถานที่ถ่ายเทไม่สะดวก	6
4. อาคารไม่ได้รับแสงแดด และแสงสว่างไม่เพียงพอ	5
5. มีจำนวนผู้ต้องขังมาก	4
6. ภายในอาคารไม่กิจกรรม	2
ข้อเสนอแนะ	
1. ควรมีการขยายพื้นที่เพื่อให้เพียงพอต่อจำนวนผู้ต้องขัง	6
2. มีการสร้างอาคารที่สามารถรับหรือถ่ายเทอากาศได้สะดวก	5
3. ควรมีลานกิจกรรมเพื่อให้กลุ่มผู้ต้องขังได้แสดงกิจกรรม	5

จากตารางที่ 29 พบว่า กลุ่มผู้ต้องขังมีปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านอาคารสถานที่ มีอยู่ 6 ประการที่สำคัญคือ สถานที่คับแคบมีจำกัด สถานที่ออกกำลังกายไม่มี อากาศภายในอาคารสถานที่ถ่ายเทไม่สะดวก อาคารไม่ได้รับแสงแดด และแสงสว่างไม่เพียงพอ มีจำนวนผู้ต้องขังมาก และภายในอาคารไม่กิจกรรม ดังนั้นควรมีการขยายพื้นที่เพื่อให้เพียงพอต่อจำนวนผู้ต้องขัง มีการสร้างอาคารที่สามารถรับหรือถ่ายเทอากาศได้สะดวก และควรมีลานกิจกรรมเพื่อให้กลุ่มผู้ต้องขังได้แสดงกิจกรรม

ตารางที่ 30 ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ต้องขังเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง
ในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านสิทธิของผู้ต้องขัง

ปัญหาและข้อเสนอแนะ ด้านสิทธิของผู้ต้องขัง	จำนวน
ปัญหา	
1. ไม่ได้รับสิทธิเท่าที่ควร	18
2. มีความต้องการคู่มือ และมีโทรศัพท์ติดต่อญาติ	17
3. เวลาการเยี่ยมของญาติมีน้อย	15
4. ไม่ได้รับการศึกษา	5
5. ต้องการให้จดหมายหรือเอกสารถึงตัวผู้ต้องขังเร็ว ๆ	3
ข้อเสนอแนะ	
1. ควรปฏิบัติตามกฎของเรือนจำ	4
2. ควรให้ญาติได้มีเวลาในการเยี่ยมมากขึ้น	2

จากตารางที่ 30 พบว่า กลุ่มผู้ต้องขังมีปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านสิทธิของผู้ต้องขังมีอยู่ 5 ประการที่สำคัญคือ ไม่ได้รับสิทธิเท่าที่ควร มีความต้องการคู่มือ และมีโทรศัพท์ติดต่อญาติ เวลาการเยี่ยมของญาติมีน้อย ไม่ได้รับการศึกษา ต้องการให้จดหมายหรือเอกสารถึงตัวผู้ต้องขังเร็ว ๆ ดังนั้นกลุ่มของผู้ต้องขังควรปฏิบัติตามกฎของเรือนจำ จึงจะได้สิทธิในการให้ญาติได้มีเวลาในการเยี่ยมมากขึ้น

ตารางที่ 31 ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ต้องขังเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง
ในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านระบบเทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะ ด้านระบบเทคโนโลยี	จำนวน
ข้อเสนอแนะ	
1. ควรได้รับความรู้เกี่ยวกับระบบเทคโนโลยี	9
2. ควรได้รับความบันเทิงจากทีวี	5
3. ควรได้โทรศัพท์ติดต่อกับญาติได้สะดวก	5
4. ควรมีคอมพิวเตอร์	4

จากตารางที่ 31 พบว่า กลุ่มผู้ต้องขังมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านระบบเทคโนโลยีมีอยู่ 4 ประการที่สำคัญคือ ควรได้รับความรู้เกี่ยวกับระบบเทคโนโลยี ได้รับความบันเทิงจากทีวี ได้โทรศัพท์ติดต่อกับญาติได้สะดวก และมีคอมพิวเตอร์

ตารางที่ 32 ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ต้องขังเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง
ในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านบทบาทของเจ้าหน้าที่เรือนจำ

ปัญหาและข้อเสนอแนะ ด้านบทบาทของเจ้าพนักงานเรือนจำ	จำนวน
ปัญหา	
1. ไม่ได้รับความยุติธรรมจากเจ้าพนักงานเรือนจำ	12
2. มีการทรมานผู้ต้องขังบางครั้ง และไม่มีเหตุผล	10
ข้อเสนอแนะ	
1. เจ้าพนักงานควรรับฟังความคิดเห็นของผู้ต้องขังและมีความยุติธรรม มีเหตุผลกับผู้ต้องขัง	9
2. เจ้าพนักงานบางท่านให้คำแนะนำแก่ผู้ต้องขัง	5
3. เจ้าพนักงานบางท่านให้การเอาใจใส่ดูแลแก่ผู้ต้องขัง	3

จากตารางที่ 32 พบว่า กลุ่มผู้ต้องขังมีปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านบทบาทของเจ้าพนักงานมีอยู่ 2 ประการที่สำคัญคือ ไม่ได้รับความยุติธรรมจากเจ้าพนักงานเรือนจำ และมีการทรมานผู้ต้องขังบางครั้ง และไม่มีเหตุผล ส่วนข้อเสนอแนะมีความสำคัญ 3 ประการคือ เจ้าพนักงานควรรับฟังความคิดเห็นของผู้ต้องขังและมีความยุติธรรม มีเหตุผลกับผู้ต้องขัง เจ้าพนักงานบางท่านให้คำแนะนำแก่ผู้ต้องขังและเจ้าพนักงานบางท่านให้การเอาใจใส่ดูแลแก่ผู้ต้องขัง

ตารางที่ 33 ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ต้องขังเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง
ในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านอื่น ๆ

ปัญหาและข้อเสนอแนะ ด้านอื่น ๆ	จำนวน
ปัญหา	
1. ไม่มีความสงบเงียบ และเสียงดัง	5
2. อาหารในเรือนจำแพง	5
3. ไม่ได้รับของฝากจากญาติ	5
ข้อเสนอแนะ	
1. ควรมีมุมที่สงบและจัดความเป็นระเบียบในเรือนจำ	5
2. ควรมีความเป็นธรรมในการรับฝากของจากญาติ	4

จากตารางที่ 33 พบว่า กลุ่มผู้ต้องขังมีปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านอื่น ๆ มีอยู่ 3 ประการที่สำคัญ คือ ไม่มีความสงบเงียบ และเสียงดัง อาหารในเรือนจำแพง และไม่ได้รับของฝากจากญาติ ส่วนข้อเสนอแนะ ได้ให้ความสำคัญ 2 ประการคือ ควรมีมุมที่สงบและจัดความเป็นระเบียบในเรือนจำ และมีความเป็นธรรมในการรับฝากของจากญาติ

บทที่ 5

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง กระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง และหาแนวทางและมาตรการในการป้องกันและปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย โดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มประชากร ได้แก่ เจ้าพนักงานเรือนจำ จำนวน 5 คน และผู้ต้องขังจำนวน 103 คน ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การตรวจสอบ จัดหมวดหมู่ ลงรหัสและบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอผลการวิจัยในรูปของตาราง

5.1 สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลกลุ่มเจ้าหน้าที่

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่เรือนจำกลางเชียงใหม่ที่ปฏิบัติงาน มีอายุระหว่าง 26–49 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี แต่ละท่านมีประสบการณ์ในการทำงาน 2 ปี โดยมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าเขตควบคุมพิเศษ ระดับ 6 มีระยะเวลาการทำงานในเรือนจำกลางเชียงใหม่ 1 ปี และเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับวิธีการรักษาความปลอดภัยและแนวปฏิบัติในการควบคุมผู้ต้องขัง

2. ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการควบคุมอันเนื่องมาจากผู้ต้องขัง

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่เกิดจากกระบวนการควบคุมเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่พูดคุยกับผู้ต้องขังส่วนใหญ่ แล้วจะพูดคุยด้วยนาน ๆ ครั้ง และจะพูดเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัวของผู้ต้องขัง พูดตักเตือนระเบียบวินัยหรือการทำงานของผู้ต้องขัง ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงานทำให้เจ้าหน้าที่รู้สึกกังวลใจและมีปัญหาอันเนื่องมาจากผู้ต้องขัง ส่วนใหญ่แล้วเคยเป็นครั้งคราว และมีความรู้สึกกังวลเกี่ยวกับผู้ต้องขังจะลอบทำร้าย ส่วนด้านลักษณะของปัญหาที่ผู้ต้องขังสร้างความหนักใจให้แก่เจ้าหน้าที่คือ ผู้ต้องขังมีลักษณะคือดื้อและทำผิดตืนิสัย และผู้ต้องขังที่สนิทสนมกับเจ้าหน้าที่เป็นการส่วนตัว

3. ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยพบว่า เจ้าพนักงานที่ปฏิบัติงานในเรือนจำ มีข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านส่วนตัวคือควรมีเจ้าหน้าที่ที่มีความเพียงพอต่อจำนวนผู้ต้องขัง จัดสวัสดิการให้เป็นกรณีพิเศษ และควรแยกที่ทำงานหรือสถานที่อยู่ของเจ้าหน้าที่ออกจากกันให้เป็นสัดส่วน สถานที่มีความคับแคบ ไม่มีพื้นที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ด้านสิทธิของผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังพยายามใช้สิทธิของตนเองมากเกินไป ทำให้เจ้าหน้าที่เกิดความลำบากใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามนโยบายของกรมหรือกระทรวง ด้านระบบเทคโนโลยี ควรมีระบบที่ดีและมีประสิทธิภาพ (กล้องวงจรปิด) มีคอมพิวเตอร์ที่สามารถเก็บข้อมูลได้มาก และควรมีเครื่องตัดสัญญาณโทรศัพท์ ส่วนด้านบทบาทของเจ้าพนักงานควรมีการอบรมเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการควบคุมผู้ต้องขัง มีการฝึกซ้อมเหตุการณ์เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน และควรให้ขวัญและกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

ข้อมูลกลุ่มผู้ต้องขัง

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ผลการวิจัย พบว่าผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 – 30 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา มีสถานภาพโสด โดยมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบอาชีพรับจ้างก่อนต้องโทษ ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ต้องโทษคดีความผิดเกี่ยวกับขมเสพติดให้โทษ ส่วนการกำหนดโทษของผู้ต้องขังยังไม่ได้ตัดสิน ไม่เคยได้รับการพระราชทานอภัยโทษ และไม่เคยกระทำผิดซ้ำ ส่วนความรู้สึกเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ระหว่างถูกคุมขัง ผู้ต้องขังมีความรู้สึกว่าได้รับความยุติธรรม

2. กระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง ด้านส่วนตัวอยู่ในระดับมากคือ มีความกระตือรือร้นที่จะทำความดี และถูกจำกัดเสรีภาพ ด้านอาคารสถานที่ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยคือ มีที่อาบน้ำ ห้องน้ำ และการซักล้าง มีตู้ล็อกเกอร์เก็บของเพียงพอ มีสถานที่รับประทานอาหารเพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขัง และมีร้านค้าสวัสดิการ

ด้านสิทธิของผู้ต้องขัง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ จำนวนเงินที่ใช้จ่ายในแต่ละวันไม่เพียงพอ มีระยะเวลาในการเยี่ยม การเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังเรียนหนังสือทั้งทางไกลและในชั้นเรียน การจัดหาสิ่งของจำเป็น เช่น สบู่ ยาสีฟัน แจกให้แก่ผู้ต้องขังที่ไม่มีญาติ มีการจัดกิจกรรมด้านนันทนาการให้แก่ผู้ต้องขังได้รับสวัสดิภาพ เช่น อุปกรณ์ เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน มีการจัดการ

เรียนการสอนให้ผู้ต้องขัง มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมบันเทิง เรือนจำเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังมีส่วนร่วมเต็มที่ และอื่น ๆ เช่น มีโครงการเปิดห้องสมุด มีการเรียนการสอน การติดตั้งโทรทัศน์ในห้องคุมขัง มีห้องสมุดเพียงพอกับจำนวนผู้ใช้ และการเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังได้ใช้โทรศัพท์ติดต่อกับญาติภายนอก

ด้านระบบเทคโนโลยี ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางคือ มีการเยี่ยมชมผ่านกล้องวีดีโอคอนเฟอร์เร็นซ์ ด้านบทบาทของเจ้าพนักงานเรือนจำ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางคือ เจ้าพนักงานมีความรู้ความสามารถ มีการควบคุม ปกครองดูแลอย่างยุติธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี มีระเบียบหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ต้องขัง และสามารถปรึกษาหารือร้องทุกข์กับเจ้าพนักงานได้

3. ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้ต้องขังในเรือนจำมีปัญหาของผู้ต้องขังเกี่ยวกับมาตรการ กระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านส่วนตัวคือ ถูกจำกัดสิทธิ ขาดเครื่องอุปโภค บริโภค ไม่มีญาติมาเยี่ยม ไม่มีความยุติธรรมระหว่างการอยู่เรือนจำ ตลอดจนเกิดความเครียดเมื่ออยู่ในเรือนจำ และมีปัญหาด้านอาคารสถานที่ สถานที่คับแคบมีจำกัด ไม่มีที่ออกกำลังกาย อากาศภายในอาคารสถานที่ถ่ายเทไม่สะดวก ไม่ได้รับแสงสว่างเพียงพอ มีจำนวนผู้ต้องขังมาก และไม่มีกิจกรรมให้ทำ ด้านสิทธิของผู้ต้องขังไม่ได้รับสิทธิเท่าที่ควร มีความต้องการคู่มือ และมีโทรศัพท์ติดต่อกับญาติ เวลาการเยี่ยมมีน้อย ไม่ได้รับการศึกษาและต้องการให้จดหมายหรือเอกสารถึงตัวผู้ต้องขังเร็ว ๆ ส่วนด้านบทบาทของเจ้าพนักงานเรือนจำ ปัญหาที่พบคือ ไม่ได้รับความยุติธรรมจากเจ้าหน้าที่เรือนจำ มีการทรมานผู้ต้องขังบางครั้งและไม่มีเหตุผล และปัญหาอื่น ๆ เช่น ไม่มีความสะดวกสบายเสียงดัง อาหารภายในเรือนจำแพง และไม่ได้รับของฝากจากญาติ

ผู้ต้องขังได้เสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการในกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านส่วนตัวคือ ควรให้ญาติมาเยี่ยมได้หลาย ๆ ครั้ง และครั้งละนาน ๆ มีความบันเทิงเช่น กิจกรรมนันทนาการ มีแพทย์มาตรวจสุขภาพหรือให้คำปรึกษาและย้ายนักโทษกลับภูมิลำเนา ด้านอาคารสถานที่ ควรมีการขยายพื้นที่เพื่อให้เพียงพอต่อจำนวนผู้ต้องขัง การสร้างอาคารที่สามารถรองรับหรือถ่ายเทอากาศได้สะดวก และมีลานกิจกรรมเพื่อให้กลุ่มผู้ต้องขังได้แสดงกิจกรรมด้านสิทธิของผู้ต้องขัง ควรปฏิบัติตามกฎของเรือนจำ และให้ญาติได้มีเวลาในการเยี่ยมมากขึ้น ด้านระบบเทคโนโลยี ผู้ต้องขังได้เสนอแนะว่า ควรได้รับความรู้เกี่ยวกับระบบเทคโนโลยี ได้รับความบันเทิงจากทีวี มีการโทรศัพท์ติดต่อกับญาติได้สะดวก และมีคอมพิวเตอร์ ด้านบทบาทของเจ้าหน้าที่เรือนจำ ควรรับฟังความคิดเห็นของผู้ต้องขัง และมีความยุติธรรม มีเหตุผลกับผู้ต้องขัง ควรให้คำแนะนำแก่ผู้ต้องขัง และเจ้าหน้าที่บางท่านให้การเอาใจใส่ดูแลแก่ผู้ต้องขัง และด้านอื่น ๆ ควรมีมุมที่สงบและจัดความเป็นระเบียบในเรือนจำ มีความเป็นธรรมในการรับฝากสิ่งของจากญาติ

5.2 อภิปรายผล

1. เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในเรือนจำ

จากผลการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่เรือนจำกลางเชียงใหม่ที่ปฏิบัติงาน มีอายุระหว่าง 26 – 49 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี แต่ละท่านมีประสบการณ์ในการทำงาน 2 ปี โดยมีตำแหน่งเป็นหัวหน้าเขตควบคุมพิเศษ ระดับ 6 มีระยะเวลาการทำงานในเรือนจำกลางเชียงใหม่ 1 ปี และเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับวิธีการรักษาความปลอดภัยและแนวปฏิบัติในการควบคุมผู้ต้องขัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมุนทิพย์ ใจเหล็ก ที่ได้ศึกษาปัญหาในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในคดีอาชญากรรม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 30 – 40 ปี นอกจากนี้ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานราชทัณฑ์ในระดับ 5 มีอายุการทำงานระหว่าง 1 – 5 ปี และส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

2. ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการควบคุมอันเนื่องมาจากผู้ต้องขัง

จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่เกิดจากกระบวนการควบคุมเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่พูดคุยกับผู้ต้องขังส่วนใหญ่แล้วจะพูดคุยด้วยนาน ๆ ครั้ง และจะพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัวของผู้ต้องขัง พูดตักเตือนระเบียบวินัยหรือการทำงานของผู้ต้องขัง ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงานทำให้เจ้าหน้าที่รู้สึกกังวลใจและมีปัญหาอันเนื่องมาจากผู้ต้องขัง ส่วนใหญ่แล้วเคยเป็นครั้งคราว และมีความรู้สึกกังวลเกี่ยวกับผู้ต้องขังจะลอบทำร้าย ส่วนด้านลักษณะของปัญหาที่ผู้ต้องขังสร้างความหนักใจให้แก่เจ้าหน้าที่คือ ผู้ต้องขังมีลักษณะคือดื้อและทำผิดติดนิสัย และผู้ต้องขังที่สนิทสนมกับเจ้าหน้าที่เป็นการส่วนตัว สอดคล้องกับงานวิจัยของสินีพร กระจอมทอง ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะคติของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่มีต่อมาตรฐานการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง กรณีศึกษาเรือนจำกลางเชียงใหม่ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ระบุว่า ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง แต่ในการปฏิบัตินั้นปฏิบัติได้ไม่ครบทุกข้อ นอกจากนี้ในเรื่องของเกณฑ์ที่กรมราชทัณฑ์กำหนดไว้ เจ้าหน้าที่ระบุว่าทราบเป็น อย่างดี แต่ปฏิบัติได้ไม่ครบ และเจ้าหน้าที่รับทราบถึงการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการปฏิบัติ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาวะปัจจุบัน แต่สำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของ กรมราชทัณฑ์นั้นปฏิบัติได้ครบถ้วน การปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนนั้นเจ้าหน้าที่ระบุว่าได้ทราบถึงหลักสิทธิมนุษยชน แต่ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรมเรื่องนี้ การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ระบุว่าหลักเกณฑ์ที่กรมราชทัณฑ์กำหนดมีความสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน และสภาพความเป็นอยู่ในเรือนจำก็มีความสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนเช่นเดียวกัน

การปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัยนั้น เจ้าหน้าที่ระบุว่าจากเหตุการณ์ที่ผู้ต้องขัง ทำการแหกคุกบ่อยครั้งขึ้นนั้น เจ้าหน้าที่สมควรต้องได้รับการอบรมเพิ่มขึ้นเพื่อฝึกทักษะในการป้องกันตัว

และเจ้าหน้าที่เห็นว่ามาตรฐานที่ปฏิบัติกันอยู่ในขณะนี้ไม่เพียงพอต่อการป้องกันไม่ให้แขก และระบบการตรวจตราและการควบคุมการใช้อุปกรณ์มีความเหมาะสม สำหรับการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ต่อผู้ต้องขังในด้านมาตรฐานความปลอดภัยตามหลักเกณฑ์ที่กรมราชทัณฑ์กำหนดนั้นสามารถปฏิบัติได้ร้อยละ 50 ขึ้นไป เจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นว่าจะต้องมีการปฏิบัติที่เข้มงวดต่อผู้ต้องขังที่มีความประพฤติไม่เหมาะสมเป็นกรณีพิเศษ และการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่มีระดับชั้นแตกต่างกันก็ควรมีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน

3. กลุ่มผู้ต้องขังในเรือนจำ

จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาของผู้ต้องขังเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านส่วนตัวคือ ถูกจำกัดสิทธิ ขาดเครื่องอุปโภค บริโภค ไม่มีญาติมาเยี่ยม ไม่มีความยุติธรรมระหว่างการอยู่เรือนจำ และเกิดความเครียดเมื่ออยู่ในเรือนจำ ด้านอาคารสถานที่ สถานที่คับแคบมีจำกัด ไม่มีที่ออกกำลังกาย อากาศภายในอาคารสถานที่ถ่ายเทไม่สะดวก ไม่ได้รับแสงสว่างเพียงพอ มีจำนวนผู้ต้องขังมาก และไม่มีกิจกรรมให้ทำ ด้านสิทธิของผู้ต้องขังไม่ได้รับสิทธิเท่าที่ควร มีความต้องการดูทีวี และมีโทรศัพท์ติดต่อกับญาติ เวลาการเยี่ยมมีน้อย ไม่ได้รับการศึกษาและต้องการให้จดหมายหรือเอกสารถึงตัวผู้ต้องขังเร็ว ๆ ส่วนด้านบทบาทของเจ้าพนักงานเรือนจำ ปัญหาที่พบคือ ไม่ได้รับความยุติธรรมจากเจ้าหน้าที่เรือนจำ มีการทุบตีผู้ต้องขังบางครั้งและไม่มีเหตุผลและปัญหาอื่น ๆ เช่น ไม่มี ความสงบเงียบ และเสียงดัง อาหารภายในเรือนจำแพง และไม่ได้รับของฝากจากญาติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพฑูรย์ วิเศษศิริ ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและความต้องการของผู้ต้องขัง ในเรือนจำความมั่นคงสูง พบว่าผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีปัญหาและความต้องการด้านความคาดหวังในอนาคตมากที่สุด คือต้องการที่จะปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย และทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม และประเทศชาติ รองลงมา คือปัญหาและความต้องการด้านการฝึกวิชาชีพ เพื่อนำวิชาชีพที่ได้ไปใช้ได้ภายหลังพ้นโทษ ซึ่งมีความสอดคล้องกับความคาดหวังในอนาคต กล่าวคือ ต้องการให้สังคมยอมรับและให้โอกาสในการประกอบอาชีพสุจริต รวมทั้ง ความต้องการด้านปัจจัยพื้นฐาน อันได้แก่ความสำคัญของสุขภาพ คือเรื่องความสะดวกของอาหาร การได้รับการรักษาพยาบาล เรื่องน้ำในการอุปโภคบริโภค ส่วนในด้านสวัสดิการและนันทนาการ นั้น คือต้องการได้ติดต่อกับญาติทางโทรศัพท์ ต้องการให้มีการจัดงานพบญาติใกล้ชิดตลอดปี การเพิ่มเวลาในการเยี่ยมและแจกสิ่งของเครื่องใช้จำเป็นแก่ผู้ต้องขังที่ไม่มีญาติเยี่ยม ส่วนปัญหาด้านการศึกษาซึ่งอยู่ในอันดับน้อยที่สุด ก็เนื่องจากผู้ต้องขังส่วนใหญ่อยู่ในวัยกลางคนจึงขาดความคาดหวังที่จะกลับสู่สังคมภายนอก และประกอบอาชีพสุจริตสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างปกติสุข

ส่วนข้อเสนอแนะของผู้ต้องขังเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านส่วนตัวคือ ควรให้ญาติมาเยี่ยมได้หลาย ๆ ครั้ง และครั้งละนาน ๆ

มีความบันเทิงเช่น กิจกรรมนันทนาการ มีแพทย์มาตรวจสุขภาพหรือให้คำปรึกษาและย้ายนักโทษ กลับภูมิลำเนา ด้านอาคารสถานที่ ควรมีการขยายพื้นที่เพื่อให้เพียงพอต่อจำนวนผู้ต้องขัง การสร้างอาคารที่สามารถรองรับหรือถ่ายเทอากาศได้สะดวก และมีลานกิจกรรมเพื่อให้กลุ่มผู้ต้องขังได้แสดง กิจกรรม ด้านสิทธิของผู้ต้องขัง ควรปฏิบัติตามกฎของเรือนจำ และให้ญาติได้มีเวลาในการเยี่ยมมากขึ้น ด้านระบบเทคโนโลยี ผู้ต้องขังได้เสนอแนะว่า ควรได้รับความรู้เกี่ยวกับระบบเทคโนโลยี ได้รับความบันเทิงจากทีวี มีการโทรศัพท์ติดต่อกับญาติได้สะดวก และมีคอมพิวเตอร์ ด้านบทบาทของ เจ้าหน้าที่เรือนจำ ควรรับฟังความคิดเห็นของผู้ต้องขัง และมีความยุติธรรม มีเหตุผลกับผู้ต้องขัง ควรให้คำแนะนำแก่ผู้ต้องขัง และเจ้าหน้าที่บางท่านให้การเอาใจใส่ดูแลแก่ผู้ต้องขัง และด้านอื่น ๆ ควรมีมุมที่สงบและจัดความเป็นระเบียบในเรือนจำ ความเป็นธรรมในการรับฝากสิ่งของจากญาติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง

4. เจ้าพนักงานที่ปฏิบัติงานในเรือนจำ

จากผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านส่วนตัวคือ ควรให้เจ้าหน้าที่ให้มีความเพียงพอต่อจำนวนผู้ต้องขัง จัดสวัสดิการให้เป็นกรณีพิเศษ และควรแยกที่อยู่หรือสถานที่อยู่ของเจ้าหน้าที่ออกจากกันให้เป็นสัดส่วน ด้านอาคารสถานที่ สถานที่ที่มีความคับแคบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสินีพร กระโจมทอง ได้ศึกษาเรื่องทัศนคติของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่มีต่อมาตรฐาน การปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง กรณีศึกษาเรือนจำกลางเชียงใหม่ พบว่า การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามมาตรฐานการจัดสวัสดิการเจ้าหน้าที่ระบุว่า การจัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังประกอบด้วย การรักษาพยาบาล กิจกรรมนันทนาการ เช่น การแข่งขันกีฬา อาหาร และการศึกษาที่มีความเหมาะสม และไม่เห็นด้วยกับประเด็นที่ระบุว่าผู้ต้องขังมีความเครียดเพราะไม่ได้รับการพักผ่อนที่เพียงพอ และไม่มีพื้นที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ด้านสิทธิของผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังพยายามใช้สิทธิของตนเองมากเกินไปทำให้เจ้าหน้าที่เกิดความลำบากใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ที่จะต้องปฏิบัติตามนโยบายของกรม หรือกระทรวง ด้านระบบเทคโนโลยี ควรมีระบบที่ดีและมีประสิทธิภาพ (กล้องวงจรปิด) มีคอมพิวเตอร์ที่สามารถเก็บข้อมูลได้มาก และควรมีเครื่องตัดสัญญาณโทรศัพท์

ส่วนด้านบทบาทของเจ้าพนักงาน ควรมีการอบรมเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการควบคุมผู้ต้องขัง มีการฝึกซ้อมเหตุการณ์เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน และควรให้ขวัญและกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดระบบควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำความมั่นคงสูง ด้านบทบาทของเจ้าพนักงานเรือนจำที่ปฏิบัติงานในเรือนจำความมั่นคงสูงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถพิเศษที่แตกต่างจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น ๆ ทั่วไป เนื่องจากต้องปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ลักษณะพิเศษทั้งในด้านการควบคุม ปกครอง ดูแล และการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ตลอดจนเป็นผู้ที่มี

ความพร้อมอยู่เสมอ สามารถใช้อุปกรณ์เครื่องมือ และอาวุธเฉพาะงานเรือนจำได้เป็นอย่างดี โดยมีการฝึกอบรมให้มีความชำนาญในการใช้อุปกรณ์ รวมทั้งมีความรู้ความสามารถทางการเจรจาต่อรองในระดับชั้นสูง นอกจากนี้เรือนจำประเภทนี้จะต้องมีจิตแพทย์และนักสังคมสงเคราะห์ประจำอยู่ สวัสดิการและค่าตอบแทนควรจะต้องได้รับสูงขึ้นพอสมควรที่จะสามารถจูงใจให้คนดีเข้ามาทำงานมากขึ้น

5. กลุ่มผู้ต้องขังในเรือนจำ

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาของผู้ต้องขังเกี่ยวกับมาตรการกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ด้านส่วนตัวคือ ถูกจำกัดสิทธิ ขาดเครื่องอุปโภคบริโภค ไม่มีญาติมาเยี่ยม ไม่มีความยุติธรรมระหว่างการอยู่เรือนจำ และเกิดความเครียดเมื่ออยู่ในเรือนจำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติในเขตควบคุมพิเศษคือ การบริการแก่ผู้ต้องขังที่กำหนดให้มีสิทธิที่ผู้ต้องขังควรได้รับ เช่น การจัดสวัสดิการต่าง ๆ การจัดให้มีที่ปรึกษาทางกฎหมาย การจัดให้มีนักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์ในการให้คำปรึกษาปัญหาต่าง ๆ การลดวันต้องโทษ การพัก การลงโทษ การขอพระราชทานอภัยโทษ เป็นสิ่งที่ผู้ต้องขังพึงได้รับ โดยชอบธรรมตามความเหมาะสม

ด้านอาคารสถานที่ สถานที่คับแคบมีจำกัด ไม่มีที่ออกกำลังกาย อากาศภายในอาคารสถานที่ถ่ายเทไม่สะดวก ไม่ได้รับแสงสว่างเพียงพอ มีจำนวนผู้ต้องขังมาก และไม่มีกิจกรรมให้ทำ ด้านสิทธิของผู้ต้องขังไม่ได้รับสิทธิเท่าที่ควร มีความต้องการคู่มือ และมีโทรศัพท์ติดต่อกับญาติ เวลาการเยี่ยมมีน้อย ไม่ได้ได้รับการศึกษาและต้องการให้จดหมายหรือเอกสารถึงตัวผู้ต้องขังเร็ว ๆ ส่วนด้านบทบาทของเจ้าพนักงานเรือนจำ ปัญหาที่พบคือ ไม่ได้ได้รับความยุติธรรมจากเจ้าหน้าที่เรือนจำ มีการทรมานผู้ต้องขังบางครั้งและไม่มีเหตุผล และปัญหาอื่น ๆ เช่น ไม่มีความสงบเงียบ และเสียงดัง อาหารภายในเรือนจำแพง และไม่ได้รับของฝากจากญาติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ที คุณา ที่ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ต้องขังต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในเรือนจำกลางเชียงใหม่ พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในเรือนจำกลางเชียงใหม่ ในด้านการจัดการสุขาภิบาลน้ำดื่ม น้ำใช้ การจัดการสุขาภิบาลอาหาร การจัดการสุขาภิบาล ห้องคุมขัง การจัดการ โรงงานฝึกวิชาชีพ การจัดการขยะภายในเรือนจำ การจัดการน้ำเสียและน้ำทิ้ง การจัดการด้านสวัสดิการและนันทนาการ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการจัดการด้านสิ่งปลูกสร้าง อยู่ในระดับพอใจน้อย ผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการสภาพแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และผู้ต้องขังที่มีอาชีพก่อนต้องโทษแตกต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้ต้องขังที่มีระยะเวลาต้องโทษแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นพนักงานเรือนจำกลางเชียงใหม่ ได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานภายในเรือนจำ ได้พบเจอปัญหาต่าง ๆ ดังนั้นผลของการศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่” มีปัญหาและอุปสรรค ความไม่พร้อมในหลาย ๆ ด้าน มาตรการและกระบวนการควบคุมนักโทษ ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านบุคลากรควรจัดเจ้าหน้าที่ให้มีจำนวนที่เพียงพอต่อจำนวนผู้ต้องขัง มีการจัดสวัสดิการให้เป็นกรณีพิเศษ จัดอบรมเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับมาตรการการควบคุมผู้ต้องขัง มีการซ้อมแผนป้องกันเหตุการณ์ร้ายเป็นประจำ จัดสรรงบประมาณด้านอุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน
2. ด้านอาคารสถานที่ สถานที่ที่มีความคับแคบ และไม่มีพื้นที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ด้านสิทธิของผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังพยายามใช้สิทธิของตนเองมากเกินไปทำให้เจ้าหน้าที่ เกิดความลำบากใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ที่จะต้องปฏิบัติตามนโยบายของกรมหรือกระทรวง
3. ด้านส่วนตัวของผู้ต้องขังคือ ควรให้ญาติมาเยี่ยมได้ครั้งละนาน ๆ มีการโทรศัพท์ติดต่อกับญาติได้สะดวก มีการจัดกิจกรรมความบันเทิง กิจกรรมนันทนาการ ให้ มีแพทย์มาตรวจสุขภาพหรือให้คำปรึกษา และย้ายนักโทษกลับภูมิลำเนา ด้านอาคารสถานที่ ควรมีการขยายพื้นที่เพื่อให้เพียงพอต่อจำนวนผู้ต้องขัง ก่อสร้างอาคารที่สามารถรองรับต่อจำนวนผู้ต้องขังได้ ถ่ายเทอากาศได้สะดวก และมีลานกิจกรรมเพื่อให้กลุ่มผู้ต้องขังได้แสดงกิจกรรม
4. ผู้ต้องขังได้เสนอแนะว่า ควรได้รับความรู้เกี่ยวกับระบบเทคโนโลยี ได้รับความบันเทิงจากทีวี มีการโทรศัพท์ติดต่อกับญาติได้สะดวก และมีคอมพิวเตอร์ ด้านบทบาทของเจ้าหน้าที่เรือนจำ ควรรับฟังความคิดเห็นของผู้ต้องขัง และมีความยุติธรรม มีเหตุผลกับผู้ต้องขัง ควรให้คำแนะนำและเอาใจใส่แก่ผู้ต้องขัง และด้านอื่น ๆ ควรมีมุมที่สงบและจัดความเป็นระเบียบในเรือนจำ มีความเป็นธรรมชาติในการรับฝากสิ่งของจากญาติ

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีหลายประเด็นที่ควรวิจัยเพิ่มเติมต่อเนื่องเพื่อให้การปฏิบัติงานในกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง พัฒนาไปเป็นกระบวนการที่สามารถพัฒนาให้มีความเป็นมืออาชีพและมีมาตรฐานมากขึ้นต่อไปดังนี้

1. ควรมีการพัฒนาแนวทางป้องกันมาตรการป้องกัน ในกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง

2. ควรมีการประเมินศักยภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในแดนความมั่นคงสูง
3. ควรมีการจัดระเบียบการควบคุมผู้ต้องขัง ในกระบวนการการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง
4. ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการควบคุมผู้ต้องขังทุกแดนของเรือนจำ เพื่อให้ได้ข้อมูลมาพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข



บรรณานุกรม

ก. หนังสือทั่วไป

- กุลพล พลวัน และคณะ. เอกสารการสอนชุดวิชาการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2544.
- เกียรติสุดา ศุภเวทย์เวहन. การหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัยการศึกษา, ในการวิจัยทางการศึกษา, เชียงใหม่ : โครงการตำรามหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541
- ไตรรัตน์ โภคกลางกรณ์ และคณะ. เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานราชทัณฑ์. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2540.
- ธีรพล อรุณะกสิกร และคณะ. พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ 2479. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2540.
- โปรแกรมวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2525.
- ฝ่ายสวัสดิการ กรมราชทัณฑ์. รวมกฎหมายราชทัณฑ์ฉบับมาตรฐาน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมราชทัณฑ์, 2544.
- พรชัย ชันตรี. ทฤษฎีและงานวิจัยอาชญาวิทยา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บู๊คเน็ต, 2543.
- ศรีพรรณ สิทธิพงศ์. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์ดาว, 2542.
- สมบูรณ์ ประสพเนตร และคณะ. เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2544.
- สมบูรณ์ ประสพเนตร และคณะ. เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานราชทัณฑ์. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2540.
- สุพงษ์ สุโรจน์ และคณะ. เอกสารการสอนชุดวิชาการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2540.
- สุภัตรา สุภาพ. ปัญหาสังคม. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด, 2531.
- อายุตม์ สนิทพันธ์ และคณะ. เอกสารการสอนชุดวิชาอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2545.

ข. วารสาร

- เรือนจำกลางบางขวาง. “การควบคุมผู้ร้ายรายสำคัญ”. วารสารราชทัณฑ์. ปีที่ 52 ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2547 : 24.
- สาวิตรี ลอยฉาย. “นโยบายการบริหารจัดการผู้ต้องขังในเขตผู้ควบคุมพิเศษ (แดนความมั่นคงสูง)”. วารสารราชทัณฑ์. ปีที่ 53 ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2548 : 20.
- อายุตม์ สันธพพันธุ์. “การจัดระบบการควบคุมผู้ต้องขังในเรือนจำความมั่นคงสูง”. วารสารราชทัณฑ์. ปีที่ 52 ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2547 : 73 - 74.

ค. วิทยานิพนธ์

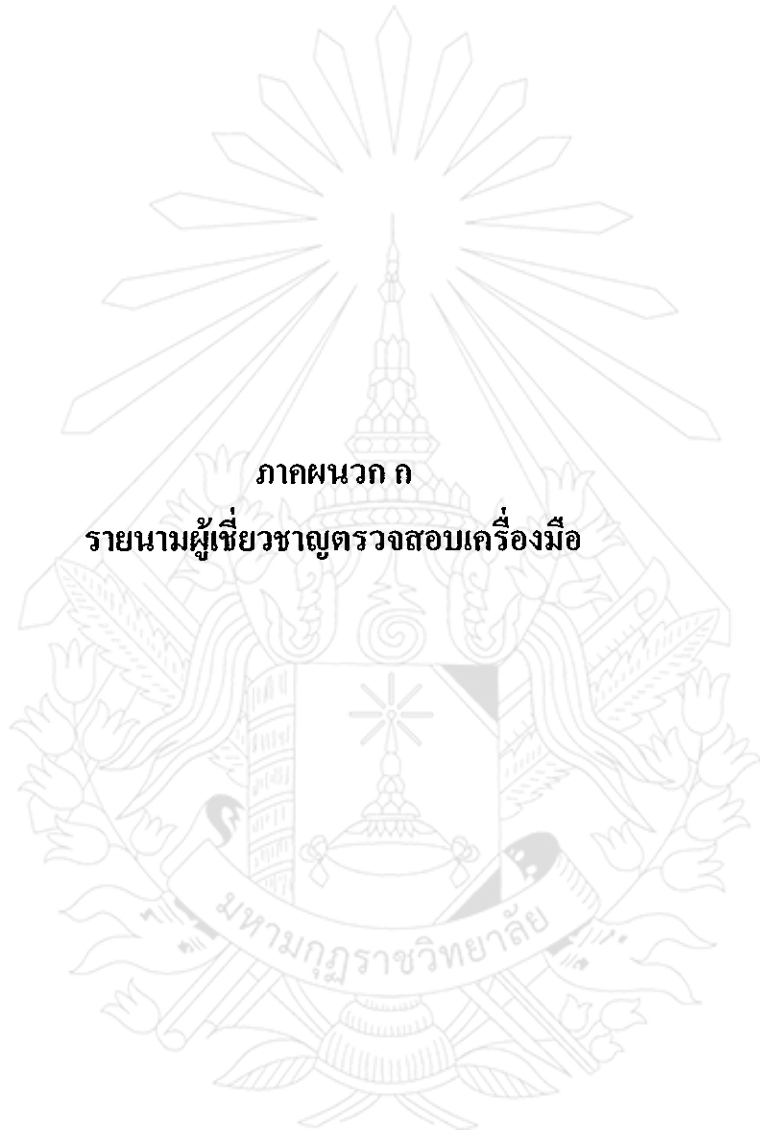
- ที คุณา. “ความพึงพอใจของผู้ต้องขังต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในเรือนจำกลางเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.
- ธงชัย จันทร์ฉลอง. “การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังคดีค้ายาเสพติดในเรือนจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.
- ไพฑูรย์ วิเศษศิริ. “ปัญหาและความต้องการของผู้ต้องขังเรือนจำความมั่นคงสูง”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.
- สินีพร กระโจมทอง. “ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่มีต่อมาตรฐานการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง : กรณีศึกษาเรือนจำกลางเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.
- สุนนทิพย์ ใจเหล็ก. “ปัญหาในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในคดียาเสพติด”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.

ง. เอกสารอื่น ๆ

- ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ. “รายงานสถิติและข้อมูลราชทัณฑ์”. เชียงใหม่ : ฝ่ายทัณฑปฏิบัติเรือนจำกลางเชียงใหม่, 2549, (อัดสำเนา).
- ฝ่ายรักษาการณ์. “คำสั่งส่วนควบคุมและรักษาการณ์”. เชียงใหม่ : ฝ่ายรักษาการณ์เรือนจำกลางเชียงใหม่, 2549, (อัดสำเนา).
- สำนักทัณฑวิทยา กรมราชทัณฑ์. “แนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง” กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายทัณฑวิทยา, 2547. (อัดสำเนา)



ภาคผนวก



ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. พระปลัดบุญธรรม ปุณฺณธมฺโม

น.ธ. เอก, พธ.บ., กศ.ม. (บริหารการศึกษา)

อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์

2. ศศ.อักรชัย ชัยแสวง

อักษรศาสตรมหาบัณฑิต (บาลี – สันสกฤต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

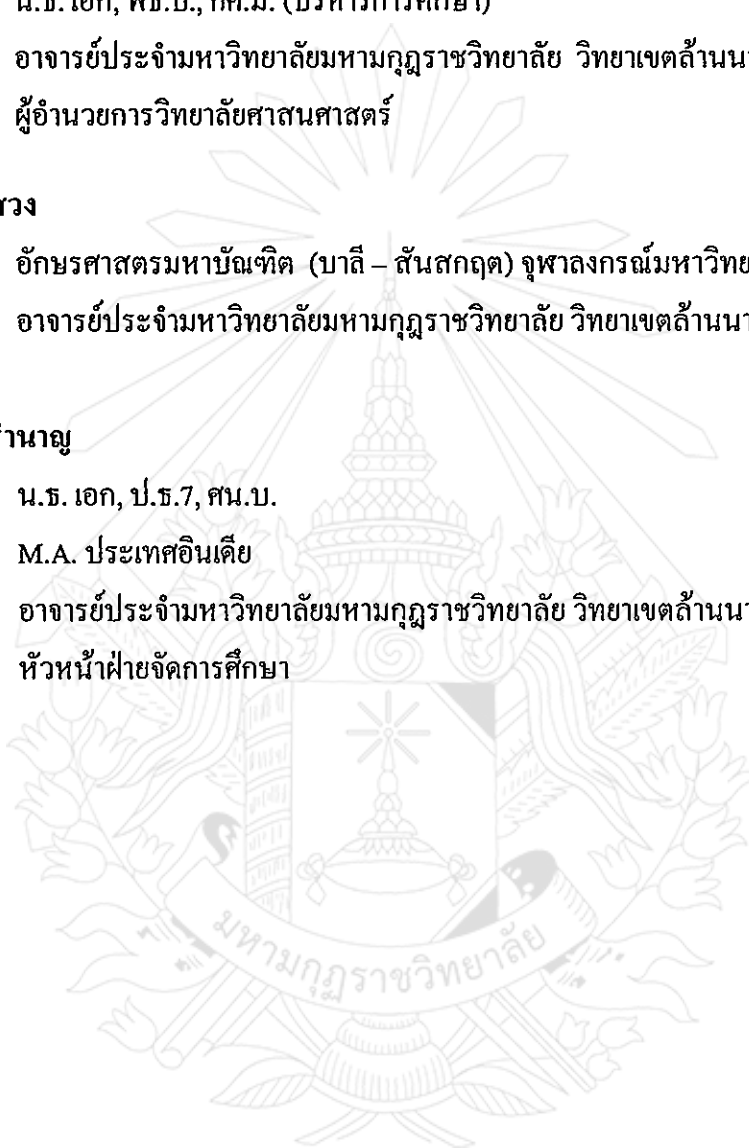
3. อาจารย์ตระกูล ชำนาญ

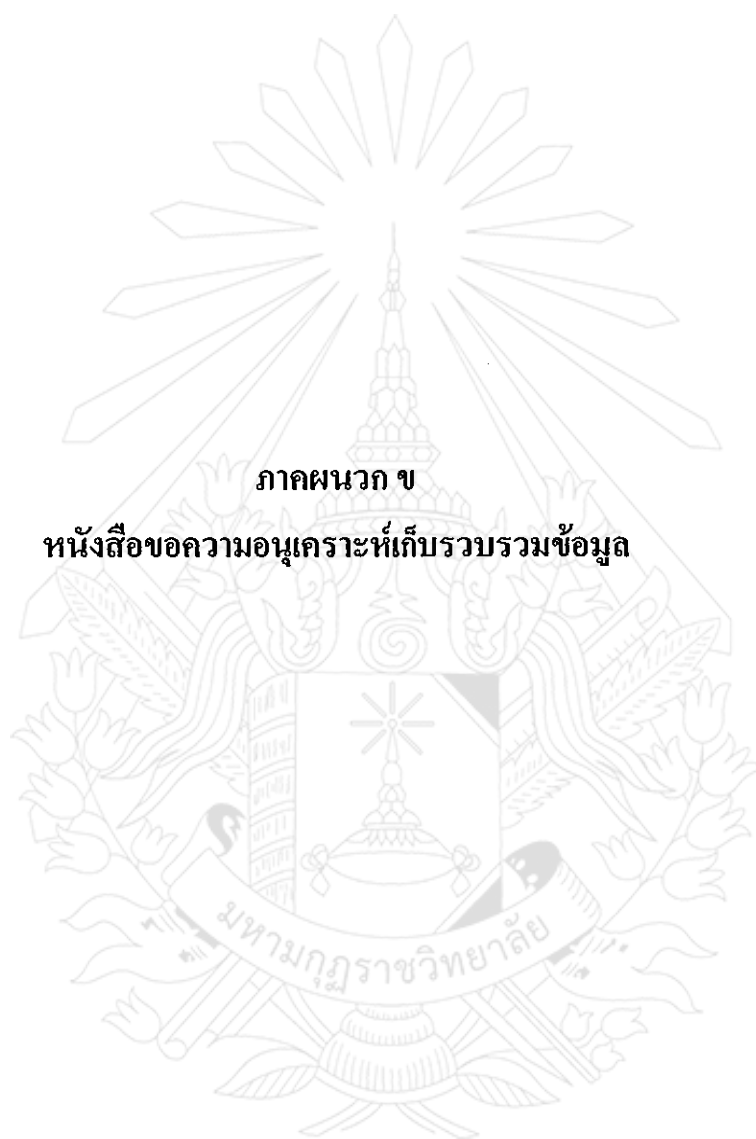
น.ธ. เอก, ป.ธ.7, ศน.บ.

M.A. ประเทศอินเดีย

อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

หัวหน้าฝ่ายจัดการศึกษา





ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศบ 6013(1.9)/379



ศึกษานานาชาติ
รับ 08611
รับ - 5 11 8 2549
รับ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๑๐๓ วัดเจดีย์กลางวิหาร ถนนพหลโยธิน ตำบลพระสิงห์
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๒๐๐
โทรศัพท์ ๐-๕32๐๖-๐๖๖5๖ โทรสาร ๐-๕3๘1-4752
www.lanna.mbu.ac.th

15 ตุลาคม 2549

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายชูชาติ ชัยเลิศ ผู้บัญชาการเรือนจำกลางเชียงใหม่

ด้วย นายรัตนะ ปัญญาเมืองใจ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา ทำสารนิพนธ์ เรื่อง กระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง ในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศาสตราจารย์บัณฑิต (ศน.ม.) โดยมี ผศ.ดร.หนูม้วน ร่มแก้ว และ ดร.ศุภกฤษ เมธิโกพงษ์ เป็น อาจารย์ที่ปรึกษา ในครั้งนี้

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา จึงใคร่ ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ นายรัตนะ ปัญญาเมืองใจ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในเขตพื้นที่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำการวิจัยต่อไป สำหรับ วัน เวลา นั้น นักศึกษาจะเป็นผู้มาติดต่อกับท่านด้วยตนเอง

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขออนุโมทนา ณ โอกาสนี้

เรียน นางสาวอุบลศรี
- เลขาฯ วิทยาเขต
- ผอ.กองส่งเสริมฯ

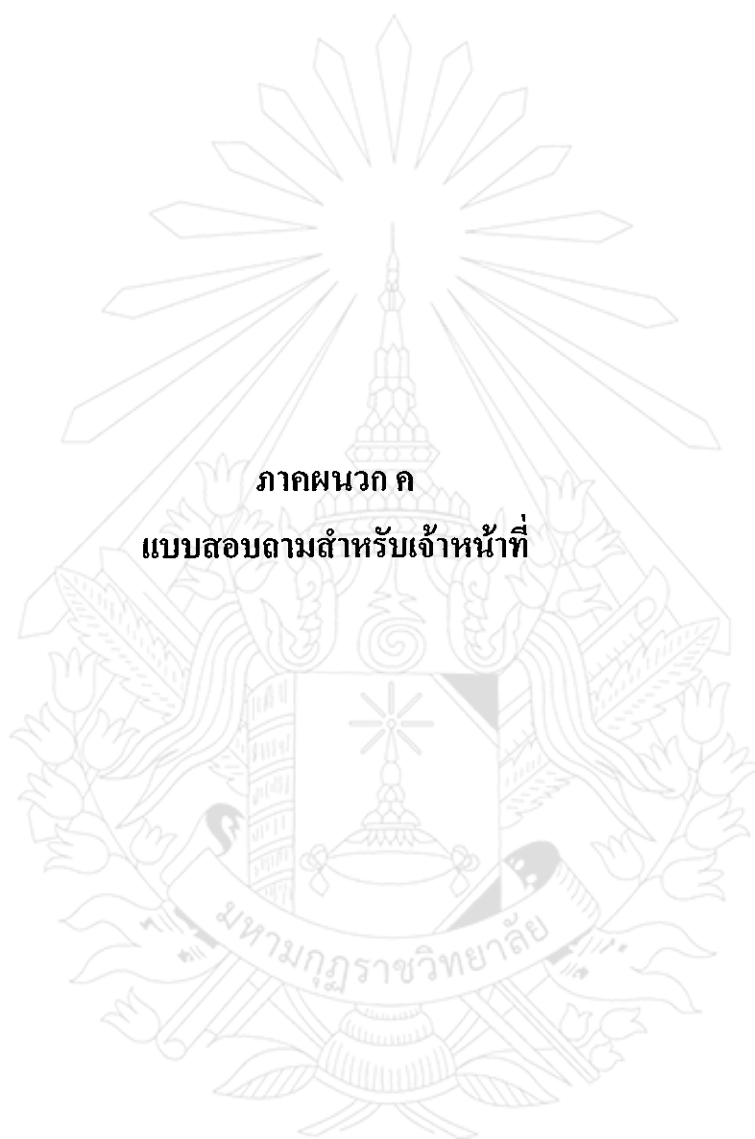
ขอเจริญพร

พระปลัดบุญธรรม ปัญญาโม
ผู้อำนวยการและเลขาธิการโครงการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

(นายธีรวิทย์ จันทร์วี้ง)
หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

๕ 9 ต.ค 2549

(นายชูชาติ ชัยเลิศ)
ผู้บัญชาการเรือนจำกลางเชียงใหม่



ภาคผนวก ค
แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่

สำหรับเจ้าหน้าที่

แบบสอบถาม

เรื่อง กระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามสำหรับการวิจัยเพื่อทำรายงานการค้นคว้าแบบอิสระ (สารนิพนธ์) หลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ข้อมูลต่าง ๆ ที่ศึกษานี้เป็นการศึกษาในเชิงวิชาการและจะไม่มีผลสะท้อนกลับในแง่ลบแก่ท่านผู้ให้ข้อมูลแต่ประการใด

มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง และเพื่อหาแนวทางและมาตรการในการป้องกันและปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่

แบบสอบถามมี 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการควบคุมอันเนื่องมาจากผู้ต้องขัง

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

นายรัตนะ ปัญญาเมืองใจ

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. อายุ.....ปี

2. ระดับการศึกษา

- | | |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> 1. มัธยมศึกษาตอนต้น | <input type="checkbox"/> 4. ปริญญาตรี 2 ปีหลัง |
| <input type="checkbox"/> 2. มัธยมศึกษาตอนปลาย | <input type="checkbox"/> 5. ปริญญาตรี |
| <input type="checkbox"/> 3. ปวช./ปวส. | <input type="checkbox"/> 6. สูงกว่าปริญญาตรี |

3. ประสบการณ์ในการทำงาน.....ปี

4. ตำแหน่งในปัจจุบัน.....ระดับ (ซี).....

5. ระยะเวลาในการเข้ามาทำงานในแดนความมั่นคงสูงเป็นเวลา.....ปี

6. ท่านเคยรับทราบหรือไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง ในการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. เคย
2. ไม่เคย
- 2.1 วิธีการรักษาความปลอดภัย
- 2.2 การจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง
- 2.3 การจัดระบบเรือนจำ
- 2.4 บทบาทของเจ้าพนักงานเรือนจำ
- 2.5 แนวปฏิบัติในการควบคุมผู้ต้องขัง
- 2.6 กิจกรรมที่สำคัญสำหรับผู้ต้องขัง
- 2.7 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการควบคุมอันเนื่องมาจากผู้ต้องขัง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ท่านพูดคุยกับผู้ต้องขังบ้างหรือไม่ นอกเหนือจากการติดต่อกัน
 - 1. พูดคุยด้วยน้อยมาก 2. พูดคุยด้วยบ่อยที่สุด 3. พูดคุยด้วยนาน ๆ ครั้ง
2. เรื่องที่ท่านพูดคุยกับผู้ต้องขังส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - 1. การทักทายธรรมดา 4. ขอให้ผู้ต้องขังทำงานบางอย่างให้ท่าน
 - 2. ปัญหาส่วนตัวของผู้ต้องขัง 5. พูดซักถามเรื่องระเบียบวินัยหรือการทำงาน
 - 3. ปัญหาส่วนตัวของท่านเอง 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ)
3. ในระหว่างการปฏิบัติงานท่านเคยรู้สึกกังวลใจหรือมีปัญหาอันเนื่องมาจากผู้ต้องขังบ้างหรือไม่
 - 1. เคยเป็นประจำ
 - 2. เคยเป็นครั้งคราว
 - 3. ไม่เคยเลย (ข้ามไปตอบข้อ 5)
4. ในระหว่างการปฏิบัติงานท่านเคยรู้สึกกังวลใจหรือมีปัญหาอันเนื่องมาจากผู้ต้องขังบ้างหรือไม่
 - 1. ผู้ต้องขังจะลอบทำร้าย
 - 2. ผู้ต้องขังไม่ให้ความเคารพเชื่อฟัง
 - 3. ผู้ต้องขังในความควบคุมของท่านแหก/หลบหนี
 - 4. ผู้ต้องขังหลอกลวงเพื่อหาผลประโยชน์จากท่าน
 - 5. ผู้ต้องขังขอร้องให้ท่านช่วยเหลือในเรื่องที่ขัดต่อระเบียบของเรือนจำ
 - 6. ผู้ต้องขังจะฟ้องร้องหรือรายงานความประพฤติของท่านต่อผู้บังคับบัญชา
 - 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ)
5. ผู้ต้องขังลักษณะใดที่สร้างความหนักใจหรือสร้างปัญหาให้กับท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - 1. ผู้ต้องขังที่มีกลุ่มอิทธิพลหนุนหลัง
 - 2. ผู้ต้องขังโทษสูงหรือมีคดีอุกฉกรรจ์
 - 3. ผู้ต้องขังที่มีลักษณะคือด้านและทำผิดติดนิสัย
 - 4. ผู้ต้องขังที่สนิทสนมกับเจ้าพนักงานเป็นการส่วนตัว
 - 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ในการควบคุมผู้ต้องขัง ท่านประสบปัญหาใดบ้าง และคิดว่าควรมีการปรับปรุงด้านใดในกระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง เพื่อให้ได้ปฏิบัติงานอย่างเต็มใจและมีความพึงพอใจต่อผู้ต้องขัง

ก. ด้านส่วนตัว

.....

.....

.....

.....

.....

ข. ด้านอาคารสถานที่

.....

.....

.....

.....

.....

ค. ด้านสิทธิของผู้ต้องขัง

.....

.....

.....

.....

.....

ง. ระบบเทคโนโลยี

.....

.....

.....

.....

.....

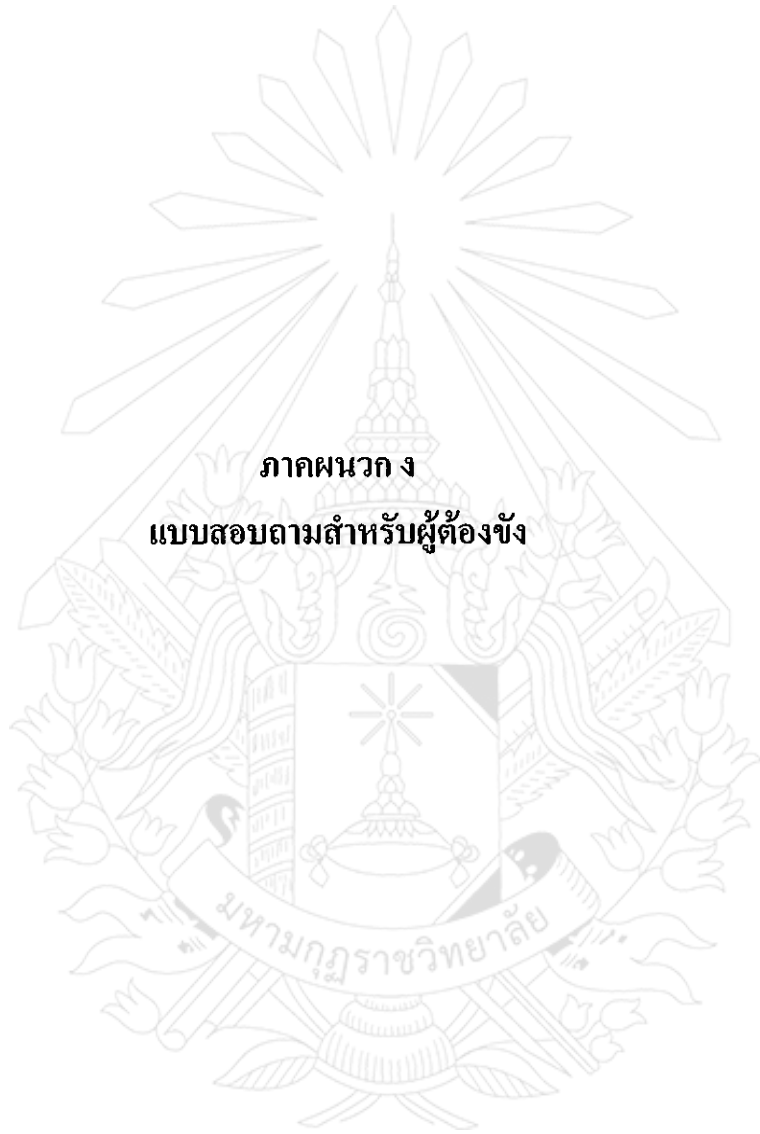
จ. บทบาทของเจ้าพนักงานเรือนจำ

.....
.....
.....
.....
.....

ฉ. อื่น ๆ

.....
.....
.....
.....
.....





ภาคผนวก ง
แบบสอบถามสำหรับผู้ต้องขัง

แบบสอบถาม

เรื่อง กระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามสำหรับการวิจัยเพื่อทำรายงานการค้นคว้าแบบอิสระ (สารนิพนธ์) หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย ข้อมูลต่าง ๆ ที่ศึกษานี้เป็นการศึกษาในเชิงวิชาการและจะไม่มีผลสะท้อนกลับ ในแง่ลบแก่ท่านผู้ให้ข้อมูลแต่ประการใด

มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง และเพื่อหาแนวทางและมาตรการ ในการป้องกันและปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ในแดนความมั่นคงสูงของเรือนจำกลางเชียงใหม่

แบบสอบถามมี 3 ตอน ประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 กระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง
- ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

นายรัตนะ ปัญญาเมืองใจ
ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. อายุ.....ปี

2. ระดับการศึกษา

- | | |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> 1. ไม่ได้รับการศึกษา | <input type="checkbox"/> 5. ปริญญาตรี |
| <input type="checkbox"/> 2. ประถมศึกษา | <input type="checkbox"/> 6. สูงกว่าปริญญาตรี |
| <input type="checkbox"/> 3. มัธยมศึกษาตอนต้น/ปลาย | <input type="checkbox"/> 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ)..... |
| <input type="checkbox"/> 4. ปวช./ปวส. | |

3. สถานภาพของผู้ต้องขัง

- | | |
|---|-----------------------------------|
| <input type="checkbox"/> 1. โสด | <input type="checkbox"/> 4. หย่า |
| <input type="checkbox"/> 2. สมรสอยู่ด้วยกัน | <input type="checkbox"/> 5. หม้าย |
| <input type="checkbox"/> 3. สมรสแยกกันอยู่ | |

4. ภูมิลำเนา (จังหวัด)

5. ท่านประกอบอาชีพอะไรก่อนที่ท่านจะมาต้องโทษ

- | | |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> 1. รับจ้าง | <input type="checkbox"/> 6. เกษตรกรรม (ทำนา / ทำสวน / ทำไร่) |
| <input type="checkbox"/> 2. ค้าขาย | <input type="checkbox"/> 7. พนักงานรัฐวิสาหกิจ |
| <input type="checkbox"/> 3. เจ้าของกิจการ | <input type="checkbox"/> 8. ว่างาน |
| <input type="checkbox"/> 4. นักเรียน / นักศึกษา | <input type="checkbox"/> 9. อื่น ๆ (โปรดระบุ)..... |
| <input type="checkbox"/> 5. รับราชการ | |

6. ท่านต้องโทษในคดีความผิดเกี่ยวกับ

- | | |
|---|--|
| <input type="checkbox"/> 1. เพศ | <input type="checkbox"/> 4. ยาเสพติดให้โทษ |
| <input type="checkbox"/> 2. ทรัพย์สิน | <input type="checkbox"/> 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ)..... |
| <input type="checkbox"/> 3. ชีวิตและร่างกาย | |

7. ท่านมีกำหนดโทษ

- | | |
|--|---|
| <input type="checkbox"/> 1. ยังไม่ได้ตัดสิน | <input type="checkbox"/> 3. ตลอด |
| <input type="checkbox"/> 2.เดือน.....ปี | <input type="checkbox"/> 4. ประหารชีวิต |

8. ท่านได้รับพระราชทานอภัยโทษ

- | | |
|------------------------------------|---|
| <input type="checkbox"/> 1. ไม่เคย | <input type="checkbox"/> 2. เคย จำนวน.....ครั้ง |
|------------------------------------|---|

9. ท่านได้กระทำผิดซ้ำ

 1. ไม่เคย 2. เคย จำนวน.....ครั้ง

10. ท่านมีความรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ระหว่างการถูกคุมขัง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

 1. ได้รับความยุติธรรม 2. การจัดระเบียบของการควบคุม 3. เจ้าหน้าที่ที่มีความเคร่งครัดมากเกินไป 4. ได้รับความกดดันจากเจ้าหน้าที่ 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 กระบวนการควบคุมผู้ต้องขังในแดนความมั่นคงสูง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

5 หมายถึง มากที่สุด

4 หมายถึง มาก

3 หมายถึง ปานกลาง

2 หมายถึง น้อย

1 หมายถึง น้อยที่สุด

กระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านส่วนตัว					
1. มีความกระตือรือร้นที่จะกระทำความดี					
2. ถูกจำกัดเสรีภาพ					
3. ยอมรับในกระบวนการลงโทษ					
4. ได้รับการยอมรับจากเพื่อนผู้ต้องขัง					
5. อื่น ๆ (โปรดระบุ)					

กระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านอาคารสถานที่					
1. มีสถานที่ออกกำลังกาย					
2. มีตู้ล็อกเกอร์เก็บของเพียงพอ					
3. สถานที่สะอาด ถูกสุขอนามัยมีการระบายอากาศดี					
4. มีที่นอนเพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขัง					
5. มีที่รับประทานอาหารเพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขัง					
6. มีโรงฝึกวิชาชีพ					
7. มีที่อาบน้ำ ห้องน้ำ และการซักล้างดี					
8. มีร้านค้าสวัสดิการ					
9. อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
ด้านสิทธิของผู้ต้องขัง					
1. ได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อจากบุคคลภายนอก					
2. ระยะเวลาในการเยี่ยม					
3. อาหารมีปริมาณเพียงพอ สะอาดถูกสุขลักษณะ					
4. ได้รับสวัสดิการ เช่น อุปกรณ์เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน					
5. การติดตั้งโทรทัศน์ในห้องคุมขัง					
6. การเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขัง ได้ใช้โทรศัพท์ติดต่อกับญาติภายนอก					
7. การปฏิบัติกิจทางศาสนา					
8. การติดต่อกับทนายความ					
9. การจัดหาสิ่งของจำเป็น เช่น สบู่ ยาสีฟัน ฯลฯ แจกให้แก่ผู้ต้องขังที่ไม่มีญาติ					
10. จำนวนที่เงินใช้จ่ายในแต่ละวัน					
11. ผู้ต้องขังมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมด้านบันเทิง					

กระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12. มีการรักษาพยาบาลหรือการได้รับบริการทางการแพทย์					
13. มีการจัดกิจกรรมด้านนันทนาการให้แก่ผู้ต้องขัง					
14. มีการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้ต้องขัง					
15. การเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังเรียนหนังสือทั้งทางไกลและในชั้นเรียน					
16. มีห้องสมุดเพียงพอกับจำนวนผู้ใช้					
17. เรือนจำเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนอย่างเต็มที่					
18. อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
ด้านระบบเทคโนโลยี					
1. มีการเยี่ยมชมกล้องวีดีโอคอนเฟอร์เรนซ์					
2. อื่น ๆ (โปรดระบุ)					
ด้านบทบาทของเจ้าพนักงานเรือนจำ					
1. เจ้าพนักงานเรือนจำมีความรู้ความสามารถ					
2. มีการควบคุม ปกครอง ดูแลอย่างยุติธรรม					
3. เป็นแบบอย่างที่ดี					
4. มีระเบียบหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงาน					
5. สามารถปรึกษาปัญหาหรือร้องทุกข์กับเจ้าพนักงานได้					
6. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ต้องขัง					
7. อื่น ๆ (โปรดระบุ)					

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ในการถกควบคุมข้าง ท่านประสบปัญหาใดบ้างและคิดว่าควรมีการปรับปรุงด้านใด
ในกระบวนการควบคุมผู้ต้องขัง

ก. ด้านส่วนตัว

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข. ด้านอาคารสถานที่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ค. ด้านสิทธิของผู้ต้องขัง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ง. ระบบเทคโนโลยี

.....

.....

.....

.....

.....

จ. บทบาทของเจ้าพนักงานเรือนจำ

.....

.....

.....

.....

.....

ฉ. อื่น ๆ

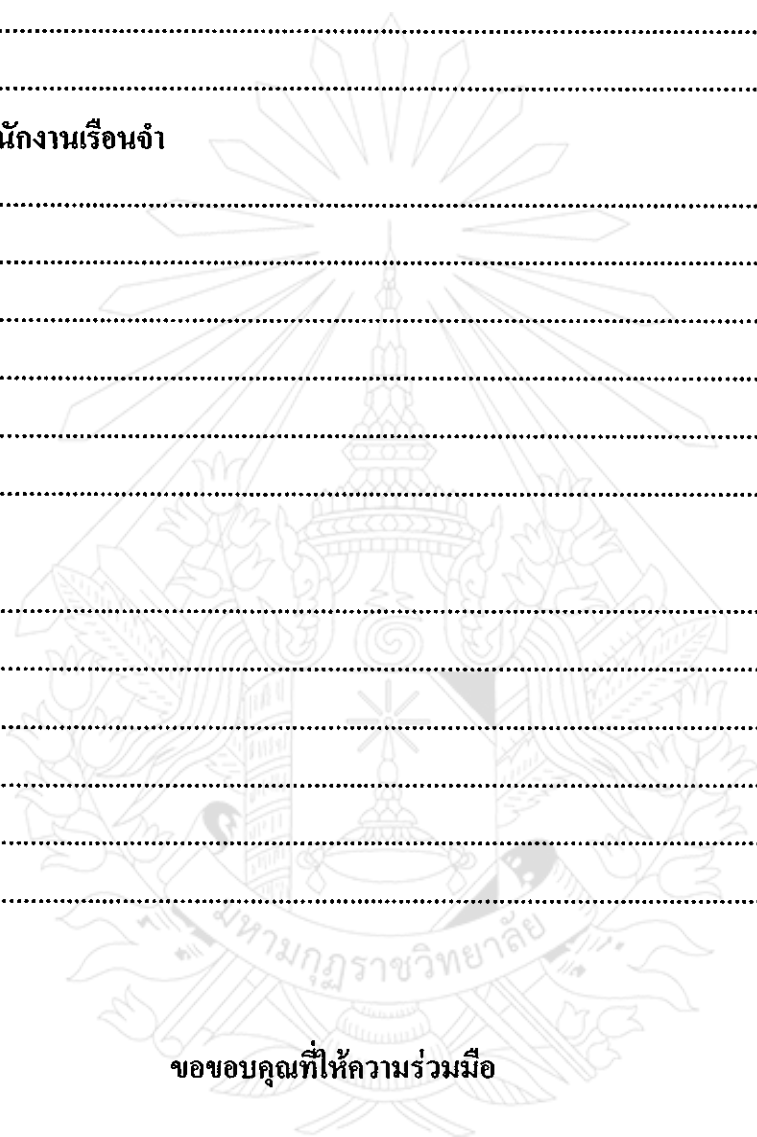
.....

.....

.....

.....

.....



ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นายรัตนะ ปัญญาเมืองใจ
วัน เดือน ปีเกิด	25 ธันวาคม 2515
ที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 1 หมู่ 8 ตำบลสันทราย อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ 50140
วุฒิการศึกษา	
พ.ศ. 2536	อวท. (เซรามิกส์) วิทยาลัยครูลำปาง
พ.ศ. 2543	ร.บ.(ทฤษฎีและเทคนิคทางรัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ประสบการณ์	
พ.ศ. 2536 - 2542	เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ สังกัดเรือนจำอำเภอแม่สะเรียง
พ.ศ. 2543 - 2546	เจ้าพนักงานอบรมและฝึกวิชาชีพ
พ.ศ. 2547 - ปัจจุบัน	เจ้าพนักงานอบรมและฝึกวิชาชีพ 5
สถานที่ทำงาน	เรือนจำกลางเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่